

PRASA PODZIEMNA
NAJNOWSZE WYDANIE STR.8

ECHO TYGODNIA

ECHO
WEEKLY

Cena \$1.00

Niezależny magazyn dla każdego

Nr 96 Toronto 9-15 sierpnia 1984

NOWY UKŁAD POLITYCZNY

W niedzielę 5 sierpnia, amerykański dziennik *The New York Times* zamieścił obszerną korespondencję z Warszawy. W korespondencji Michael T. Kaufman stara się podsumować obecną sytuację polityczną w Polsce, wylaniając się po zwolnieniu więźniów politycznych. Oto tekst:

Podczas gdy trwa zwalnianie więźniów politycznych, rozgrywający się od dawna dramat, w którym wielkie segmenty polskiego społeczeństwa przeciwstawiają się państwu, zakończył swój kolejny cykl Wylania się nowy układ polityczny.

Gdy w ubiegłym tygodniu opuszczano więzienia 652 więźniów, gen Wojciech Jaruzelski miał, jak mówiono, starac się o nowe spotkanie z Józefem kardynałem Glempem, Prymasem Polski, w nadziei na wykorzystanie amnestii. Działacze kościoła wkraczali w próżnię, powstała po rozkawałkowaniu Solidarności, zdelegalizowanego niezależnego związku. Kościół nawoływał do bojkotu wódki, która stanowi narodowy napój i monopol rządowy. Taktyka ta ma w sobie element wewnętrznej dyscypliny w stylu Gandhiego, stosowanej w celach politycznych — w tym przypadku, w celu okrojania jednego z głównych źródeł dochodów dla rządu. A bojownicy Solidarności rozprawiali kwestionariusze ankiety pytającej o radę, w jaki sposób dążyć do osiągnięcia stawianych sobie celów — pluralizmu i demokracji. Janusz Onyszkiewicz, były rzecznik Solidarności, oświadczył: „Jest jasne, że znaleźliśmy się w nowej sytuacji. Jest to nadal sytuacja patowa — martwy punkt — ale na nowym poziomie”.

Wybitny, zwolniony działacz Andrzej Gwiazda, przewiduje „okres negatywnego spokoju”. Dodaje: „Zdobycie jakiegokolwiek wiarygodności nadal jest dla rządu absolutną niemożliwością. Władza stoi wobec naglących problemów gospodarczych i sądzi, że może je rozwiązać przy pomocy dolarów otrzymanych z Zachodu za amnestię. Ale w rzeczywistości nic się nie zmieniło. Nie poczynniono żadnych koncesji politycznych a społeczeństwo może zaakceptować tylko rzeczywiste polityczne koncesje, nic innego”.

Jak się wydaje, weterani Solidarności też mają ograniczony wybór. Z chwilą zwolnienia więźniów, zniknęła sprawa, jednocząca wszystkich Źródła, pozostające w kontakcie z przywódcami opozycji, podały, że rozważa się strategię, sięgającą od zwiększenia poparcia dla podziemia, które odrzuciło amnestię, po większą współpracę ze związkami popieranymi przez rząd, w nadziei, że uda się je dokooptować. Władysław Frasyniuk, działacz Solidarności który ma wielkie poparcie na Śląsku, wy-

szedł z więzienia, zmylił — jak mówią — czujność policji bezpieczeństwa i odwiedził Zbigniewa Bujaka, ukrywającego się przywódcę podziemia. Wspólnie ogłosili wezwanie do dalszej walki.

W rozmowach o tym, co teraz może nastąpić, Polacy powszechnie posługują się metaforą koła, które się obraca i — wydawałoby się — wraca nieuchronnie na to samo miejsce. Wielu intelektualistów obejrzało wideokasetę z brytyjską sztuką telewizyjną „Kwadratura koła” Toma Stopparda, urodzonego w Czechosłowacji. Sztuka daje pesymistyczną ocenę podjętej przez Solidarność próby zmodyfikowania systemu totalitarnego poprzez zaszczepianie mu cech zachodniej demokracji społecznej. Solidarność poniosła klęskę nie dlatego, że nikt nie wiedział, jak tego dokonać, lecz dlatego, że dokonać się tego nie da, tak jak nie da się dokonać kwadratury koła, twierdzi Stoppard.

P. Onyszkiewicz, były rzecznik Solidarności, jest profesorem matematyki. Zauważył, że w rzeczywistości, przy pomocy komputera, kwadratura koła jest całkiem łatwa. Jest przekonany, że możliwe jest osiągnięcie także i politycznego odpowiednika kwadratury koła.

Władysław Bienkowski, były minister szkolnictwa, wyrzucony z partii w latach 1960-tych za swą książkę „Motory i hamulce socjalizmu” zauważa, że polski komunizm przechodzi przez cykl: „Mówi, że siłą napędzającą cykl jest, jak to określa, „dynamika petryfikacji”. W społeczeństwach komunistycznych, jak mówi, dopuszcza się do rozwoju biurokracji poza granice jej użyteczności. Biurokracja staje się gigantami, dławiącymi wszelką inicjatywę. Dochodzi w końcu do tego, że stłumiona energia powoduje pęknięcie struktur władzy. Następują reformy i liberalizacja. Następnie pęknięcia w strukturach władzy reperuje się przy pomocy policji i trwa to do czasu, kiedy zaczyna się nowy cykl. W ubiegłym tygodniu mechanik w fabryce, człowiek myślący, dał prostsze wyjaśnienie. Powiedział: „Władza nie może rozkręcić gospodarki bez dobrej woli robotników. Dobrej woli robotników mieć nie może, bo za dużo nas okłamywała. Ale nie zostało jej nic innego, jak mówić: „Stuchajcie, tym razem będzie inaczej. Zaufajcie nam. Bądźcie cierpliwi, a my pokazać wam, że mówimy prawdę, wypuscimy waszych synów z więzienia”.

Ale co będzie, powiedział dalej, jeśli chłopcy wyjdą z więzienia i „zaczną zadawać wszystkie właściwe pytania”? Co będzie, jeśli gospodarka się nie poprawi, „nawet jeśli będziemy ciężiej pracować, przez tych wszyst-

Dokonczenie str 6
prawa szpalta u dołu

FRASYNIUK DZIAŁA

Z OSTATNIEJ CHWILI

Władysław Frasyniuk, zwolniony z więzienia w ramach warunkowej amnestii, był członkiem podziemnej Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej Solidarności, w dniu 5 sierpnia wezwał do spotkania kierownictwa NSZZ Solidarność.

Frasyniuk oświadczył, że celem spotkania powinno być „stworzenie grupy, blisko Wałęsy, zdolnej do przewodzenia związkowi otwarcie i oficjalnie”.

„Powinnismy teraz myśleć o tym, jak pomóc w organizowaniu struktur i działalności w fabrykach”, powiedział dalej Frasyniuk, w wywiadzie telefonicznym udzielonym we Wrocławiu. „W fabrykach istnieją samorządne ciała i związki, lecz jest ich zbyt mało”, dodał.

Stwierdził, że zaplanowanie spotkania byłoby trudne, bo nie wszyscy przywódcy związku zostali jeszcze zwolnieni z więzienia, a niektórzy się leczą.

„Termin (spotkania) nie będzie wcześniej, niż we wrześniu, bo trzeba jeszcze rozmawiać z ludźmi w fabrykach i z aktywistami w regionach”.

Dokonczenie str 6 lewa szpalta u góry

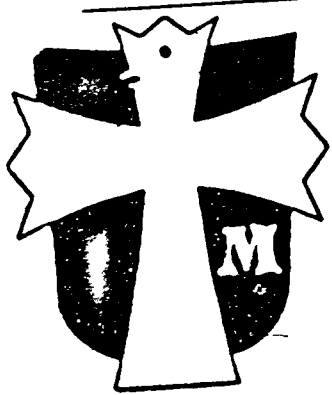
ZREZYGNOWAŁ SZEF KAMPANII TURNERA

Bill Lee szef kampanii wyborczej Johna Turnera złożył rezygnację. Wraz z nim zrezygnowali jego współpracownicy - dyrektor Sandra Severn, Gordon Kaiser - doradca do spraw polityki partii. Bill Lee prowadził zwycięską kampanię Turnera i uchodził za jego najbardziej zaufanego pracownika. Współpracownicy Billa Lee, którzy nie ujawnili swych nazwisk przyznali, że obawiali się, że Turner może zważyć na niego winę za nieudaną kampanię, że w różnych trudnościach jakie pojawiły się w ostatnich dniach usiłował szukać doradców, które-

Dokonczenie na str 3

W katedrze św. Jana w Warszawie, w 40 rocznicę Powstania

JAN PAWEŁ II
- Kanada 1984

Dzień spotkania z Ojcem Świętym - Polonia Day

Do spotkania Ojca Świętego z Polonią pozostało już niewiele czasu. Cieszymy się z dokonania zmiany miejsca spotkania z Jego Świątobliwością Janem Pawłem II. Jak już informowaliśmy, to nasze polonijne święto będzie miało miejsce na terenach wystawowych CNE. Zmiana stadionu przyczyniła się nie tylko do zwiększenia ilości osób, które będą mogły przebywać w bliskiej obecności Namiestnika Chrystusowego, ale też do zauważenia naszego spotkania przez władze miasta Toronto i podkreślenia jego domowości, nie tylko dla naszej polonijnej rodziny, ale całej społeczności kanadyjskiej. **Dzień 14 września, dzień spotkania z Polonią ogłoszony został "Polonia Day"**.

W tym też dniu Ontario Place, znajdujące się w najbliższym sąsiedztwie CNE otworzy swoje bramy dla mieszkańców i gości Toronto. Specjalnie na tę okoliczność przygotowywany jest program artystyczno-kulturalny polonijny.

Dalszy ciąg na str 10

ECHO TYGODNIA

WYDAJĄ I REDAGUJĄ

JACEK ADOLF

GRAZYNA FARMUS

Współpracują

Zofia Boncza, Bohdan Ejbich,
Magdalena i Marek Czyżycy,

Zbigniew Farmus,

Karolina Jankowska, Olimpia Orlewicz,

Ewa i Michał Rejkowscy,

Janusz Pietrus i inni.

ADRES ECHA TYGODNIA

Tylko dla korespondencji

393 SHAW St

M6J 2X4 TORONTO, Ontario

TELEFON 531-5523

UWAGA dzwony przy telefonie poniedziałek, wtorek, piątek,
od 12 do 4 po południu

CENNIK OGŁOSZEN

1 kolumna x 1 cal - \$ 5	Stale ogłoszenia w kątku handlowym
2 kolumny x 1 cal - \$ 10	3 miesiące - \$ 42
1 kolumna x 2 cale - \$ 10	Ogłoszenia o wolnych miejscach pracy
1/2 strony - \$ 175	I jej poszukiwaniu - bezpłatnie
1 strona - \$ 350	

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów
w nadesłanych listach i manuskryptach

Prenumerata. półroczna \$ 25, roczna \$ 50

Nowy układ?

Obserwatorzy sceny polskiej są na ogół zdania, że po amnestii zaczął się w PRL wylaniać "nowy układ polityczny". Jedno jest pewne. Z wiadomości docierających z kraju różnymi drogami - nie tylko poprzez akredytowanych korespondentów i agencje prasowe - wynika jasno, że Solidarność istnieje nadal, nie tylko jako idea, ale jako zorganizowana siła. Obok niej rozwijają się zaprzeczające ją nowe formy zorganizowanej opozycji.

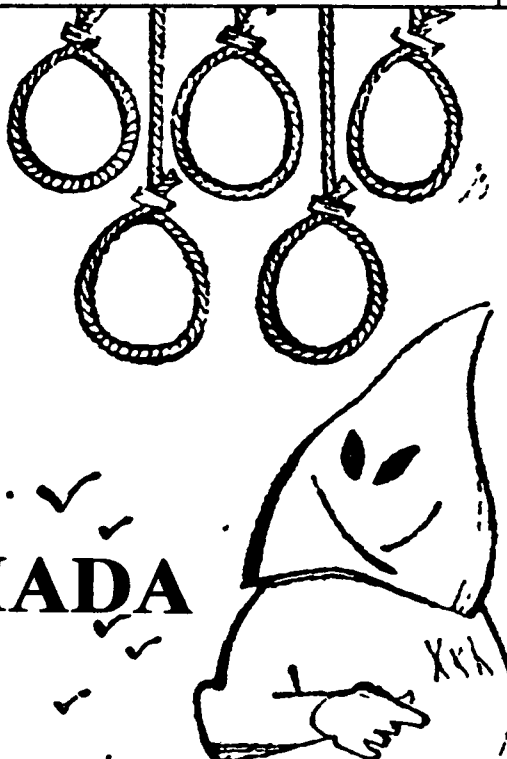
Nie słychać, by ktoś na serio domagał się jakiegos decydującego zrywu - strajku generalnego, na przykład - lub, by liczył ze w ciągu krótkiego czasu można było przekształcić PRL w Polskę - wolną i demokratyczną. Natomiast w konkretnym działaniu wylania się długofalowy program przemian, które mają dać siłom społecznym określanym steno-graficznie jako "opozycja" coraz większy wpływ na życie społeczne i gospodarcze w kraju.

Na Jaruzelskiego czeka 3-4 miliardy dolarów nowych kredytów, jeśli PRL zostanie dopuszczona do Międzynarodowego Funduszu Monetarnego. Jeśli się będzie w miarę dobrze sprawował - jeśli nie zacznie zamykać wypuszczonych właśnie więźniów politycznych i powstrzyma się od nowych represji. Oraz jeśli na serio weźmie się do reformy gospodarczej, bo to też jest warunek uczestnictwa w Funduszu.

Czy Jaruzelski nauczy się współżyć z opozycją? Czy dopuści fachowców do decyzji gospodarczych, a załogi do decyzji w zakładach pracy? Czy Moskwa na to pozwoli?

Jacek Adolf

KU KLUX KLAN, KGB i OLIMPIADA

William French Smith, prokurator generalny USA występując w Chicago na posiedzeniu Amerykańskiego Stowarzyszenia oświadczył, że sowieckie KGB próbowało powstrzymać co najmniej 20 państw azjatyckich i afrykańskich przed udziałem w igrzyskach olimpijskich w Los Angeles wysyłając do nich sprefabrykowany list, w którym amerykańska organizacja rasistowska Ku Klux Klan groziła, że sportowcom tych państw grozi z jej rąk śmiertelne niebezpieczeństwo jeśli odważą się przybyć do USA i startować w XXIII letniej olimpiadzie. W Smith podkreślił, że listy te "nie były tworem Ku Klux Klanu, ani nie były przez niego wysłane. Były one natomiast sprefabrykowane i wysłane przez inną organizację terrorys-

tyczną, KGB". Listy te, kontynuował Smith były "jawnie rasistowskie i odrażające, i groziły gwałtem wobec sportowców azjatyckich i afrykańskich uczestniczących w olimpiadzie". Zdaniem amerykańskiego prokuratora generalnego Smitha nie może być żadnej wątpliwości kto stoi za tymi listami, ale ze względu na bezpieczeństwo narodowe i interesy zachodniego wywiadu nie można ujawnić wszystkich szczegółów wiadomości władzom amerykańskim. Można jednak powiedzieć, podkreślił Smith, że "gruntowna analiza - włączając w to badania lingwistyczne i sądowe nad fałszyfikatami - ujawnia, że listy są klasycznym przykładem sowieckiego fałszerstwa i operacji dezinformacyjnej".

***

Pisałem w poprzednim "Światowicie" że Sowietci robili wszystko, by olimpiadę w Los Angeles zbojkotowało jak najwięcej państw i list ten chyba nikogo nie dziwi. W koncu w zakresie środków, którymi skłonne jest bez skrupułów posługiwać się KGB w osiągnięciu swych celów ten jest z pewnością łagodnutki. To, co jednak powinno być zaakceptowane w świetle tego listu KGB i całej akcji nakłonienia do bojkotu jak największej ilości państw, nie tylko technika strachu i szantazu, ale i wabieniem różnymi nagrodami, to kompletne fiasko sowieckiej akcji. Żadne z państw, które otrzymały list nie dało się nabrać i wszystkie przybyły na olimpiadę.

TYDZIEŃ NA ŚWIECIE

● **Rozmowy brytyjsko-argentyńskie w sprawie Falklandów** Pierwsze spotkanie przedstawicieli W Brytanii i Argentyny w sprawie Falklandów nie przyniosło żadnych pozytywnych wyników. Zebraniu w stolicy Szwajcarii przewodniczył podsekretarz w szwajcarskim ministerstwie spraw zagranicznych E Brunner. Poza dwiema delegacjami w rozmowach wziął udział przedstawiciel ambasady brazylijskiej w Londynie, reprezentujący stronę argentyńską, oraz przedstawiciel rządu szwajcarskiego, który występował w imieniu rządu angielskiego. Rozmowy w Bernie trwały cały dzień. Obie strony były przygotowane do rozmów, ale każda chciała uczynić przedmiotem spotkania inny temat. Argentyna stawiała sprawę suwerenności Falklandów jako zasadniczą podstawę do dalszych rokowań, delegacja angielska chciała omawiać jedynie problemy wzajemnych stosunków, ale bez poruszania zagadnienia suwerenności wysp, stojąc na stanowisku, że należą one prawnie do W Brytanii. Z kolei delegacja argentyńska odmówiła rozmów na jakikolwiek temat bez uprzedniego załatwienia kwestii przynależności Falklandów. Szwajcarski przewodniczący konferencji zaprzeczył, że rokowania angielsko-argentyńskie stanęły na martwym punkcie, podkreślając, że sam fakt zgody na wspólne rozmowy stanowi już dobry początek i że mogą one doprowadzić do dalszych negocjacji. Zarówno szef delegacji argentyńskiej M Delpuch, jak i brytyjski podsekretarz D Thomas, opuszczając Berno odmówili jakikolwiek komentarzy.

● **W Urugwaju narasta niezadowolenie z rządów dyktatury wojskowej** Po jedenastu latach dyktatury wojskowej związek zawodowy lekarzy urugwajskich zebrał się po raz pierwszy i wydał oświadczenie, w którym potępił się tych lekarzy, którzy współpracowali z wojskowym aparatem represji i brali udział w zadawaniu tortur psychicznych więźniom politycznym. Związek lekarzy postanowił stworzyć specjalny trybunał etyki zawodowej, któ-

rego zadaniem będzie badanie nadchodzących skarg byłych więźniów politycznych. Przywódca centrowego stronnictwa "Colorado" oraz zjednoczonego frontu partii lewicowych rozpoczęli rozmowy z delegatami rządu, aby wspólnie przygotować warunki przyszłych wyborów powszechnych, jeszcze w listopadzie br. Natomiast konserwatywna partia "Blanco" odmówiła jakichkolwiek kontaktów z rządem, do czasu nie wypuszczenia z więzienia byłego senatora W Aldunate aresztowanego w chwili powrotu z wygnania. Aldunate uchodzi za najpoważniejszego kandydata opozycji na stanowisko przyszłego prezydenta Urugwaju.

● **Khomeini na łożu śmierci?** Według znajdującego się na uchodźstwie byłego prezydenta Iranu A Bani-Sadra 84-letni ajatollah Khomeini jest krytycznie chory w związku z czym szereg czołowych osobistości jego reżimu podjęło kroki w celu przejścia Iranu w nową erę po jego śmierci. Według Bani-Sadra już obecnie planuje się w Iranie podjęcie rozmów pokojowych w sprawie zakończenia wojny z Irakim, stopniowe nawiązywanie kontaktów dyplomatycznych z jednoczesnym otwarciem się na Zachód oraz stanowcze akcje przeciwko przeciwnikom tych zmian w Iranie.

● **Prezydent Izraela zwraca się do S Peresa o utworzenie rządu jedności narodowej** Prezydent Izraela Chaim Herzog podkreślając, że demokracja w Izraelu znalazła się w niebezpieczeństwie zwrócił się do przywódcy Partii Pracy Szymona Peresa o podjęcie prób w celu sformowania rządu jedności narodowej. Krok prezydenta Herzoga nastąpił po dwóch tygodniach niepewności kto otrzyma szansę próby sformowania rządu w Izraelu. W niedawnych wyborach żadna z partii nie zdobyła większości na skutek czego rozpoczęły się negocjacje w sprawie utworzenia rządu koalicyjnego. Partia Peresa zdobyła największą ilość miejsc poselskich - 44. Tworząca do chwili wyborów rząd koalicyjny partia Likud zajęła drugą pozycję z

41 miejscami poselskimi w Knesecie. Pomimo usilnych starań ani jednej partii ani drugiej nie udało się utworzyć rządu koalicyjnego pozyskując odpowiednią ilość miejsc poselskich spośród 14 mniejszych partii. Kneset liczy 120 miejsc poselskich i partia większościowa bądź koalicja musi mieć zapewnione minimum 61 miejsc.

● **Międzynarodowe spotkanie punktów w Hannoverze zakończyła interwencja policji**, gdy punkowicze rozpoczęli rozbój niszcząc sklepy, samochody i atakując przechodniów. Policja zachodniemiecka aresztowała 252 punktów. Na spotkanie do Hannoveru przybyło około 2000 punktów z całej Europy Zachodniej.

● **Gandhi oskarża szpiegow amerykańskich o prowokację w Pendzabie**. W przeddzień rozpoczęcia tajnego procesu podejrzanych o terroryzm Sikhów premier Indii I Gandhi powiedziała, że "szpiegowska agencja z bazą w Waszyngtonie" zachęca ludzi w Pendzabie do głoszenia "separatyzmu". Władze nie podały jak wielu Sikhów stanie przed tajnym sądem, ale od 6 czerwca, dnia ataku wojsk rządowych na świątynię Sikhów w Amritsarze władze zaarrestowały z oskarżenia o terroryzm ponad 5000 Sikhów.

● **Nowy premier Francji uzdrowienie ekonomii upatruje w modernizacji**. 37-letni nowy premier Francji L Fabius obiecał na forum Zgromadzenia Narodowego uzdrowić gospodarkę francuską poprzez zwiększenie nakładów na badania naukowe, inwestycje modernizujące przemysł i przysposobienie w skali masowej pracowników francuskich do nowych technologii. Komentatorzy francuscy podkreślili, że premier nie rezygnując z cięć budżetowych i modernizacji gospodarki metodą redukcji etatów prowokuje powakacyjną "gorącą jesień" robotniczych demonstracji i strajków.

● **Holandia planuje legalizację pornografii**. Holenderski minister sprawiedliwości F Korthals zapowiedział na forum

TYDZIEŃ NA ŚWIECIE

parlamentu, że jeszcze w tym roku przedstawi do zatwierdzenia prawo legalizujące pornografię dla osób powyżej 16 lat Jego propozycja, która została pozytywnie przyjęta przez Partię Pracy i Partię Liberalną stanie się najprawdopodobniej już wkrótce prawem, gdyż razem partie te mają większość w parlamencie Uzasadniając projekt legalizacji pornografii, która od lat pomimo nielegalności jest w Holandii łatwo widoczna i dostępna Korthals powiedział, że idzie mu o ochronę wolności publikacji i wolności jednostki Rząd, zdaniem Korthalsa, nie powinien być sędzią moralnym społeczeństwa Ponadto, kontynuował holenderski minister sprawiedliwości, mamy szereg praw, na podstawie, których można ukarać osoby nadużywające pornografii Przeciwno projektowi legalizacji pornografii gwałtownie zaprottestowały holenderskie feministki utrzymując, że pornografia zachęca do stosowania przemocy i gwałtu wobec kobiet

● **Górnicy brytyjscy nadal strajkują** Strajkująca od 12 marca br grupa górników brytyjskich zapowiedziała, że nie mając nic do stracenia będzie walczyć aż do zwycięstwa Część górników pod wodzą swego przywódcy związkowego A Scargilla rozpoczęła strajk na wieś o planowaniu przez rząd zamknięcia 20 nierentownych kopalni co pozostawiłoby bez pracy około 20 tysięcy górników Strajkujący górnicy tworzą wokół kopalni bądź na drogach dni ch prowadzących linie pikietowe i często dochodzi do starc pomiędzy nimi a niestrajkującymi górnkami oraz policją broniącą prawa pracy tych ostatnich Premier M Thatcher zapowiedziała, że rząd nie "ulegnie" w obliczu gwałtu i zastraszania, gdyż wyjaśniła, gdyby rząd uległ byłby to "koniec demokracji" w Wielkiej Brytanii

● **Pentagon walczy z marnotrawstwem** Pentagon będzie wyciągał ostre konsekwencje w stosunku do nieuczciwych i niedoświadczonych dostawców - powiedział sekretarz obrony C Weinberger podczas federalnej konferencji na temat zaopatrzenia i

handlu w Indianapolis Jak oświadczył Weinberger, Pentagon wysłał ostrzeżenie tym kontrahentom, "którzy myślą, że łatwo go oszukiwać" Nie jest bowiem w stanie wyłapywać tych wszystkich, którzy wystawiają 400-dolarowy rachunek za młotek, 100-dolarowy rachunek za srubokręt lub 100-dolarowy rachunek za plastikowy blat taboretu, który kosztuje w rzeczywistości mniej niż dolara "W ubiegłym roku budżetowym - powiedział Weinberger - nasi prawnicy i dowódcy w terenie uzyskali 657 wyroków skazujących, prawie dwa razy więcej niż w poprzednim" Weinberger wyraził przekonanie, że reforma zarządzania w Pentagonie jest równie ważna dla bezpieczeństwa kraju, jak każda kompania wojskowa Sekretarz obrony podał między innymi informacje, że lista części zapasowych jakimi dysponuje Pentagon zawiera 4 miliony pozycji i że jeden samolot składa się z 30 000 części Niezależnie od stopnia trudności, jakich wymaga kontrolowanie tego majątku, trzeba nad nim panować - powiedział Bardzo często wysokie rachunki zaczynają się od drobnych przedmiotów

● **Wdowa po mordercy 21 ludzi z San Ysidro zapowiedziała sprzedaż praw autorskich do planowanej książki Etna Huberty, wdowa po szalencu, który z premedytacją zamordował 21 przypadkowych osób** oznajmiła, że planuje napisanie książki i sprzeda prawa autorskie do dzieła "Będę potrzebowała pieniędzy - powiedziała Etna Huberty - Mam dwójkę dzieci, które muszą utrzymać i wychować"

Zarząd restauracji McDonald's zdecydował zamknąć restaurację w San Ysidro i wysłała ekipa usunęła z wnętrza i z zewnątrz wszystko co mogłoby wskazywać, że kiedyś w budynku mieścił się McDonald's W międzyczasie odpowiednie władze ustosunkowały się negatywnie do próśb neurologów by przekazać do odpowiedniego instytutu medycznego w celu ewentualnego wykrycia - po zbadaniu mózgu - przyczyny zbrodniczej akcji Huberty'ego

Uważam, że amerykańskie władze i amerykańskie środki masowego przekazu całkowicie nieestetycznie zapoznają tę międzynarodową sowiecką klęskę i zupełnie nie potrafią wykorzystać ją w celach wysmiania rzekomej nieomyślności sowieckiej propagandy i rzekomej nieskazitelnosci sowieckiego prestżu Sowietci rzadko popełniają taką gafę w tak masowej i tak widocznej skali i taka gratka może się znowu długo nie trafić Bo czy wystarczy to co powiedział swym kolegom po fachu kończąc sprawę listów prokurator generalny Smith "Poprzez ten spiszek, Związek Sowiecki, posługując się cynicznym fałszerstwem, zignorował zarówno ideały olimpijskie jak i istniejące prawo"

***
W międzyczasie władze sowieckie gnębią swych obywateli faszerując ich informacjami stawiającymi XXIII olimpiadę w Los Angeles w jak najgorszym świetle M in całą prasę sowiecką obiegła karykatura zakapturzonego członka KU Klux Klanu stojącego pod kółkami olimpijskimi zamienionymi w szubienicze pętle

"Ideal sęgnął bruku" W wydaniu sowieckim W związku z tą i poprzednią olimpiadą w Moskwie, gdy pod butami Związku Sowieckiego krwawił walczący o swą wolność Afganistan

ŚWIATOWIT

Dokonczenie ze str 1

go uważał za bardziej kompetentnego Niedawno zdecydował się mianowicie na mianowanie wiceszefem kampanii senatora Keitha Deweya Został on obecnie mianowany następcą Billa Lee, czyli głównym organizatorem kampanii wyborczej Keith Davey jest strategiem partii liberalnej, szefem szesciu poprzednich kampanii wyborczych liberalistów Mianowanie Daveya było dużym zaskoczeniem, gdyż spodziewano się, że Turner odsunie go po wyborach jako jednego z ludzi odpowiedzialnych za błędy rządu Stało się jednak inaczej, Turner potrzebował doświadczonego doradcy i organizatora zdolnego kontynuować jego wyborczą kampanię

KU ODSTRASZENIU

➤ Radny miejski polskiego pochodzenia z Toronto Chris Korwin-Kuczynski założył koszulkę z nadrukiem "Ward a Hooker Patrol", która informuje mieszkańców zachodniej dzielnicy miasta Toronto, że zamierza ścigać prostytutki, których nadto widoczna obecność ściga gromy na bezsilność władz miejskich

Patrol nie złapał wprawdzie żadnej prostytutki, ale nawet policja przyznała że obecność radnego wyraziła je odstraszyła

PAPIEŻ BĘDZIE MOWIŁ W NARZECZU INDIANSKIM

➤ Jan Paweł II przygotuje przemówienie kanadyjskie w 3 nieużywanych dotąd przez niego językach Innit, Cree i Słavey

Narzęczy tych używają mieszkańcy Fort Simson w North West Territories gdzie papież zatrzyma się z krótką wizytą

Podczas wizyty w Kanadzie Jan Paweł II przemawiać będzie w 11 językach w tym także po arabsku

ZMIANA WYSTROJU WNĘTRZA NA NASZ KOSZT

➤ Za przeprowadzki i remonty w oficjalnej rezydencji premiera Kanady płacimy z własnej kieszeni Architekt wnętrz ms Humphreys uważa, że należy zaniżyć koszty projektów renowacji jakie pojawiają się przy każdej przeprowadzce premiera

Gdy Trudeau pojawił się po raz pierwszy w domu przy 24 Sussex Drive zmiany kosztowały 34 000 dolarów, i jego krótko panujący następcą przeobraził rezydencję na sumę 36 400 dolarów Powrót Trudeau kosztował znowu ponad 11 tysięcy

PODOBIENSTWA I ROZNICE

➤ Sondaze Gallupa przeprowadzone po debacie telewizyjnej pokazały, że wyborcy nie widzą różnicy pomiędzy konserwatystami i liberalami 46 procent przebadanych było tego zdania 45 natomiast uważa, że różnice te istnieją

Wynik ten zapowiada większą popularność NDP, choć jej przywódca Ed Broadbent nie może liczyć na fotel premiera

KANADA

Wyborcy zdaniem Broadbenta widzieć będą w jego partii autentyczną alternatywę dotychczasowej polityki

NAGANA

➤ "Richard Guynn - komentator spraw krajowych Toronto Star" zauważył, iż kampania wyborcza Turnera jest niezorganizowana i źle zorganizowana i nieprofesjonalna - mówiąc brzydko rozlała Sam Turner utrudnia przebieg spotkań nieplanowanymi rozmowami i nieumiejętnością szybkiego poruszania się w tłumie Guynn pochwalił natomiast Briana Mulroneya i jego organizatorów za sprawny przebieg kampanii

DOLAROWA HUŚTAWKA

➤ Zatraskani pożyczkobiorcy znowu mają powody do radości Po niespodziewanej podwyżce oprocentowania pożyczek na domy i spadkiem zainteresowania ich zakupem Bank of Commerce obniżył wbrew przewidywaniom ekspertów o pół procenta swą stopę procentową

SAMOCHOODY ZNOW MAJĄ POWODZENIE

➤ 4 amerykańskie firmy samochodowe w Kanadzie cieszą się rekordowym powodzeniem W lipcu tego roku sprzedano o 24% więcej samochodów niż na początku roku Razem 465 813 sztuk

General Motors miała najlepszy lipiec od 1980 roku, a Ford i Chrysler od 1979 roku

JAPONIA RATUJE KANADYJSKIEGO DOLARA

➤ Rząd Kanady pożyczył z japońskich banków 490 milionów dolarów w jenach, by uratować dolar kanadyjski Pożyczka będzie zainwestowana w operacjach finansowych w USA które stworzą rezerwę i asekurację kanadyjskiej monety

MOLESTOWAŁ

➤ Allister Mac Bain, poseł liberalny z Niagara Falls został uznany winnym seksualnego molestowania swej byłej pracownicy Krystyny Potapczyk Kanadyjska Komisja Praw Człowieka w swym liczącym 65 stron orzeczeniu oświadczyła, że sposób bycia Mac Baina - stwarzał niewłaściwe warunki pracownikom 58-letni poseł miał zwyczaj dotykania, czynienia niedwuznacznych propozycji i unikania przestrzennego dystansu w rozmowie z pracownicami

Decyzje sądu tego typu zachowania jakkolwiek pospolite uchodzą za niezgodne z prawem kanadyjskim Krystyna Potapczyk, która zatrudniona jest obecnie w ontaryjskim ministerstwie wielokulturowości jako urzędniczka odpowiedzialna za kontakt ze środkami masowego przekazu mówi także po polsku W rozmowie z przedstawicielką Echa tuż przed decyzją sądu przyznała, iż zdecydowała się na oskarżenie posła by swym przykładem zachęcić kobiety do

obrony przed niestosownym zachowaniem przełożonych w miejscu pracy

Mac Bain, który został ukarany grzywną 1500 dolarów na rzecz swej byłej pracownicy stwierdził po rozprawie iż jej oskarżenia są śmieszne i nieprawdziwe Zamierza on ponownie kandydować z ramienia partii liberalnej z Niagara Falls

DZIWNE PROPORCJE

➤ Wygląda na to, że fizyczne relacje damsko-męskie bardzo obchodzą wyborców niż polityka

Więcej emocji wzbudziło w krajowej i polonijnej prasie, gdy Turner klepnął prezydenta partii Ionę Compagnon niż gdy uparł się podczas debaty, iż nie przeprosi Kanadyjczyków za błędne nominacje

NOWY FEDERALIZM

➤ Brian Mulroney powtórzył w Manicougan - swym wyborczym okręgu to co planował wcześniej

Rząd konserwatywny jeśli dojdzie do władzy stworzy ciało doradcze umożliwiające ścisły kontakt z rządami prowincjonalnymi Mulroney uważa, że jeśli premierzy prowincji będą lepiej informowani o zamiarach rządu centralnego nie będą miały miejsce konflikty między tymi dwoma szczeblami władzy

WRESZCIE COŚ KONKRETNEGO

➤ Po kilku tygodniach od kłamstwa od konkretów John Turner wyjaśnił jaką drogą zamierza zmniejszyć bezrobocie młodych

Zaproponował rozprowadzenie programu szkoleniowego o budżecie 1 miliarda dolarów rocznie Pieniądze mają nie obciążać dodatkowo kieszeni podatników ani nie zwiększać krajowego deficytu, gdyż pochodzą będą z oszczędności w ramach innych rządowych programów

KONIEC Z LUZEM

➤ Rząd Ontaryjski zdecydował, że wszystkie szkoły średnie muszą kierować się kodeksem postępowania ucznia zawierającego normy moralności, obyczajowości i ubioru

Decyzja podjęta została w związku ze skargami rodziców na zanik dyscypliny w szkołach, cudacznością i kosztownością strojów ich pociech, huligaństwem i narkomanią

Najprawdopodobniej wszystkie szkoły zakazą sprzedaży i zazywania narkotyków, alkoholu środków podniecających pod karą wydalenia

Również w większości szkół nie będzie wolno palić papierosów, opowiadać rasistowskich dowcipów, zaczepiać dziewczyny, używać wulgarnych słów zachowywać się nieprzyjemnie i cynicznie wobec nauczycieli

Zanik dyscypliny spowodował w ostatnich latach, że rodzice coraz częściej przenosili swe dzieci ze szkół publicznych do katolickich lub drogi prywatnych

Kodeksy szkolne będą ustalane w porozumieniu z radą rodziców i uczniów

W ROCZNICĘ POWSTANIA

Uroczyscie obchodzone w Polsce czterdziestą rocznicę Powstania Warszawskiego 31 lipca tłumy zebrały się na mszy sw w katedrze sw Jana w Warszawie

Cele powstania aktualne do dziś

Biskup Zdzisław Król dał do zrozumienia, że istnieje ciągłość między walką powstańców a celami, do których dziś dąży społeczeństwo, żądające suwerenności i zachowania polskiej tożsamości

Tysiące mieszkańców stolicy, przybyłych na uroczystość nie pomieściły się w katedrze, tłum rozlał się na sąsiednie ulice

Biskup Król powiedział (tłumaczymy z tekstu depeszy w języku angielskim) „Czego dziś od nas chce świat? Był czas, kiedy chciał korytarza, może dziś chce krwi. Czyż nie dość było krwi? Czyż ten naród, który tak wiele poświęcił dla wolności, nie ma prawa, by być równym wśród narodów Europy? Chcemy aby cała społeczność międzynarodowa zdała sobie sprawę, że naród polski nie może zrezygnować z pewnych wartości moralnych i duchowych, a zwłaszcza ze swej suwerenności i tożsamości”

Słowa te powitali zgromadzeni w katedrze wybuchem oklasków. Uniosły się w górę dłonie w znaku V — znaku zwycięstwa

Później Prymas Polski, kardynał Józef Glemp, odmówił wraz z wiernymi krótką modlitwę, następnie oddał czesc ofierze powstańców Warszawy i przypomniał ubiegłoroczne uroczystości dla uczczenia powstania w getcie warszawskim w 1943 roku

Wśród obecnych byli uczestnicy powstania, niektórzy przypięli na tę okazję odznaczenia bojowe zdobyte w walkach. Niektórzy z nich płakali

Część zebranych udała się w pochodzie pod grob Nieznanego Żołnierza. Tam wznoszono okrzyki „Niech żyje Solidarność!” Zgromadzona koło pomnika milicja nie interweniowała

W jednym z kościołów warszawskich odbył się tego dnia koncert pieśni patriotycznych

We środę 1 sierpnia wielotysięczne tłumy udały się na cmentarze, by uczcić pamięć poległych w Powstaniu

W ramach oficjalnych uroczystości, gen Jaruzelski złożył wieniec przy kamieniu węgielnym pomnika ku czci bohaterów Powstania

Sprawa pomnika okazała się skandalem, który wywołał oburzenie i spowodował ustąpienie części członków komitetu budowy

Inicjatywa budowy pomnika zrodziła się w 1981 roku. Celem jej było uczczenie Powstania Warszawskiego, jako bohaterskiego, patriotycznego czynu, dokonanego dla dobra kraju, dla wolności i niepodległości Polski. Na budowę zebrano fundusze społeczne

Ale władza sowiecka uznała przywódców powstania za „antysocjalistycznych przestępców”, wysługujących się interesom Zachodu. Tak przedstawiają powstanie sowieccy historycy

W ostatnich miesiącach władze w PRL dopuściły się interwencji w sprawie budowy pomnika i nakazały przemianowanie go z „pomnika ku czci powstania” na pomnik ku czci „bohaterów powstania”. Taka nazwa nie kłóci się z oficjalnymi, peerelowskimi interpretacjami Powstania Warszawskiego, ani z wersją sowiecką. Przywódcy mogli sobie być „przestępcami” czy „ludźmi nieodpowiedzialnymi”, lecz „wprowadzony przez nich w błąd” szeregowy żołnierz - powstaniec nie przestaje być bohaterem. A więc nie zakazano budowy pomnika, by nie pogłębiać rozgoryczenia w społeczeństwie, lecz nie dopuszczono, by w Warszawie Powstanie zostało wyniesione na piedestał

W oczach Zachodu

Stanowisko władz PRL w sprawie oceny Powstania Warszawskiego nie uszło uwagi zachodniej opinii. Dla przykładu, czołowy amerykański dziennik *New York Times* pisał o tym parokrotnie, przypominając, że gdy w Warszawie Polacy walczyli z hitlerowskim okupantem, po drugiej stronie Wisły beczynnie czekały wojska sowieckie, które nie przysły z pomocą powstańcom. Gazeta przypomina, że ofensywa Armii Czerwonej dotarła do przedmieść Warszawy, po prawej stronie Wisły, już w lipcu 1944

Warszawski korespondent *New York Times'a* napisał, że oficjalne obchody rocznicy Powstania, które się zaczęły w ostatnim tygodniu lipca, „podnoszą bohaterskość powstańców, ale ogólnie przedstawiają plan powstania jako przedsięwzięcie wątpliwej natury, albo jako przedsięwzięcie awanturnicze i ryzykanckie, podjęte przez siły antykomunistyczne i antysowieckie”

Historyczne zdjęcie lato 1944
Niemcy próbują wymazać Warszawę z mapy. Za Wisłą Armia Czerwona czeka, aż powstanie się wykrwawi

W oczach podziemia

Jak, w czterdziestą rocznicę Powstania, widzi je polska opinia w kraju? Powstanie stało się jednym z tematów oświaty niezależnej, rozwijającej się w podziemiu podobnie, jak za okupacji hitlerowskiej i pod koniec dziewiętnastego wieku, po klęsce Powstania Styczniowego

Rocznicy Powstania Warszawskiego poświęca też uwagę prasa podziemna. Oto przykład. Dzięki uprzejmości jednego z naszych Czytelników w Toronto, otrzymaliśmy świeży egzemplarz podziemnego wydawnictwa *Solidarność Zwycięcy — Serwis Informacyjny Tajnej Komisji Robotniczej Hutników KM Huty im Lenina*. Numer datowany jest 15 lipca

Znajdujemy w nim między innymi tekst pod tytułem *Powstanie Warszawskie*, prezentujący fragment ulotki wydanej w lipcu 1945 przez Delegaturę Sił Zbrojnych na Kraj. Oto fragmenty: *Siła faktu powstania jest tak wielka, że rocznicy tej nie mogą przemilczeć nawet ci, którzy patrzyli się długo zza Wisły na walki Warszawy, a potem obrzucili błotem powstańców. Rzucają dziś społeczeństwu drobną monetę obchodu, by zasłonić treść powstania, którą była namiętna wola niezawisłości i wolności. Czynią oni wokół powstania hałas — uczestnicy walki obchodzą rocznicę najciszej, gdyż Urzędy Bezpieczeństwa chętnie by skorzystały z tej okazji dla wytłapania powstańczych żołnierzy, „winnych” zbrodni walki z najeźdźcą i dla przekazania ich do więzień i obozów. Powstanie Warszawskie było prostą konsekwencją postawy Polaków w kampanii i po klęsce wrzesniowej. Powstanie wybuchło w następstwie zasadniczej decyzji polskiego rządu premiera Mikołajczyka, aby Armia Krajowa wszędzie tam gdzie zbliżył się front sowiecki, podejmowała uderzenie na Niemców i ułatwiała w ten sposób działania Armii Czerwonej oraz przechodziła do współdziałania z nią”* (Obszerniejszy tekst ulotki, wraz z pozostałymi materiałami najnowszego podziemnego biuletynu z Nowej Huty, znajdują Czytelnicy na dalszych stronach *Echa Tygodnia*)

Zenujące rocznice

Sierpień jest dla Polaków miesiącem ważnych rocznic — choć niektóre z nich obecna władza PRL pomija milczeniem

Nie będzie żadnych oficjalnych obchodów 16 sierpnia, w rocznicę „cudu nad Wisłą”, kiedy w 1920 roku Polacy złamali sowiecką ofensywę, skrzył kark bolszewickiej napaści na Polskę i zmusili Lenina, by prosił o pokój, oddając terytorium, opanowane w czasie najazdu Zwycięstwo nad bolszewikami w 1920 zakończyło jedyną wojnę, którą ZSRR przegrał w całej swojej historii

Oficjalne milczenie otoczy też dzień 23 sierpnia — rocznicę podpisania sowiecko-niemieckiego paktu o nieagresję w roku 1939, który doprowadził do podziału Polski między Stalina i Hitlera i do Drugiej Wojny Światowej

Zas 31 sierpnia przyniesie świeżej pamięci rocznicę Porozumienia Gdanskiego, które dało początek Solidarności i które władze PRL złamały i łamią do dziś

Narzuconi przez Moskwę

Władza w PRL, która uroczyscie obchodziła w lipcu rocznicę założenia PKWN — Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego w mieście Chełm, w lipcu 1944 roku, narzuca swoją własną wersję tego wydarzenia (Z PKWN wywodzą się wszystkie kolejne, późniejsze rządy tak zwanej Polski Ludowej). Według oficjalnej wersji, PKWN stworzyła grupa patriotów, którzy spontanicznie zorganizowali się, najpierw w Chełmie, a potem w Lublinie

Ale na Zachodzie przeważa zupełnie inna wersja. Na przykład, historyk brytyjski Norman Davies pisze, że „mimo późniejszych legend, Komitet Lubelski został stworzony w Moskwie i narzucony przez władze sowieckie”. Przypomniała o tym ostatnio prasa zachodnia, z okazji oficjalnych uroczystości 40-lecia PRL

FRASYNIUK ZMYLIŁ POGONIE!

Władysław Frasyniuk, zwolniony z więzienia 26 lipca w ramach warunkowej amnestii, zmylił Służbę Bezpieczeństwa i zniknął w podziemiu. W poniedziałek 30 lipca we Wrocławiu, żona Frasyniuka poinformowała o jego zniknięciu

Następnego dnia, zachodni reporterzy akredytowani w Polsce, otrzymali list podpisany wspólnie przez Frasyniuka i Zbigniewa Bujaka, działającego w podziemiu od czasu wprowadzenia stanu wojennego w Polsce 13 grudnia 1981. Obaj przywódcy *Solidarności domagają się* w liście prowadzenia dalszej walki o wolną Polskę

List stwierdza, że Frasyniuk wymknął się śledzącym go funkcjonariuszom i pojechał do Warszawy, gdzie spotkał się z Bujakiem

O liście dowiedziała się cała Polska przez radio — z programów, nadawanych przez zachodnie radiostacje

W liście Frasyniuk i Bujak stwierdzają, że władza wypuszcza więźniów politycznych, lecz jednocześnie nadal prowadzi walkę przeciw społeczeństwu i stwarza klimat wrogości i nienawiści

Frasyniuk i Bujak wzywają do walki o zwolnienie Bogdana Lisa i Piotra Mieszewskiego, działaczy Solidarności nadal przetrzymywanych w więzieniu, którym grozi oskarzenie o zdradę państwa. Amnestia nie obejmuje zdrady państwa

List z podziemia stwierdza też, że Solidarność musi dążyć do pluralizmu związkowego oraz do wolności myśli i słowa

Reporterzy zachodni otrzymali wiadomość, że po krótkim pobycie w Warszawie, Władysław Frasyniuk wrócił do domu do Wrocławia i wynurzył się z podziemia

Warszawski korespondent *New York Times'a* Michael T. Kaufman w depeszy z 31 lipca napisał, że nie jest jasne, czy władze uznają wspólny list Frasyniuka i Bujaka za przestępstwo. Amnestia przewiduje, że jeśli w ciągu dwu lat zwolniony „powróci na drogę przestępstwa”, to będzie sądzony nie tylko za nowe przewinienia, ale i za stare, objęte amnestią

Zachodni korespondenci podkreślają, że po amnestii nastąpił teraz w Polsce okres niepewności i przegrupowywania się opozycji

Kilku przywódców Solidarności, zwolnionych z więzienia po amnestii, zaproponowało spotkanie w celu przedyskutowania planów dalszego działania

31 lipca korespondent *New York Times'a* zapytał rzecznika rządu Jerzego Urbana, czy takie spotkanie stanowiłoby przestępstwo. Urban odpowiedział, że nie może się wypowiedzieć na temat legalności spotkania, zanim takie spotkanie się odbędzie

Korespondenci zachodni podali, powołując się na źródła bliskie Solidarności i hierarchii kościelnej, że wśród działaczy opozycji krąży kwestionariusz ankietowy pytający o opinie, w jaki sposób należałoby obecnie dążyć do celów, nakreślonych przez Solidarność w latach 1980 i 1981

Uzyskane dotychczas odpowiedzi reprezentują cały wachlarz poglądów — od propozycji by nawiązać i uzmocnić kontakty z nowymi związkami zawodowymi, kontrolowanymi obecnie przez reżim, po propozycję nasilenia działalności podziemnej

● SANKCJE ● SANKCJE ● SAN

Rzecznik Białego Domu Larry Speaks przekazał 3 sierpnia następujące oświadczenie

Prezydent odnotował zwolnienie więźniów politycznych zapowiedziane przez rząd polski 21 lipca. Jest przekonany, że stanowi to istotny krok w kierunku pojednania narodowego w Polsce. Wobec tego, zgodnie ze swym podejściem do sytuacji w Polsce, dyktującym podejmowanie decyzji krok po kroku, postanowił uczynić dwa kroki.

Po pierwsze, prezydent upoważnił [administrację] do zniesienia zakazu lądowania samolotów państwowych Polskich Linii Lotniczych LOT w lotach regularnych, pod warunkiem uregulowania stosunków między naszym lotnictwem cywilnym, oraz pełne wznowienie wymiany naukowej między USA a Polską.

Sezanie, otwórz się!

Po drugie, prezydent wskazał, że całkowite i rozsądne wprowadzenie w życie decyzji o amnestii stworzy pozytywną atmosferę, która pozwoliłaby na odnowienie podania Polski o przyjęcie do Międzynarodowego Funduszu Monetarnego. Oczywiście, Stany Zjednoczone rozpatrywałyby ostateczne podanie tak, jak na to by zasługiwało, włączając w to gotowość Polski z wywiązania się ze zobowiązań członka MFN.

Celem naszych sankcji, od samego początku, było zachęcenie do oddalania się od konfrontacji, w kierunku pojednania w Polsce. Stany Zjednoczone nadal są zaniepokojone sytuacją w Polsce, lecz uznajemy ogłoszenie przez polski rząd amnestii za potencjalnie pozytywny krok.

Stany Zjednoczone są gotowe do podjęcia dalszych pozytywnych kroków, w odpowiedzi na dalsze istotne postępy w kierunku pojednania narodowego w Polsce. Tymczasem będziemy się konsultowali z naszymi sojusznikami w NATO, oraz z innymi, w sprawie sytuacji w Polsce i odpowiedzi Zachodu na tę sytuację.

Nie będzie Frasiuśka - nie będzie dolarów

Po ogłoszeniu tego oświadczenia, funkcjonariusze administracji amerykańskiej podkreślili, że do złagodzenia sankcji dojdzie tylko wtedy, gdy rząd wywiąże się z zobowiązań, że zwolni więźniów politycznych, a zwłaszcza jedenastu czołowych przywódców protestu, oraz nie zaarrestuje ich później, ani nie zwiększy negatywnych presji na ludność.

Biały Dom ze szczególną starannością podkreślił, że ustawa o amnestii nie jest pełna i dlatego, w chwili obecnej, jest tylko „potencjalnie pozytywna”.

Towarzysze nic nie dadzą?

Urzednicy zwrócili uwagę, że załatwienie podanie o przystąpienie do Międzynarodowego Funduszu Monetarnego normalnie jest sprawą miesięcy. W tym okresie rząd amerykański nadal będzie oceniał, czy władze PRL czynią kroki w kierunku porozumienia ze społeczeństwem.

Komentując decyzję prezydenta Reagana, urzednicy administracji amerykańskiej stwierdzili, że sytuacja w Polsce może się poprawić, „w pewnych, realistycznych granicach”. Mogłoby to objąć „bardziej autentyczny dialog” między rządem a robotnikami. Dodali jednak, że stosunki między Warszawą a Moskwą są nadal trudne i że cechuje je „niezdolność strony sowieckiej do zaspokojenia potrzeb gospodarczych”.

Dla generała marchewka za 4 miliardy dolarów

Potencjalnie największe znaczenie ma decyzja dotycząca przyjęcia PRL do Międzynarodowego Funduszu Monetarnego. Rząd warszawski winien jest zachodnim bankom przeszło 30 miliardów dolarów. Jeśli PRL zostanie przyjęta do Międzynarodowego Funduszu Monetarnego, to — według niektórych oszacowań — rząd Jazelskiego będzie mógł otrzymać dalsze kredyty w wysokości 4 miliardów dolarów, udzielone na rynku międzynarodowym. Ale kredyty te zależą od tego, czy władze PRL opracują skuteczniejszy program gospodarczy, oparty na mechanizmach rynkowych.

Czego nie zniesiono

Nadal pozostają w mocy sankcje wobec PRL, które administracja amerykańska określa jako bardzo istotne. Jedną z nich jest zakaz udzielania PRL bezpośrednich kredytów od rządu amerykańskiego. Zakaz ten uniemożliwia amerykańskiej Commodity Credit Corporation gwarantowanie kredytowej sprzedaży pszenicy dla PRL. Sankcja ta została skoordynowana z odpowiednimi sankcjami, nałożonymi także przez inne kraje członkowskie Paktu Północnoatlantyckiego. PRL winna jest już amerykańskiej Commodity Credit Corporation przeszło 1,3 miliarda dolarów.

„Sankcje kosztowały 10 - 12 miliardów dolarów

Dalsze obowiązujące nadal sankcje obejmują zawieszenie statusu największego uprzywilejowania PRL w stosunkach handlowych z Ameryką (co powoduje wyższe cła za towary eksportowane do USA), ograniczenia eksportu do PRL najnowszej technologii amerykańskiej oraz ograniczenie kontaktów między urzędnikami wysokiego stopnia obu rządów.

Zgodę na przyjęcie PRL do Międzynarodowego Funduszu Monetarnego niektórzy obserwatorzy przyjęli ze zdziwieniem, bo sprzeciwiało się temu amerykańskie ministerstwo skarbu (Treasury Department). Urzednicy Treasury Department ostrzegali, że przyjęcie PRL do Międzynarodowego Funduszu Monetarnego, do którego należy 146 krajów, mogłoby doprowadzić do wyczerpywania się zasobów tego funduszu.

Jak stwierdził czołowy amerykański dziennik *The New York Times*, sankcje amerykańskie nałożone na PRL po wprowadzeniu stanu wojennego, kosztowały PRL od 10 do 12 miliardów dolarów.

2 sierpnia w Warszawie, amerykański charge d'affaires w Warszawie John R. Davis, poinformował ministerstwo spraw zagranicznych PRL, że prezydent Reagan zamierza odstąpić od sprzeciwu, uniemożliwiającego przyjęcie PRL do Międzynarodowego Funduszu Monetarnego. Poinformowała o tym również reżimowa Polska Agencja Prasowa.

Amerykańscy eksperci stwierdzili, że reforma gospodarcza, od jakiej zależeć będzie przyjęcie PRL do fun-

duszu, może obejmować tworzenie większych gospodarstw rolnych. Większość gospodarstw w Polsce to gospodarstwa za małe, by mogły wydajnie wykorzystywać nowoczesny sprzęt, twierdzą eksperci.

Do pożyczek z Międzynarodowego Funduszu Monetarnego zakwalifikowały się poprzednio Węgry, Rumunia i Jugosławia.

URBAN SIĘ DĄSA...

Rzecznik rządu PRL Jerzy Urban, w odpowiedzi na złagodzenie sankcji USA wobec PRL oświadczył, że spodziewał się pełniejszego ich zniesienia.

Urban powiedział, że jego reakcja jest wstępna i nie jest w pełni oficjalna, ale „rząd polski pragnie podkreślić, że nigdy nie prosił o zniesienie sankcji”, natomiast „domagamy się pełnego zniesienia wszelkich restrykcji, bez żadnych ograniczeń”.

Dodał, że ministerstwo spraw zagranicznych studiuje oświadczenie prezydenta Reagana w sprawie przywrócenia prawa lądowania samolotów LOT-u w USA oraz przywrócenia wymiany naukowej i kulturalnej między USA a PRL.

Urban powiedział „Stany Zjednoczone ogłosiły zniesienie niektórych mniej istotnych restrykcji, wśród nich być może w przyszłości, opozycję wobec przyjęcia Polski do Międzynarodowego Funduszu Monetarnego. Trudno więc oczekiwać, że to oświadczenie sprawi, że zaczniemy śpiewać hosanna”.

Dodał, że rząd „przeanalizuje ten krok amerykański” i że pełniejsza odpowiedź nastąpi „w odpowiednim czasie”. Oświadczenia te złożył Urban na konferencji prasowej dla zagranicznych dziennikarzy.

... WAŁĘSA NIE

Agencja *Associated Press* podała 3 sierpnia, że Lech Wałęsa z zadowoleniem przyjął amerykańską decyzję w sprawie sankcji wobec PRL.

Zachodni reporterzy czekali, aż Wałęsa wyjdzie z pracy, w Stoczni Gdńskiej. Wałęsa wychodząc, powiedział im „Jako Polak, jestem szczęśliwy”.

Później, w wywiadzie telefonicznym, Wałęsa powiedział, że Stany Zjednoczone powinny znieść także i zakaz kredytów na eksport żywności do Polski, pod warunkiem, że rząd PRL da gwarancje, że pieniądze nie zostaną zmarnowane, tak jak je marnowano w przeszłości. Powiedział „Jeśli pieniądze znów nie zostaną zmarnowane, to powiem, że jest to wielki krok”.

KONSULTACJE Z WATYKANEM

We środę 1 sierpnia prezydent Stanów Zjednoczonych Ronald Reagan spotkał się w Santa Barbara w Kalifornii z wysłannikiem Stolicy Apostolskiej i omawiał z nim sytuację w Polsce. Spotkanie odbyło się na rancho prezydenta.

Wysłannikiem Watykanu był arcybiskup Pio Laghi. Przed spotkaniem, urzednicy Białego Domu poinformowali dziennikarzy, że można się spodziewać złagodzenia sankcji amerykańskich wobec PRL, lecz ze mimo tego prezydent chce się zapoznać z opinią Watykanu.

Spotkanie było niecodzienną przerwą w wakacjach Reagana. Rzecznik prezydenta Larry Speaks powiedział, że jedynym powodem spotkania jest to, że prezydent interesuje się opinią Papieża Jana Pawła II o tym, jak władze PRL wywiązują się z obietnic, by złagodzić restrykcje wobec więźniów politycznych.

Speaks powiedział „Prezydent jest przekonany, że jest rzeczą ważną, aby zapoznać się z opiniami Stolicy Apostolskiej, zanim podejmie ostateczne decyzje w sprawie pewnej liczby polskich sankcji, nałożonych w ciągu ostatnich trzech lat”.

Speaks dodał, że prezydent ceni poglądy Papieża na wiele spraw, obejmujących Amerykę Środkową i kontrolę zbrojeń, a szczególnie interesują go oceny obecnej sytuacji w Polsce.

Wysłannik Stolicy Apostolskiej odbył z prezydentem „roboczy lunch”, na górskim rancho Reaganów. Obecny był też Robert C. McFarlane, doradca prezydenta do spraw bezpieczeństwa kraju.

Rzecznik prezydenta Larry Speaks powiedział, że podejmując decyzję w sprawie sankcji wobec PRL, prezydent weźmie pod uwagę nie tylko opinię urzędników amerykańskiej administracji, ale i opinię Watykanu.

Dodał, że w swej polityce administracja amerykańska zasięga między innymi opinii Watykanu w sprawie polskiej, wobec faktu, że Papież bardzo się interesuje swą ojczyzną a Kościół w Polsce spełnia rolę kierowniczej siły.

Speaks podkreślił, że Ojciec Święty i prezydent Reagan spotkali się w ostatnich kilku latach dwukrotnie przedyskutowali szereg spraw. Stwierdził „Zawsze przywiązywaliśmy wagę do poglądów Kościoła na szereg spraw, takich jak Ameryka Środkowa, Wschodnia Europa, kontrola zbrojeń”.

W sprawach dotyczących Polski „zawsze konsultowaliśmy się z Kościołem”. Z początkiem bieżącego roku, Stany Zjednoczone nawiązały pełne stosunki dyplomatyczne z Watykanem.

Krytycy ze strony amerykańskiej Partii Demokratycznej, w związku ze spotkaniem w Santa Barbara, oskarżyli Reagana, że próbuje w ten sposób złowić głosy amerykańskich katolików w zbliżających się wyborach. Zaprzeczyli temu organizatorzy kampanii wyborczej Reagana.

Prezydent Reagan ma względnie silne poparcie wśród wyborców katolickich. Ale ostatnio demokraci mianowali kandydatką na wiceprezydenta katoliczkę Geraldine A. Ferraro, co może osłabić pozycję Reagana wśród katolickich wyborców.

Po spotkaniu Reagana z wysłannikiem Watykanu, urzednicy amerykańskiej administracji poinformowali że omawiano na nim sprawy Polski, stosunków Wschód - Zachód i sprawy Ameryki Środkowej.

Z OSTATNIEJ CHWILI

EPOPEI FRASYNIUKA
CIĄG DALSZY

Dokonczenie ze str 1

Frasyniuk poinformował, że w ubiegłym tygodniu został wezwany do prokuratury we Wrocławiu, gdzie ostrzeżono go, że może zostać z powrotem posłany do więzienia

Władysław Frasyniuk został zwolniony z więzienia, na mocy warunkowej amnestii

Mieszkańcy rodzinnego Wrocławia powitali go owaacyjnie Po mszy św, wieczorem w czwartek 2 sierpnia, odprowadzili go tłumnie do domu

Zatrzymano 300 osób

Jak podały zachodnie agencje prasowe, w pobliżu kościoła zmobilizowano jednostki ZOMO w pełnym rynsztunku i z armatkami wodnymi Zomowcy zaczęli rozpraszać tłum i ostrzegać, by nie wazono się organizować politycznej demonstracji

Aresztowano około trzystu osób, z których większość zwolniono następnego dnia rano

W piątek 3 sierpnia rano, we Wrocławiu, wezwano na przesłuchanie księdza Stanisława Orzechowskiego, którego oskarżono o organizowanie politycznej demonstracji w kościele św Wawrzynca we Wrocławiu, w czasie mszy na której był Władysław Frasyniuk, zwolniony ostatnio z więzienia na mocy warunkowej amnestii

W sobotę 4 sierpnia po południu, nadeszła wiadomość, że został zwolniony z więzienia Seweryn Jaworski, jeden z członków Komisji Krajowej Solidarności W chwilę później, agencje zachodnie podały wiadomość o zwolnieniu z więzienia na Rakowieckiej w Warszawie Adama Michnika

Michnik
wyniesiony z więzienia

Adam Michnik 4 sierpnia powiedział reporterowi agencji Reutersa w Warszawie, że z więzienia został wyniesiony

Michnik został objęty warunkową amnestią, odmówił jednak zgody na opuszczenie więzienia, dopóki nie zostanie uznany za niewinnego czynów, które zarzucał mu akt oskarżenia Michnik i trzech inni działacze KSS-KOR byli oskarżeni o przygotowywanie obalenia ustroju PRL przemocą

W wywiadzie telefonicznym, Michnik powiedział ze swego mieszkania „Nie wszedłem tu z własnej woli Zostałem wniesiony Byli to ludzie z bezpieczeństwa ”

Jak poinformowali przyjaciele, Michnika przewieziono do mieszkania 4 sierpnia po południu

W wywiadzie telefonicznym tego dnia Michnik powiedział, że został zwolniony z więzienia na Rakowieckiej zaraz po południu i przewieziony do swojego mieszkania przez milicję Powiedział „Jestem zbyt zmęczony, by mówić więcej Zadzwońcie, proszę, jutro rano”

Michnik ma lat 37 W latach 1960-tych odbył wyrok 18 miesięcy więzienia, za udział w protestach w Warszawie w 1968 Do KOR-u przyłączył się w 1971 i od tego czasu był wielokrotnie zatrzymywany przez władzę

Jak większość dysydentów, objętych obecnie amnestią, Michnik został uwięziony po wprowadzeniu stanu wojennego

W 1983 Michnik i trzech współoskarżeni działacze KSS-KOR odrzucili ofertę władz PRL, obiecującą zwolnienie z więzienia w zamian za wyjazd na Zachód

Przyjaciel powiedział dziennikarzom, że po zwolnieniu 4 sierpnia, Michnik udał się ze swego mieszkania do kościoła św Marcina, gdzie miesi się Prymasowski Komitet Opieki nad Wziętymi i ich Rodzinami, by podziękować za opiekę w czasie pobytu w więzieniu

Według przyjaciela, Michnik powiedział, że nie pozwolono mu zabrać notatek, sporządzonych w więzieniu

Jak podała agencja Reutersa w dniu 4 sierpnia, zwolniony został także więziony działacz Solidarności Seweryn Jaworski Wypuszczono go w piątek 3 sierpnia Jaworski ma lat 54, jest przewodniczącym Solidarności warszawskiej i jest jednym z siedmiu przywódców Solidarności, którzy przed amnestią oczekiwali na proces

Spośród nich poprzednio zostali już zwolnieni w ramach amnestii Andrzej Gwiazda, Marian Jurczyk i Grzegorz Palka W dniu 4 sierpnia w więzieniu pozostawali jeszcze Karol Modzelewski, Jan Rulewski i Andrzej Rozpłochowski

Adam Michnik, członek byłego KSS-KOR, w sobotę 4 09 został zwolniony z więzienia przy ul Rakowieckiej w Warszawie

Pobity przez strażników

Tego samego dnia Michnik poinformował zachodnich dziennikarzy, że tuż przed zwolnieniem pobili go strażnicy więzienni Michnik został zwolniony na mocy warunkowej amnestii

Bito go dlatego, że odmówił wydania notatek sporządzonych w więzieniu Funkcjonariusze służby więziennej pobili Michnika pięściami a następnie ciągnęli go wzdłuż korytarza

Po pobiciu, Michnik został odwieziony do mieszkania milicyjnym radiowozem, z którego go wyrzucono, jak to określił, „jak worek brudnej bielizny”

Michnik jest pierwszym spośród czterech członków KSS-KOR, oskarżonych o przygotowywanie próby zamachu stanu Wraz z nim oskarżeni byli Zbigniew Romaszewski, Jacek Kuron i Henryk Wujec Proces czterech członków KSS-KOR rozpoczął się w początku lipca i po kilku dniach został odroczony, w związku z planowaną już wtedy amnestią

Spośród siedmiu członków Komisji Krajowej NSZZ Solidarnosc, w więzieniu na Rakowieckiej w sobotę 4 sierpnia przebywali nadal Karol Modzelewski, Jan Rulewski i Andrzej Rozpłochowski

odmówił podpisania
dokumentu amnestijnego

Inna wiadomość z ostatniej chwili przyjaciel Michnika informuje, że Michnik cieszy się dobrym zdrowiem i jest w dobrej formie psychicznej, choć potłuczono mu ramię i bark, kiedy go wywozono z więzienia

Jan Józef Lipski powiedział dziennikarzom, że Michnik odmówił podpisania dokumentu amnestijnego i potwierdzenia swym podpisem, że amnestia zostanie wobec niego odwołana, jeśli podejmie nielegalną działalność polityczną

ODSZEDŁ
CZŁOWIEK
NIEPOKORNY

W Warszawie zmarł w wieku lat 86 profesor Janusz Groszkowski, autor kilkuset prac naukowych, jeden z pionierów światowej elektrotechniki i radiotechniki

W latach 1963-1972 był prezesem Polskiej Akademii Nauk Urodził się w Warszawie, 21 marca 1898 roku Politechnikę skończył w 1922 roku, jako jeden z jej pierwszych absolwentów Profesorem nadzwyczajnym został w wieku 31 lat, a profesorem zwyczajnym szesć lat później, w roku 1935

Profesor Groszkowski należy do grona pionierów światowej elektrotechniki i radiotechniki Pod jego kierunkiem, w roku 35 podjęto w Polsce badania nad telewizją Działalności dydaktycznej i badawczej nie przerwał w czasie okupacji Wielkim jego sukcesem było rozpoznanie systemu radiowego sterowania niemieckich rakiet V-2

Po wojnie profesor Groszkowski bierze czynny udział w organizowaniu życia naukowego w PRL Od roku 1952 jest członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk, później członkiem prezydium PAN, wiceprezesem w latach 57-62 i wreszcie staje na czele Polskiej Akademii Nauk w roku 63

Był także przewodniczącym Frontu Jedności Narodu Zrezygnował z tego stanowiska w roku 1976, na znak protestu przeciwko bezprawiu Zrezygnował też ze stanowiska zastępcy przewodniczącego Rady Państwa i z mandatu poselskiego Władze nie informują społeczeństwa o podjętej przez profesora decyzji

W wywiadzie, udzielonym w roku 1981 prof Groszkowski powiedział „Mimo że byłem przez szesć lat wiceprezesem PAN-u a przez dziewięć lat prezesem, ( ) to w momencie, gdy zacząłem walczyć z władzami, moja pozycja osłabła ( ) Będąc w Radzie Państwa, będąc przewodniczącym FJN-u, miałem okazje spotykania się z ludźmi krzywdzonymi ( ) Proszono mnie, że bym coś napisał o uzdrowieniu nauki i szkolnictwa Nie zrobię tego, bo ja nie wierzę w uzdrowienie, dopóki nie zmienią się ludzie, którzy to będą robic Trzeba zacząć od uzdrawiania społeczeństwa A przyczyną braku moralności, etyki, jest brak praworządności, brak jawności życia publicznego ”

OCENIAĆ,
CO JEST MOŻLIWE

W sobotę 4 bm, w katedrze gdąskiej po wezwaniu Najświętszej Marii Panny, odbył się nabożeństwo założone za duszę św pamięci biskupa Jozefa Kaczmarka Na nabożeństwo przybyło około 15 tysięcy osób, wśród nich Lech Wałęsa i inni czołowi działacze Solidarności Była też delegacja załogi Stoczni Gdąskiej

Podczas mszy żałobnej, którą koncelebrowało 25 biskupów, kazanie wygłosił Prymas Polski, kardynał Józef Glemp Powiedział on między innymi, że Sierpień roku 80 rozpoczął nowy okres dla kraju, okres który w dalszym ciągu wpływa na proces odnowy

Nawiązując do amnestii, kardynał Glemp powiedział, że nie oznacza ona, że bramy do raju zostały otwarte Dodał, że kontakt ze zwolnionymi napawa wielką radością

Prymas spotkał się z dwoma więźniami politycznymi, zwolnionymi ostatnio, ale nie podał ich nazwisk

W swym kazaniu, Prymas zacytował wyjątki z homilii, którą wygłosił s p biskup Kaczmarek w Stoczni Gdąskiej w roku 1980 Zmarły biskup powiedział wtedy „Kazdy ma prawo do wyrażania własnych opinii i dochodzenia swoich krzywd, ale należy działać bez nienawiści ”

Kardynał Glemp zaapelował o spokój i unikanie działań, prowadzących do tragedii narodowej Powiedział, że działacze społeczni muszą ocenić to, co jest możliwe do osiągnięcia w określonej sytuacji

Jak podają agencje, kardynał uściśnił rękę Wałęsie i zamienił z nim kilka słów

Wokół udającego się na mszę Wałęsy zebrało się kilka tysięcy osób Urządzono mu wielką owację

KAMPANIA TRZEŻWOŚCI

Do bojkotu wódki, organizowanego przez Kościół w Polsce, przyłączyły się podziemne komitety Solidarności w co najmniej dwudziestu największych polskich zakładach przemysłowych

Prowadzona przez Kościół od dwu lat kampania trzeźwości, zataczająca coraz szersze kręgi, osiągnęła szczyt 1 sierpnia, kiedy księza w parafiach w całym kraju odbierali od wiernych uroczyste przyrzeczenie, że powstrzymają się od kupowania i picia wódki, albo wina lub przez miesiąc Wiadomość ta ukazała się na czołowych stronach prasy zachodniej

Spawacz, powiązany z tajnymi zakładowymi komitetami Solidarności poinformował zachodniego reportera że rozważa dwutygodniowy próbny bojkot wódki, w nadziei, że doprowadzi to do dłuższych bojkotów Powiedział też, że oprócz apeli Solidarności i apeli z ambony, indywidualni robotnicy o uznany autorytecie będą wzywali kolegow do udziału w bojkocie wódki

Na czele komitetu kościelnej kampanii antyalkoholowej stoi biskup siedlecki Jan Mazur Podkreśla on znaczenie moralne i zdrowotne kampanii w narodzie, w którym trzydziest procent przeciętnego budżetu rodzinnego na żywnosc przeznaczana jest na wysokoprocentowy alkohol i w którym, jak twierdzi Kościół, codziennie upijają się trzy miliony osób, a konsumpcja alkoholu na głowę wynosi rocznie przeszło blisko osiem litrow w przeliczeniu na czysty spirytus

NOWY UKŁAD POLITYCZNY

Dokonczenie ze str 1

kich głupich dyrektorów, którzy siedzą na stanowiskach bo wysługują się partii? ” A co będzie, kiedy „sąsiedzi, ci czerwoni, zaczną na dobre cisnąć generała, żeby się okazał twardy? Będzie nowy obrot koła ” Dla wielu Polaków koło jest symbolem daremności, bezskuteczności wysiłków, ale jeden z katolickich krytyków ostrzega, że alternatywy są prawdopodobnie jeszcze niebezpieczniejsze

„ Nawet wewnątrz koła, są wielkie różnice między tym, co mamy tutaj, a całą resztą wschodniego bloku, z nabożeństwami kościelnymi w telewizji, prywatnym rolnictwem i tak dalej, ” powiedział „Powinnismy się koncentrować na możliwych do osiągnięcia reformistycznych ulepszeniach, na większej wolności obywatelskiej, na skonczeniu z 98 procentami głosów z przeszłości, zamiast opierać strategią na założeniu całkowitego odkupienia Strategia ta skazana jest na klęskę, chyba że nastąpi cud i zmieni się geografia polityczna ”

Uwaga Toronto.

Pokój do wynajęcia. Spokojny dom.

B.dobry punkt.

TEL. 531 - 5523, wieczorem.

● **Niemcy Wschodnie łagodzą ograniczenia podróży między NRD i RFN w zamian za pożyczkę zachodniemiecką** Niemcy Zachodnie przyznały Niemcom Wschodnim pożyczkę w wysokości 330 milionów dolarów w zamian za złagodzenie różnicowych restrykcji P. Jenniger, główny doradca kanclerza H. Kohla w sprawach stosunków z NRD powiedział, że odwilż w stosunkach z NRD jest częścią pokojowej polityki Bonn w Europie. NRD użyje większości pożyczki do spłacenia starych długów. W lipcu ubiegłego roku Bonn przyznał NRD pożyczkę w wysokości 350 milionów dolarów. W 1984 roku - zdaniem Jennigera - NRD zezwoliło na stały wyjazd do RFN 27 tysiącom obywateli wschodniemieckich i "spodziewamy się, że pod koniec roku przybędzie jeszcze kilka tysięcy". Jenniger poinformował także dziennikarzy, że przyjazd w jesieni do RFN przy wodcy NRD E. Honeckera jest niemal pewny. NRD zgodziła się w zamian za pożyczkę na obcięcie obowiązkowej wymiany turystycznej dla remistów z RFN przybywających z wizytą do NRD z 25 marek RFN do 15 oraz na zwiększenie czasu pobytu obywateli RFN w NRD z 30 dni do 45 dni rocznie. Emeryci i inwalidzi wschodniemieccy będą mogli podwoić swój pobyt w Zachodnich Niemczech - z 30 dni do 60 dni rocznie.

● **ZSRR pluton egzekucyjny za morderstwo dla uciechy** *Gazeta "Sowieckaja Kirgizja"* podała, że trzech członków gangu, którzy w celu zabawie-

nia swych dziewczyn pobilo na śmierć trzy osoby zostało skazanych na śmierć przez rozstrzelanie. Trójka skazanych zatrzymana według gazety samochód osobowy i zakatowała na śmierć trzech pasażerów w celu dostarczenia rozrywki swym dziewczynom i zdobycia pieniędzy na wodkę.

● **ChRL i Pakistan żądają wycofania wojsk sowieckich z Afganistanu** Minister spraw zagranicznych Pakistanu S. Khan spotkał się ze swym chińskim partnerem Wu Ksuejanem. Źródła dyplomatyczne poinformowały, że podczas rozmowy poruszano kwestię Afganistanu. Do rozmowy doszło po jednogodzinnym spotkaniu z Diego Cordovezem, zastępcą sekretarza generalnego ONZ, specjalnym koordynatorem z ramienia tej organizacji rozmów na temat pokoju w Afganistanie. Cordovez przebywał w Chinach w związku z innymi sprawami. Chiny ponownie wyraziły swoje poparcie dla stanowiska Pakistanu, który uważa, że Związek Sowiecki powinien wycofać wojska z Afganistanu i stać nakłania do tego Moskwę. Ministrowie chiński i pakistański rozmawiali w specjalnym pociągu, który zawioził ich na wybieżkę do dawnego pałacu cesarskiego pod Pekinem.

● **Sowieci torturują Afganczyków** Według dr Roberta Simona z Los Angeles, amerykańskiego lekarza, który niedawno przebywał w Afganistanie żołnierze sowieccy torturu-

ją Afganczyków, atakują wioski i zabijają. "Widziałem

12-letniego chłopca - powiedział przedstawicielom Kongresu dr Simon - któremu Sowieci podpaliłi ręce", gdyż rodzice chłopca nie ujawnili, gdzie są partyzanckie placówki. Dr Simon powiedział także o staruszkach, którym Sowieci nakazali stać przez wiele godzin boso na śniegu za odmowę współpracy. Dr Simon oznajmił, że był pierwszym lekarzem amerykańskim, który znalazł się w Afganistanie by leczyć cywilów i partyzantów. Wyjazd dr Simona zorganizował prywatny "Komitet Wolnego Afganistanu", którego siedziba główna znajduje się w Waszyngtonie. Po powrocie z Afganistanu dr Simon podjął się zbierania pieniędzy na wysłanie do Afganistanu 8 zespołów chirurgów z całkowitym wyposażeniem operacyjnym. Według dr Simona zebranie jednego zespołu, wyposażenie go w sprzęt medyczny i chirurgiczny oraz podróż do Afganistanu będzie kosztować 40 tysięcy dolarów.

"Trudno mi jako Amerykaninowi uwierzyć - powiedział dr Simon - że nie możemy pomóc tym ludziom". Według dr Simona w Afganistanie przebywa około 30 lekarzy francuskich, ale nie przeprowadzają oni operacji tak potrzebnych rannym partyzantom.

● **Kraksa transportowego samolotu sowieckiego** Sowiecki AN-12 rozbił się w południowym Pakistanie wkrótce po wystartowaniu 9-osobowa

załoga zginęła. Wcześniej samolot wylądował w jednym z miast pakistańskich w celu usunięcia usterek technicznych.

● **Tysiące Ugandyjczyków zamordowanych i zagłodzonych** Według wielu niezależnych źródeł, wewnętrznych i międzynarodowych w ciągu ostatnich kilku miesięcy nastąpiła w Ugandzie wielka fala represji armii przeciwko ludności na skutek której zostało zamordowanych tysiące Ugandyjczyków, a tysiące zginęło z głodu. USA szacują, że od chwili objęcia władzy w Ugandzie w roku 1980 przez prezydenta M. Obote zostało zamordowanych tam bądź zginęło z głodu na skutek celowych akcji armii ugandyjskiej od 100000 do 200000 Ugandyjczyków. Obserwatorzy zagraniczni podają, że pod pozorem walki z partyzantami morduje się masowo dzieci, kobiety i starców, i że okres rządów Obote jest nawet gorszy od okresu terroru, który w Ugandzie wprowadził Idi Amin, rządzący w niej w latach 1971-1979.

● **Brytyjski wywiad spenetrowany** Peter Wright, który przez siedem lat kierował komitetem pracującym nad wykrywaniem szpiegów sowieckich w brytyjskich służbach cywilnych i wywiadzie powiedział, że zasięg sowieckiej penetracji "głęboko kompromituje" tajne służby brytyjskie. Wright twierdzi, że jest pewien w 99% iż był szef M15, Sir Roger Hollis, był agentem sowieckim.

Wright oskarżył wyższych urzędników M15 o to, że ukrywali niepowodzenia i słabości swojej komórki, by uniknąć kłopotów politycznych. Dodał także, że podnosi tę sprawę, by zastosowane zostały "odpowiednie środki śledcze" i że nie odejdzie od tego tematu zanim nie będzie wysłuchany. Wright ma 69 lat i mieszka w Australii. Twierdzi, że M15 nadal nie jest bezpieczny. Rewelacje Wrighta ujawnił "Observer" któremu Wright udzielił wywiadu. Według Wrighta od czasów zakończenia II wojny światowej w Wielkiej Brytanii znalazło się ponad 400 szpiegów sowieckich. W osobnym artykule "Observer" poinformował, że były premier labourystowski H. Wilson był trzykrotnie przesłuchiwany po tym, jak był szpieg sowiecki dał do zrozumienia, że jest on "pod kontrolą sowiecką". Nie znaleziono jednak przeciw niemu żadnych dowodów.

● **Rumunski ksiądz zmarł po pobiciu** Amerykański Departament Stanu przekazał rządowi Rumunii wyrazy głębokiego żałobnictwa z powodu wiadomości o tym, że ksiądz kościoła rzymskokatolickiego zmarł tam w marcu wskutek pobicia, za co odpowiedzialność ponosi rząd. Departament Stanu podał w pisemnym oświadczeniu, że otrzymał "niepokojące informacje" o śmierci księdza Geza Palfi z parafii Odorheiu Secuiesc. Oświadczył także, że według oficjalnego oświadczenia rządu w Bukareszcie ksiądz zmarł na raka.

Dzięki terrorystycznej działalności KGB, praca tego aparatu w kraju osiągnęła główny cel - stabilizacja poprzez lęk. Lęk także nie jest pozbawiona elita partyjna, towarzyszy temu seria śmiertelnych wypadków.

W 1980 r. zginął w drodze do Moskwy, w swoim opancerzonym samochodzie, strzeżony przez KGB, szef partii Białorusi. Następnym tragicznym wypadkiem uległ II sekretarz komitetu leningradzkiego, szef partii Tadzycystanu, Tatarów i Jakucji.

Zdaniem byłego sowieckiego funkcjonariusza M. Voslenskogo, który obecnie mieszka w Monachium, istnieją przypuszczenia, że wypadki te mają na celu zastraszenie czołowych towarzyszy Związku Sowieckiego.

Antykorupcyjna kampania prowadzona przez Wydział 10 KGB, któremu podlegają sprawy gospodarcze, rozpowszechniona szeroko przez środki masowego przekazu oraz wyrok śmierci na wiceministra, za sprzedaż dużych ilości kawioru na Zachód, ma także na celu ostrzeżenie wysokich funkcjonariuszy.

W latach 1969, w okresie konfliktu na granicy chińskiej nad rzeką Ussuri, żołnierze wojsk granicznych dysponujący artylerią, flotą oraz bronią pancerną, mieli na naramiennikach swoich mundurów zaznaczone GB.

Jednak najwięcej swoich oddziałów koncentruje KGB tam gdzie istnieje potrzeba najwię-

1000
OCZU
KGB

Ciąg dalszy

szego zabezpieczenia w Moskwie. Dla ochrony sowieckiej stolicy stoją do dyspozycji uzbrojone oddziały KGB w pełnej gotowości, skoszarowane w pobliżu ministerstwa spraw wewnętrznych, nad którymi władzę od dwóch lat sprawuje Fedorczyk. Od tej pory miasto jest w rękach KGB.

Wtedy właśnie akcja antykorupcyjna została skierowana przeciwko córce Breżniewa - Galinie, żonie I wiceministra spraw wewnętrznych. Wtedy także stracił życie szwagier Breżniewa - rzekomo przeciwstawiał się zapowiedzianym wydarzeniom, które miały nastąpić wnieście na najwyższe stanowisko swojego szefa. A jednak w 1982 r. następcą Breżniewa został Andropow - pracownik KGB. Jego bariera była zwycięstwem służby bezpieczeństwa, zarówno odpowiedzialnych za sprawy wewnętrzne, służbę graniczną, ochronę graniczną jak i dezinformację. Kulisy tego są jednak nadal utajnione. Aby ten skrzyty aparat miał jeszcze więcej uprawnień,

następcą Andropowa, Czermienko wydał w maju dekret opiewający, że wszystkie kontakty z cudzoziemcami, zarówno udzielenie noclegu, zaproszenie do domu, lub przyjęcie do prywatnego samochodu, muszą zostać zameldowane, w przeciwnym bowiem przypadku podlegają karze. Już w lutym za przekazywanie jakichkolwiek informacji cudzoziemcom groziła kara więzienia do 8 lat. W atmosferze takiej polityki daje znaczenie i taktyki tajnej policji, która sama sobie tworzy swoich "obiektywnych przeciwników". Od konwencjonalnych podejrzeń różni się tym, że nie jest to indywidualna akcja jakiegos sprawcy, tylko "poprzez wywieranie wpływu na politykę, którą władza określa jako przeciwną". Jako "przeciwników" i nosicieli "niebezpiecznych tendencji" byli na przykład uważani w 1945 r. jency wojenni, którym bez żadnych dowodów przypisywano winy. Odpowiadali oni wzorcom, którym obecnie Czermienko nadal rangę dekre-

tu kontakt z niekomunistyczną zagranicą.

Z tradycyjną sztuką szpiegowską, sowiecka tajna służba, nie znajduje obecnie dużego uznania na Zachodzie. Kiedyś to było inaczej.

W okresie II wojny światowej, udało im się umieścić nie tylko Ryszarda Sorge, w ambasadzie niemieckiej w Tokio, który miał także wgląd w sprawy japońskie. Poprzez Sandora Rado (Dora), Rudolfa Rosser w Europie Zachodniej i "Czerwoną Kapellę" w Berlinie mogli Sowieci mieć informacje nie tylko z kierownictwa niemieckiej armii, lecz nawet z kwatery Hitlera. W Angli działali Philby, Burgess, Maclean i Blunt, szef tych agentów Nikitin jest obecnie zatrudniony w Narodowym Komitecie Olimpijskim. W USA byli sowieckimi szpiegami fizyk atomowy Klaus Fuchs i małżeństwo Rosenberg, pierwszy był później profesorem w NRD, a małżeństwo Rosenbergowie zostali straceni.

Wśród konfidentów w Stanach był redaktor "Time" Chambers według posiadanych przez niego danych było w Stanach na żółdzie sowieckim 77 konfidentów, wśród nich wysoki urzędnik Departamentu Stanu Alger Hiss, doradca Roosevelta w Jafcie. Jako wynagrodzenie, otrzymał on od swojego mocaodawcy Bykova, jedynie dywan. Jako, skrzyńka przekaznikowa" służyła im dynia. Hiss został zwolniony, osądzony i pozbawiony praw obywatelskich.

W okresie "zimnej wojny" działał w Stanach, pułkownik sowiecki Rudolf Iwanowicz Abel, który, po wykryciu go przez FBI, został wymieniony za amerykańskiego szpiega Powersa. W 1963 r. okazało się, że sowieckim szpiegiem jest pułkownik Wennerstrom, oficer szwedzkich sił powietrznych (wynagrodzenie 360 000 DM). Plany ochrony wybrzeża tej socjalistycznej monarchii nie są więc tak zupełnie obce tajemniczym sowieckim łodziom podwodnym.

Do swojej śmierci Haydee Tamara Bunke, na zlecenie KGB, prowadziła obserwacje rewolucjonisty Che Guevara. W 1967 r. wykryto także włoskiego handlarza antykami Rinaldi, który znalazł się wśród 29 aresztowanych za przekazywanie informacji szpiegowskich obszaru Morza Śródziemnego. Także w 1971 r. okazało się, że francuski inżynier do spraw atomowych Wołokow od 10 lat pracuje dla Moskwy. Kierowanie tajnymi misjami Bloku Wschodniego zarezerwowało sobie KGB, przede wszystkim poprzez ministerstwo bezpieczeństwa NRD, które nadal odnosi sukcesy, (ministerstwo bezpieczeństwa NRD dysponuje własną prokuraturą oraz więzieniami do tej pory, w historii Niemiec, z przywileju tego korzystało tylko Gestapo) oczywiście poza KGB.

CDN

Der Spiegel, 2 VII 1984 r.

Tłum. S. CECH

Serwis Informacyjny Tajnej Komisji Robotniczej Hutników KM HiL

"w tym smutnym czasie, czasie kłamstwa i przemocy, chronmy godność Ten najcenniejszy ze skarbow otrzymaliśmy od ojców - przekazmy go naszym dzieciom I patrzmy wokoło Patrzmy w oczy Zapamiętajmy tych, którzy poszli 17 czerwca jawnie bic czołem Bówiem - powiada poeta - ci, którzy biją czołem, będą bic w twarz

Adam Michnik

MECHANIZM KŁAMSTWA

- zestawmy kilka faktów dot "wyborów" w naszym województwie Już wieczorem 17 VI PAP ogłosił orientacyjne liczby określające frekwencję Komunikat Państw Kom Wyb ukazał się w dniu 19 VI, komunikat wojewódzki w cztery dni później, dzielnicy dopiero 28 VI (!!!) Czyż nie dziwna to kolejność? Czy komisja ogólnopolska opierała się na danych ze szczybla podstawowego czy też sama ustalała wytyczne w dół? Oto tylko przykład dot N Huty "Dziennik Polski" z dnia 26 VI zamieścił komunikat Dziel Kom Wyb w którym poinformowano, że w N Hucieuprawnionych do głosowania było 141303 osoby, a udział w głosowaniu wzięło 76913 osób, tj 54,4% Dalej podano liczbę głosów ważnych w ilości 72568 wstydlwie pomijając, że stanowi to zaledwie 51,4% (!!!) Trzy dni wcześniej, 23 VI ten sam "Dz P" opublikował komunikat Woj Kom Wyb w którym zestawiono jedynie n-ry okręgów (bez podziału terytorialnego) i liczby dot głosujących Ale kto zadał sobie trochę trudu mógł wylizyc, że np w N Hucieuprawnionych do głosowania było 145938 osób (o 4635 więcej) ale i głosujących było już 83254 czyli o 6341 więcej, tj o 8,2% (!!!) Liczba głosów ważnych także wzrosła o ponad 6 tys i wynosiła 78883 Manipulacje te pozwoliły na zawyżenie liczby głosujących z 54 na 57% Następne procenty dodano wyżej, a "swoje" zrobiły wcześniej Komisje Wyborcze zanizając liczbę uprawnionych do głosowania uzupełniając zawartosc urn, akceptując głosowanie za rodzinę czy też po godz 20 000, przymykając oczy na "drobne uchybienia" w trakcie liczenia głosów Są to wszystkie fakty o jakich informowali członkowie komisji wyborczych Wynika z tego, że 10-20% w górę to zaden problem dla komuny Zrobi to nawet oficjalnie w tak bezczelny sposób jak w przypadku Nowej Huty Czy w takim razie słusznym będzie powtórzenie wezwania do bojkotu w dniu wyborów do Sejmu Najzupełniej tak, tyle że musimy to zrobić na jeszcze większą skalę przekonując tych, którzy 17 VI jeszcze nie przełamali strachu Tylko frekwencja rządu 20-30% (czyli czerwoni z rodzinami + najbardziej zeszmaceni i bezmyslni) poparta MANIFESTACJAMI, takimi jaką pokazało społeczeństwo Nowej Huty pozwoli nam myśleć o jakichkolwiek zmianach w realnie bliskim terminie Inaczej już dzisiaj możemy sobie u znajomego slusarza zamówić zgrabne, niewolnicze kajdanki dla naszych dzieci

chu, bezmyslnosci czy wręcz głupoty To do nich musimy przede wszystkim dotrzeć Pozyskac ich przed wyborami do sejmu To ich postawa zawazy w tej rozgrywce Jezeli nie stac was na rozmowy z nimi, przekonanie o słusznosci sprawy, wystarczy abyscie tylko przekazywali im regularnie (najlepiej listownie) prasę podziemną Niech tą drogą dotrą do nich słowa, które w niedzielę 23 VI br padły z ambony jednego z krakowskich kosciółów "uwazam za swój obowiazek wyrazic Wam uznanie i szacunek za waszą postawę w dniu 17 VI Przede wszystkim tym, którzy najwięcej ryzykowali - młodym pracującym Przeciez to wszystko po to, "Żeby Polska była Polską" A tym, KTORZY ZDRADZILI, czy to z obawy, ze strachu, czy dla najszerzej pojętego zysku - STAWIAM PYTANIE czy macie prawo stawac przed tym ołtarzem, przed krzyżem z rozpiętym na nim Chrystusem, jezeli opowiedzieliscie się przeciw krzyżowi Czy macie prawo? A gdy będziecie odbierac najbliższą rentę, oglądniycie dobrze te pieniądze, czy nie dojrzyjecie na nich śladu krwi tych, którzy oddali swe zycie za sprawiedliwość społeczną i wolność zewnętrzną i wewnętrzną naszego Narodu! A jesli się jeszcze kiedys poleje nasza polska krew za te wartosci, to czy chcecie czy nie - spadnie na was Nie będziecie miec usprawiedliwienia, że nie wiedzieliście, SUMIENIA NIE OSZUKACIE!

REDAKCJA

OŚWIADCZENIE Nr 10/84

Tajna Komisja Robotnicza Hutników oceniła przebieg akcji przedwyborczej i wyborczej na terenie dzielnicy N Huta Przebieg akcji przedwyborczej należy ocenic bardzo pozytywnie Wszystkim drukarzom, kolporterom i zespołom plakatowo-malunkowym wyrazamy podziękowanie za to iż dołożyli wszelkich staran aby przygotowac materiały, a następnie je rozkolportowac Dziękujemy Wam

W dniu 17 VI br społeczeństwo N Huty po raz kolejny, w prawie trzyletniej walce z partyjno-wojskową juntą nie zawiodło Masowy bojkot lokali wyborczych był świadectwem mądrości i dojrzałości politycznej ludzi pracy N Huty Według wstępnej i szacunkowej oceny, frekwencja wyborcza na terenie dzielnicy N Huta sięgała 40% szacunek własny, MKS N Huta i RK "S" określa frekwencję na poziomie 45-48% - przyp red) i była najniższa ze wszystkich dzielnic Krakowa Społeczeństwo N Huty - tej komunistycznej, jak marzyło się pz-pr-owcom, dzielnicy - po raz kolejny zmanifestowało swoje niezadowolenie z istniejącej w kraju sytuacji Poprzez udział we mszy sw , a następnie pokojowej manifestacji pod Dz R N dalismy wyraz poparcia dla "S" i jego przywódcy Lecha Wałęsy Upomnielimy się o naszych kolegów bezprawnie więzionych Jednocześnie uczestnicząc w tej manifestacji wyrazilismy naszą dezaprobatę dla bezprawnych poczynan władzy Wszystkim uczestnikom tej manifestacji dziękujemy za udział w niej Swoim uczestnictwem wyraziliscie poparcie dla słusznej decyzji podjętej przez TKRH Dziękujemy Wam! Solidarnosc żyje, walczy, zwycięży!!!

JESZCZE RAZ WOKÓŁ 17 CZERWCA

W Wierchosławicach (wies W Witosza) frekwencja wyborcza wynosiła 0% (zero) - nie głosowali nawet członkowie komisji Władze wojewódzkie postanowiły ukarac mieszkanców Wierchosławic nie dostarczając przez cały powyborczy tydzień chleba (Kurkierek "B"-Bochnia), 3 rannym, którego zabrała z manifestacji w dniu 17 VI R-ka jest pułkownik BIEL - nr 2 w krakowskim SB Do dnia 29 VI br jeszcze nie odzyskał przytomności

(inf wł) + napis na karcie wyborczej "do końca służby pozostało mi jeszcze 112 dni, za mało zebym musiał głosowac" Wiadomo w wojsku głosowali tylko "ochotnicy" + scenka pod budynkiem Dz R N strofowany przez starszego człowieka młodzieniec (rzucił kamieniami) powiedział ze skruczą "tak ja wiem, że to już niepotrzebne, ale ja tu przyjechałem specjalnie z Dąbrowy Gorniczej i tak się cieszę, że wszystko wyszło jak trza" ("Kronika Małopolska" nr 54) + najrzetelniejsze relacje z manifestacji zamiesciły "Kronika Małopolska" i "Praworządność" Dziwne, że milczą tak znane firmy jak "Hutnik" i "Montinowic" RWE też poszkapila podając informację o tysiącu demonstrantów

Z KRAJU

Finałem strajku włoskiego w Hucie Aluminium w Koninie ("SZ" nr 10) są podwyżki płac rządu 1,3-3, o tys zł na osobę na początku czerwca aresztowano w Koninie przew Regionu Ryszarda STACHOWIAKA Janusz PAŁUBICKI (TKK Region Wielkopolska) został zwolniony z więzienia ze względu na stan zdrowia Przypominamy o jego bezprecedensowej, prawie trzymiesięcznej głodowce w Poznaniu w rocznicę CZERWCA 56 "S" przeprowadziła szereg udanych akcji 27 VI po mszy w kosciole o o Dominikanów ułożono kwiaty krzyż, oczekiwano L Wałęsy (jak zwykle nie przyjechał) z prelekcją wystąpił prof Szaniawski po czym ok 500 osobowa manifestacyjna grupa przeszła pod pomnik na pl Mickiewicza, 28 VI tłumnie składano kwiaty pod tablicą upamiętniającą śmierć Romka STRZAŁKOWSKIEGO, liczne delegacje z zakładów pracy przez cały dzień składały kwiaty pod poznanskimi krzyżami (obstawa SB i ZOMO), bp STROBA odwołał (???) mszę w Katedrze, ale odbyła się ona tradycyjnie u Dominikanów (obecny był J Pałubicki) - po mszy i występie aktorów z Teatru Nowego uformował się pochód, który ruszył pod pomnik - rozproszony przez ZOMO (inf PP "SZ")

Z LISTU

BARBARY SADOWSKIEJ

do Sądu Wojewódzkiego w Warszawie (za "TM" nr 91)

Nie chcę firmowac swym udziałem w procesie i legitymizowac tego, co się dzieje od początku w tej sprawie Udział moj za pośrednictwem mojego pełnomocnika stał się dla władz wygodnym parawanem dla nadawania pozorow prawa - zlej woli, która przejawiała się w śledztwie od samego początku Nie przeszkodziło to tezej władzy aresztowac mojego pełnomocnika Jest to jedyny aresztowany w tej sprawie ( ) Pod byle blahym pozorem w Polsce aresztuje się ludzi, tak ze wskaźnik uwiezonych jest jeden z najwyższych Rozpętuje się falę hysterii, by szukac winnych naszej nędzy nie w nieudolności naszych rządów, lecz wśród spekulantow, marginesu społecznego nie podejmującego pracy Aresztuje się kobiety - matki, zywicielki rodzin - w drobnych stosunkowo sprawach W sprawie, w której mamy do czynienia ze śmiercią - cynicznie odstąpiono od tego Zamiast pierwszego dnia skierowac do komisariatu na Jezucką ekipę prokuratorów, którzy przez słuchaliby osobno każdego z milicjantów, pozwolono na operetkowe w naszej rzeczywistości, gdzie takich praw nie respektuje się w stosunku do innych oskarżonych - odmowy zeznan "z powodu niedyspozycji" i "nieporozumienia się z adwokatem" itp Nie mówiąc o umozliwieniu im swobodnego porozumiewania się między sobą na wolności Inaczej wygląda procedura w kazdej innej sprawie kryminalnej Cały kraj wie, że milicja bije ludzi po komendach - władza mówi udowodniycie to, jakby nie wiedziała, że ludzie boją się zemsty, oskarżenia o "zniesławienie" w procesach, gdzie sędziowie dają wiarę zawsze milicjantom Chodzi o

to, aby inni zomowcy i milicjanci nie poczuli się zagrożeni, aby bezkarnie pełnili swoje "czynności służbowe" nie bojąc się odpowiedzialności Natomiast ujawniającego te machinacje adwokata władze aresztowały ( ) Mój syn w szoku bólowym, w szoku, który zniósł cierpienie i przywrócił mu przytomność, mówił, że bito go na komisariacie Wycia bólu słuchał - daremnie dobijając się do komisariatu - jeden z jego kolegów Drugi widział bicie Zrobiono jednak wszystko co jest w ludzkiej mocy, by fakty te uniestwic Korzystając z nic nie znaczących w sprawie wyjaśnienia okoliczności śmierci syna faktów - przedstawiono głównego świadka jako niewiarygodnego, krzyki bólu - jako krzyki "karateki" (!), wyciągnięto wszystko co może mnie, matkę zakatowanego przez "ludową" milicję, zniesławic lub skompromitowac, podobnie jak obciążających milicję świadków ( ) Spaczenie materiału dowodowego, wprowadzenie go na boczne tory, zła wola - zakazują mi z moralnych pobudek partycypowania w procesie, który dąży nie do wyjaśnienia, ale zatarcia okoliczności zabójstw mojego s p syna Grzegorza)

POWSTANIE WARSZAWSKIE

Prezentujemy fragment ulotki wydanej w lipcu 1945 r przez Delegaturę Sił Zbrojnych na Kraj "zbliza się sierpniowa rocznica, której nikt przemilczec nie potrafi Uczestnicy powstania wspominac będą dramatyczne napięcie przygotowan do walki, uczucia i nastroje pierwszych dni akcji i 63 dni boju - pełne przycię i umiesien jedynych w zyciu Wspominac będą kazdy dzien walki, poległych towarzyszy boju i najbliższe osoby I po raz setny zadadzą pytanie, czy ta ofiara była nieumikniona i po raz setny chyba dojdą do wniosku, że inaczej postąpić nie mogli ( ) Siła faktu powstania jest tak wielka, że rocznicy tej nie mogą przemilczec nawet ci, którzy patrzyli się długo zza Wisły na walki Warszawy, a potem obrzucali błotem powstanców - najwiewniejszych obrońców wolności i niepodległości Podchwycili nawet głęboki ton dzwiczący w duszy polskiej Rzucają dziś społeczeństwu drobną monetę formy obchodu, aby zaslonic tresc powstania, którą była namiętna wola niezawisłości i wolności Czynią oni wokół powstania hałas - uczestnicy walk obchodzą rocznicę najciszej, gdyż Urzędy Bezpieczeństwa chętnie by skorzystały z okazji dla wylapania powstanczych żołnierzy "winnych" zbrodni walki z najeżdzcą i dla przekazania ich do więzien i obozow Pozostawmy historykom spory o słusznosc terminu i błędy w przeprowadzeniu powstania, a pismakom ferowanie dzisiejszych wyroków na podstawie wrzen, plotek i insynuacji Nie zajmujemy się nawet takimi pytaniami dlaczego sojusznicy wojska sowieckie nie zrucyli Warszawy przez pierwsze szesc tygodni powstania ani karabinów, ani amunicji, mimo że były oddalone o 10 km od stolicy, dlaczego zrzuty musiały przychodzic z Włoch i z W Brytanii ( ) Powstanie Warszawskie było prostą konsekwencją postawy Polaków w kampanii i po klęsce wrzesniowej Powstanie wybuchło w następstwie zasadniczej decyzji polskiego rządu, rządu premiera Mikołajczyka, aby Armia Krajowa wszędzie tam gdzie zblizy się front sowiecki, podejmowała uderzenie na Niemców i ułatwiała w ten sposób działania Armii Czerwonej oraz przechodziła do współdziałania z nią "Powstanie Warszawskie" nie wybuchło w Warszawie Zaczęło się ono na Wołyniu, "powstancy warszawcy" walczyli na Wileńszczyźnie, w Lubelskim i w Małopolsce, zanim ich koledzy nie chwycili za bron w Warszawie Bój warszawski był znowu tylko szczytowym wyrazem tej powszechnej woli walki o wolność - która od 150 lat zwraca się przeciw kazdemu zaborcy! ( ) ŻYC MOŻE TYLKO NAROD WOLNY!!!

CIŚ TYM, KTÓRZY ZDRADZILI -

Zwracamy się do naszych czytelników, bo wierzymy, że wśród nich nie było tych, którzy głosowali w dniu 17 czerwca Jednak kazdy z nas wie i zna osoby, które poparły komunistów swoim udziałem w wyborach Nie chodzi nam o czerwonych i popierających je kanale Jest wiele osób takich, które to zrobiły ze stra-

Na siedemdziesięciolecie w y m a r s z u

Pierwszej Kadrowej

W bieżącym roku przypada siedemdziesiąta rocznica wybuchu Wielkiej Wojny Światowej, zwanej też Pierwszą Wojną Światową. W historii Polski wojna ta jest dziejowym wydarzeniem ogromnej wagi. Bieg wojny samorzutnie stwarzał warunki sprzyjające odzyskaniu naszej państwowości. Można twierdzić, że właśnie o taką wojnę modlił się Mickiewicz i na taką wojnę czekały politycznie uświadomione pokolenia Polaków. Najistotniejszą dla nas cechą Wielkiej Wojny był fakt, że okupanci naszego kraju stanęli przeciwko sobie. Do tego polskie ziemie były głównym teatrem wojennym. Chodziło o to, żeby naród umiał wykorzystać ten moment historyczny dla odzyskania swojej niepodległości.

Z datą wypowiedzenia wojny Rosji przez Austro-Węgry, dnia 6 sierpnia 1914 roku, zbiega się rocznica wymarszu Pierwszej Kompanii Kadrowej z Krakowa do Kielc. Wydarzeniu temu, jako pierwszemu czynowi zbrojnemu od czasów Powstania Styczniowego, a mającemu ogromne znaczenie w procesie odzyskania niepodległości Polski, pragnę poświęcić poniższe uwagi.

Inicjatorem i tworcą polskich oddziałów bojowych Józef Piłsudski, przyszły naczelnik państwa polskiego. Jeszcze przed wojną rosyjsko-japońską (1904-1905) powołał on do życia Organizację Bojową PPS. Następnie, działając w politycznie sprzyjających warunkach w zaborze austriackim, tworzy w 1908 roku najpierw Związek Walki Czynnej. Organizacja ta miała zrazu na celu szkolenie oficerów, lecz z czasem przetrworzyła się w Związek Strzelecki z komórkami działającymi w zaborze rosyjskim oraz wśród polskich emigrantów w krajach Europy Zachodniej. Trzeba pamiętać, że Związek Strzelecki Józefa Piłsudskiego zdecydowanie zmierzał do orężnej walki o niepodległość. Politycznie związany był z lewicowym socjalistycznym ruchem. Oprócz organizacji Strzeleckich Piłsudskiego istniały inne paramilitarne organizacje polskie w zaborze austriackim będące pod patronatem różnych orientacji politycznych. Polityczną i cywilną opiekę nad tymi organizacjami sprawowało od 1912 roku zrzeszenie polityczne znane jako Komisja Tymczasowa Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych.

Piłsudski, jako komendant Związku Strzeleckiego, rozmyślał nad możliwością zbrojnego wkroczenia polskich oddziałów strzeleckich z Galicji do Królestwa Polskiego, czyli zaboru rosyjskiego, w wypadku gdyby doszło do wojny między Austrią a Rosją. Plany w tej materii przedkładał wojskowym władzom austriackim jeszcze w 1909 roku. Sztab austriacki aprobował taką akcję, widząc w tym pewne korzyści dla siebie.

W planach swoich Piłsudski przewidywał zajęcie przynajmniej części zaboru rosyjskiego przez wojsko polskie. Sądził, że ukazanie się w Królestwie polskiego wojska spowoduje powszechne powstanie przeciw Rosji. Pod tym względem myśli Piłsudskiego zbiegały się z założeniami sztabu austriackiego i niemieckiego. Niemcy, jak pisał jeden z współpracowników Piłsudskiego, Michał Sokolnicki w "Roku Czternastym", przeznaczyły dla polskich powstańców 60-90 tys. karabinów. Dalej Piłsudski przewidywał wzrost wojska polskiego w oparciu o zaciąg rekruta w Królestwie. Obok wojska

powstałby rząd polski niezależny od Austrii i Niemiec. W ten sposób Polska stałaby się partnerem dwóch zaborców przeciwko trzeciemu. Gdy wreszcie, w koncu wojny, siły zaborców wyczerpałyby się, wzrastające polskie siły zwyciężyłyby na szali i wywalczyłyby niepodległość.

Otoż takie myśli przyswiecały, jak należy sądzić, gromadzie strzeleckiej, gdy Pierwsza Kompania Kadrowa przekraczała, pod dowództwem porucznika Tadeusza Kasprzyckiego, granice państwa rosyjskiego na szosie z Krakowa do Miechowa dnia 6 sierpnia 1914 roku. Doniosłość, celowość oraz przełomowość dziejową tego wydarzenia zawarł Piłsudski w przemówieniu wygłoszonym do żołnierzy przygotowanych do wymarszu z koszar w "Oleandrach" do Królestwa dnia 3 sierpnia, co ze względów politycznych nastąpiło trzy dni później. Mówił Piłsudski: "Żołnierze! Spotkał was ten zaszczyt niezmierny, że pierwsi pójście do Królestwa i przestąpić granicę zaboru rosyjskiego jako czołowa kolumna wojska polskiego, idącego walczyć za oswobodzenie

Ojczyzny. Patrę na was jako na kadry, z których rozwinąć się ma przyszła armia polska - i pozdrawiam was jako pierwszą kompanię kadrową."

Rubikon został więc przekroczony. Wojsko polskie, w załączkach co prawda, zajmowało w posiadanie Ziemię Kielecką, okupowaną przez Rosję od ponad stu lat. Strzelcy maszerowali pod sztandarami polskimi, na czapkach mając polskie orzełki, wywzorcowane przez artystów strzeleckich w poprzednim roku. Wkraczało to polskie małe wojsko w głąb prastarej ziemi polskiej pod polską komendą i z polską pieśnią na ustach. Kosci zostały rzucone! Dalsze losy tego wojska zostaną uwarunkowane biegiem wypadków wojny i wielu innych czynników.

Tegoż dnia, gdy Strzelecka Kompania Kadrowa wyruszyła w kierunku Kielc, Piłsudski oświadczył Komisji Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych, że w Warszawie powstał tajny "Rząd narodowy", który stanowi dla niego i jego żołnierzy najwyższą władzę. Kilka dni potem

ukazała się odezwa "Rządu Narodowego" wzywająca społeczeństwo do podporządkowania się tej nadrzędnej władzy Komisji, będącej postawioną wobec faktu dokonanego, uznającą zwierzchność "Rządu Narodowego" nad sobą, uznając się za jego agencję.

Niebawem wszyscy się dowiedzieli, że "Rząd Narodowy" w Warszawie nie istniał, a jego "odezwę" zredagował Leon Wasilewski i wydrukował ją w Krakowie. Fikcja "Narodowego Rządu" potrzebna była Piłsudskiemu do uwolnienia się od gier politycznych Komisji, by być "swobodnym ptakiem", jak później powiedział. W dzień po wymarszu Kadrowej ukazała się odezwa "Rządu Narodowego" podpisana przez Piłsudskiego, która oznajmiała: "Polska - przestała być niewolnicą i sama chce stanowić o swoim losie, sama chce budować swoją przyszłość, rzucając na szalę własną siłę orężną". Kadry wojska polskiego, głosiła dalej odezwa, zajmowały ziemie Królestwa "na rzecz jej właściwego, istotnego gospodarza - ludu polskiego, który ją swą krwawicą uzyskał i wzbogacił".

W ślad za Kompanią Kadrową wyruszyły dalsze oddziały do Królestwa. Kielce zostały zajęte przez oddziały strzeleckie dnia 12 sierpnia. Jednak pod ostrzałem artylerii rosyjskiej musiały się z miasta wycofać. By wrócić doń po kilku dniach na czas dłuższy Piłsudski dołączył do strzeleckich oddziałów z główną siłą w pierwszych dniach operacji. Rozporządzał on wówczas siłą pięciu batalionów piechoty, szwadronem kawalerii i taborem.

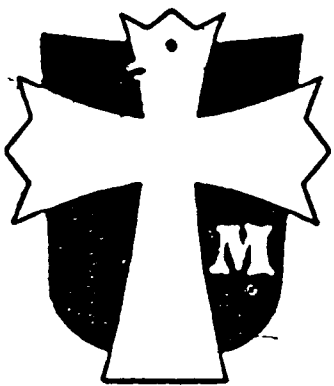
W ciągu kilkutygodniowego pobytu w Królestwie strzeleckie oddziały zachowywały całkowitą samodzielność. Sztab wojska polskiego zakwaterował się w pałacu gubernatora guberni kieleckiej, czyli dawnym renesansowym pałacu biskupim. Piłsudski polecił Michałowi Sokolnickiemu tworzyć cywilne komisariaty na zajętych obszarach Kielecczyzny. Komisarz Sokolnicki wydał rozporządzenie datowane 25 sierpnia, by w ciągu doby pousuwane zostały rosyjskie szyldy sklepowe i nazwy ulic. To samo rozporządzenie wprowadzano w życie na szlaku przemarszu oddziałów strzeleckich.

Czołwki strzeleckie rozwijały działalność na szerokim terenie, bo dochodziły aż do Ostrowca Świętokrzyskiego, Opatowa, pod Sandomierz. W Ostrowcu postawiono przed Komisarzem schwytanego szpiega rosyjskiego, niejakiego Rabinowicza, wykonania mojego Stosując wobec schwytanego wojenny wymiar sprawiedliwości, dokonano na nim egzekucji. Zaprowadzanie komisariatów było próbą objęcia władzy nad Ziemią Kielecką przez jej "istotnego gospodarza". Piłsudski również czynił starania by stworzyć tajny rząd polski w Warszawie, wówczas jeszcze okupowanej przez Rosję. Inicjatywa ta nie znalazła podatnego gruntu wśród polskich polityków warszawskich. Tak więc, jego koncepcja działania w oparciu o zabór rosyjski nie znajdowała należytego poparcia i zrozumienia.

W ogóle, wbrew założeniom Piłsudskiego, Kielecczyzna nie wybuchła euforią

Dokonczenie na str. 10

JAN PAWEŁ II -

Kanada 1984

POLONIJNY KOMITET PRZYJĘCIA

Dzień spotkania z Ojcem Świętym POLONIA DAY

Dokończenie ze str 1

nych zespołów ludowych i chórów. Ten festiwal folkloru polskiego i polonijnego dorobku kulturowego rozpocznie się w godzinach przedoludniowych (dokładny program zostanie podany w terminie późniejszym)

Dzięki uzyskaniu CNE i Ontario Place - nasze obawy o parkowanie kilkuset tysięcy samochodów i setek auto-karów, okazały się zbyteczne. Jedno i drugie miejsce udostępni bowiem swoje parkingi

**Jak dostać się na miejsce spotkania?
Jak wejść na CNE?
Gdzie kupić zaproszenia?**

Z pewnością są to wątpliwości i pytania, które niejednych interesują już nie od dzisiaj. Dojazd do miejsca spotkania przedstawia schematyczny "plan dojazdu". Natomiast zaproszenia są już do nabycia w parafiach i w terenowych okręgach Kongresu Polonii Kanadyjskiej. Cena jednego zaproszenia dla dorosłych - 6, - dolarów, natomiast dla dzieci i młodzieży - 3 dolary

Zaproszenia zapewniają udział w spotkaniu oraz są rezerwacją biletów drukowanych na specjalne zamówienie, z wyszczególnieniem sektora i miejsca na stadionie CNE w Toronto. Bilety dostarczone zostaną posiadaczom zaproszeń dwa tygodnie przed spotkaniem z Ojcem Świętym. Forma wprowadzenia zaproszeń i biletów podyktowana jest względami bezpieczeństwa - ustrzeżenia się przed możliwością podrobienia biletów

Osoby wykupujące zaproszenia otrzymają, w ramach 6 dolarów, (oprócz biletu) kilkudziesięciostroniowy, z kolorowymi zdjęciami, program - modlitewnik, pamiątkowy znaczek z podobizną Ojca Świętego oraz obrazek z wizerunkiem Jego świętości Jana Pawła II i modlitwą

Zaproszenie i bilet zaprojektowane przez arch. Witolda Gawalewicza, są niezwykle dekoracyjne, eleganckie i z pewnością będą stanowiły miłą pamiątkę ze spotkania Namiestnika Chrystusa z Polonią

Juz dzisiaj, kilka tygodni przed spotkaniem, nie zwlekajmy z kupnem zaproszeń. Pamiętajmy bowiem, że stadion CNE pomieści jedynie około 60 tysięcy osób

Z ZAWIDZKA

Totus Tuus

Są słowa kojące,
Mądre,
Słowa dobre
Są słowa przyjazni,
Miłości,
Najwyższego oddania
Zapadają w głąb istoty ludzkiej,
Jednoczą,
Tworzą nierozdzielny węzeł
Są słowa tak czyste,
Ze nie przesłaniają
Bezradności dziecka
w człowieku
Tak bezpretensjonalne,
Ze wyrażają
Absolutność zaufania,
Jak Piotrowe wyznanie
"Panie dokąd pojedziemy?"
Ty masz słowa życia wiecznego"

Totus Tuus,
"Jestem, o Matko,
Cały Twój,
I wszystko moje
Twoim jest"

Dwa proste słowa
Jak czysta ton -
Przejrzyste
Totus Tuus
Cały Twój
A jeśli cały - to
Całym swoim sercem,
Całą swoją duszą,
Całą swoją mocą,
Całym swoim umysłem
A jeśli Twój - to
Boży - bez reszty
Oddany oddaniem
Apostołów,
Męczenników,
Wyznawców
Cały Twój
Uwierzeniem
Bernadetty Soubirous,
Teresy Martin,
Maksymiliana Kolbe
Totus Tuus
Wypowiedziane na początku -
Pozostaną niezatarte
Na zawsze

Przeniknęły bowiem
Encykliki i homilie,
Naznaczyły Pontyfikat,
Zwróciły się do wszystkich
Z wezwaniem
Ilu chrześcijan
Podejmie je
I powtórzy
Totus Tuus?
Ilu odwazy się
Oddac Bogu
Swoje "dzis"
I swoje "zawsze"?"
Ilu wytrwa
Zawierając Pani,
Którą za życia
Znano tylko,
Jako Maryję,
Matkę Jezusa z Nazaretu
Która siebie nazwała
Służebnicą Pańską,
A której słowo,
Niesłuchane proste,
Raz jedyny
Wargami człowieka
Wyszeptane,
Urzeczywistniło
Wcielenie,
Zbawienie, Zesłanie Ducha Sw
Narodziny Kościoła
FIAT - niech mi się stanie

Dokonczenie ze str 9

narodową na widok polskich formacji wojskowych. Wręcz przeciwnie, ludność Królestwa odnosiła się do oddziałów strzeleckich obojętnie, nawet niechętnie. Przywódcy narodowi patrzyli na Strzelców z politowaniem, jako na "stracenców", powstanców, awanturników. W Królestwie brak było wiary, w większym stopniu niż w Galicji, w celowość samodzielnego działania narodowego. Tutaj niewola rosyjska głęboko wzała się w duszę polską. Jak najwidoczniej knut rosyjski, przy pomocy Narodowej Demokracji, potrafił wzbudzić rusofilskie nastroje w narodzie polskim. Polacy w Królestwie nie tylko dalecy byli od wywoływania powstania, ale nawet niechętnie zaciągali się w szeregi wojska polskiego. W dodatku, mobilizacja rosyjska powiodła się w Kielecczyźnie. W kraju nie było rezerwistów i rocznika poborowego. Tylko nieliczne jednostki zgłaszały się na ochotnika pod komendę Piłsudskiego. Nawet z terenów zajmowanych przez Strzelców poborowi "uciekali do swoich, do rosyjskiego wojska", jak wspomina Sokolnicki o Piłsudskiego wypowiedziach o tym zjawisku. "Wielkie dwory - mówił Piłsudski - są bezwzględnie wrogię, po wszech panuje strach zabobonny i ślepe przywiązanie do istniejącego dotąd panowania i bąta"

Niemniej wrogo w stosunku do wojska polskiego zachowało się duchowienstwo Kielecki biskup Łosinski przyjął Piłsudskiego z Sokolnickim "sucho i sztywno". O

tym formalnym spotkaniu z biskupem Łosinskim, który okazał się wiernym poddanym rosyjskim, wspomina Sokolnicki, że więcej niż słowa jego mowy "powiedziała nam twarz i ton, które były nieprzychylnie i odpychające. Zamiast radości z zetknięcia z wojskiem polskim, oswojadzającym kraj od innowierczego najeźdźcy, znaleźliśmy niezadowolone i niechęć do wszelkiej zmiany"

Nieprzyjazny stosunek biskupa Łosinskiego do wojska polskiego najwyraźniej ujawnił się w utrudnianiu przez niego odprawienia mszy polowej na Placu Katedralnym. W niedzielę 30 sierpnia msza doszła do skutku, lecz odprawił ją tylko kapelan wojskowy Biskup Łosinski nie tylko odmówił celebrowania mszy, lecz także zakazał swoim duchownym wzięcia w niej udziału, nawet w charakterze asystentów. Takie stosunki nie mogły napawać radością serc żołnierzy wojska polskiego. Na dobitkę rejon przemysłowy Zagłębia Dąbrowskiego, gdzie istniał silny socjalistyczny ruch niepodległościowy, został zajęty przez wojska niemieckie

Brak entuzjazmu u "królewaków" do polskiego wojska stanowił bodajże pierwszą gorzką pigułkę upokorzenia narodowego, jaką przyjdzie Piłsudskiemu połknąć w toku wojny. Innego rodzaju narodowe upokorzenia dla Polaków Strzelców, a zwłaszcza dla ich wodza, który marzył o stworzeniu niezależnych narodowych polskich sił zbrojnych, zgotowano w Wiedniu. Mówimy tutaj o powstaniu Legionów Polskich

Rząd austriacki nie miał zamiaru pozwać na samodzielne działanie Polskich Strzelców. Do tego w Krakowie i we Wiedniu silne były wpływy polskich działaczy politycznych niechętnych działalności Piłsudskiego. Dosc na tym, że już 14 sierpnia wojskowe władze austriackie, wykonując polecenia wynikające z ugody politycznej, postawiły Piłsudskiemu ultimatum albo podporządkować Oddziały Strzeleckie dowództwu austriackiemu, albo ulec rozbrojeniu. Piłsudski starał się sprawę odwlec, lecz gdy po tygodniu władze austriackie wznowiły ultimatum, musiał pójść na kompromis

W Wiedniu zapadła decyzja, że polskie formacje wojskowe, włącznie ze strzeleckimi oddziałami Piłsudskiego, zostaną przetworzone w Legiony Polskie. Nikt nie wie dokładnie kto wysunął tę nazwę, lecz wskazuje ona nawiązanie do Legionów Dąbrowskiego z okresu napoleońskiego. Narzucono Piłsudskiemu zwierzchnictwo nad Legionami w osobie austriackiego generała Tadeusza Baczynskiego z kapt. Włodzimierz Zagorski - jako szefem jego sztabu. Strzeleckie oddziały Piłsudskiego złożyły przysięgę w Kielcach na ręce generała Baczynskiego "cesarzowi Austrii, królowi Węgier i królowi polskiemu". Piłsudski zatrzymał komendę nad swoją brygadą, pierwsza, w randzie generała brygadiera. W Legionie Piłsudski nadal pozostał "Obywatel Komendantem" i każdy członek brygady był "obywatelem" odpowiedniej rangi. Dzięki temu kompromisowi, Legion

Piłsudskiego zachowywał narodową odrębność, czysto polski charakter wojskowy, polskie oznaki, polski sposób salutowania, a nade wszystko świadomość, że to był załazek wojska polskiego

Bojowa karta Legionu Piłsudskiego w dalszym toku wojny jest chlubną i bohaterką i wychodzi poza ramy naszych rocznicowych rozważań. W konkluzji wypada przypomnieć, o czym usilnie starano się nie pamiętać już podczas Drugiej Wojny, że Związek Strzelecki, Pierwsza Kadrowa oraz Legiony to milowe słupy w historii odradzającego się wojska polskiego i odradzającej się Polski. Wymienione formacje dostarczyły Polsce setki oficerów i kadr wojskowych, wyszkolonych i wychowanych w duchu i tradycji polskiej. Waznym jest fakt, że żołnierze legionowi walczyli na polskiej ziemi przeswiadczony, że walczy o polską sprawę. Wymarsz Pierwszej Kompanii Kadrowej z "Oleandrów" do Kielecczyzny łączy się wielkim łukiem przestrzeni szesćciu lat, z różnicą kilku dni, z Cudem nad Wisłą, czyli obroną niepodległości Polski przeciwko wojskom Rosji Sowieckiej. Wówczas żołnierze wychowani w szkole Piłsudskiego zdawali doskonale egzamin na każdym posterunku. Kadry wychowane w jego szkole, w sensie fachowości wojskowej oraz powinności narodowej, stanowiły kręgosłup wojska polskiego odradzającej się państwowości polskiej. O tym powinniśmy dzisiaj pamiętać

Stanisław DĄBROWSKI

KRAJOWE ŻYCZENIA EMIGRACYJNY PRAGMATYZM

REFORMOWALNOŚĆ

Czy ustrój PRL jest, czy nie jest reformowalny? Często pada to pytanie i różne są odpowiedzi. Jest to pytanie ważne, gdyż od odpowiedzi zależy bardzo wiele - odpowiedzi przesądza o sposobie działania, często wpływa na zasadnicze życiowe decyzje ludzi. Po pierwsze należy stwierdzić, że reformowalność czy też nierreformowalność nie jest rzeczą, z ludzkiego punktu widzenia, obiektywną lecz subiektywną. Coś, w tym przypadku ustrój, może być dla jednych reformowalnym, a dla innych nie. Reformowalny jest wtedy gdy odpowiadają nam podstawowe zasady, na których jest oparty - zaś nie odpowiada realizacja, sposób wprowadzania w życie czyli praktyka. Nierreformowalnym, czyli wymagającym zmiany, jest zaś taki ustrój, którego podstawowe zasady nam nie odpowiadają i żadne zmiany kosmetyczne, realizacyjne nie są w stanie uczynić go akceptowalnym. Czyli pytanie o reformowalność ustroju w PRL jest właściwie pytaniem wtórnym - najpierw należy postawić pytanie podstawowe i pierwotne - na jakich zasadach ten ustrój się opiera i czy te zasady są do zaakceptowania przez Polaków?

Podstawowa zasada ustroju PRL jest jego niedemokratyczność - czyli sprawowanie władzy przez grupę ludzi nie powołanych do tej władzy przez naród, lecz w taki czy inny sposób temu narodowi narzuconych. Władza ta nie reprezentuje narodu, nie służy temu narodowi, lecz reprezentuje i służy bądź sobie, jeżeli sama uchwyciła władzę, bądź temu, kto ją do tej władzy powołał. Łamana jest więc w PRL nowożytna zasada, że władza pochodzi od ludu. Oczywiście takie ustroje istniały i istnieją - władza królewska czy dyktatorska też jest władzą i państwo jej poddane też może funkcjonować.

Lecz, czy taka władza, która z natury rzeczy służy sobie i obcemu mocarstwu może być przez nas akceptowana? Czy wystarczy zadanie aby ta władza była trochę dla nas lepsza, aby bardziej dbała o swoich poddanych? Nie - ten ustrój dla nas jest nierreformowalny gdyż jest sprzeczny z zasadami ludowładztwa, z zasadami demokracji. My chcemy ten ustrój po prostu zmienić - i w tym wysiłku nie ustaniemy - aż nasz cel nie zostanie zrealizowany. Czas pracuje dla nas - wolna Polska jest coraz bliżej, choć jeden Bóg wie jak daleko.

Paszporty

Cała, prowadzona pod płaszczykiem "troski o obywatela", polityka paszportowa władz PRL jest polityką wybitnie antypolską - pochodną antypolskiej polityki rosyjskiej. Wbrew robionym pozorom jest ona, obok wielu innych przyczyn, czynnikiem stymulującym emigrację z kraju. Psychika człowieka, jeżeli nie ma on mentalności niewolnika, nie znosi zamknięcia. Dla wielu ludzi dominującym, choć nie zawsze uswiadomionym, powodem emigracji jest właśnie brak możliwości łatwych wyjazdów i powrotów. Zresztą jest to również jeden z niezliczonych praktykowanych przez Polaków sposobów walki - zrobić to co niemożliwe, co zabronione - choć na tym małym, moim prywatnym, odcinku pokonać "ich" - potężny system. Cena często jest wysoka. Zoną i dziećmi nie widziałem się już rok. Ile tych lat jeszcze będzie?

*****

Radiostacje

Nie wymaga uzasadnienia rola jaką pełnią w życiu Polaków w kraju zagraniczne radiostacje nadające po polsku. Chwała za to rządowi i podatnikom krajów ponoszących tego koszty. Powstaje jednak pytanie - czy 15 milionów Polaków na emigracji, poza krajem - nie stac na radiostacje finansowaną przez nas - Polaków! Czy brak funduszy - czy chęci - czy zrozumienia - czy siły organizacyjnych? Co na to Kongres Polonii Wolnego Świata?

*****

Polska a Rosja

W różnych wypowiedziach, często nawet ludzi cieszących się autorytetem (Kisiel na przykład), spotykamy myśl,

że kiedyś, przy użyciu jakiegoś chytrego sposobu, (jeszcze nie wymyślonego), będzie można dogadać się z Rosją, że muszą być tam przecież ludzie rozumiejący, że w dobrze pojętym interesie Rosji leży silna, względnie swobodna, partnerska Polska.

Myśl ta oparta jest na pewnych logicznych przesłankach - takich jak to, że dobro musi przecież w końcu zwyciężyć, że ludzie kierujący się rozumem mogą wpływać na bieg historii, że naturalnym dla człowieka jest dążenie do rozwiązań dobrych, korzystnych i rozumnych i że jest tylko kwestia czasu by rozum wziął górę nad bezsenssem. Wszystko to prawda, ale - ale niestety nie cała. I właśnie to czego brak w przesłankach myśli, o której mowa, decyduje o jej całkowitym fałszu.

Po pierwsze nie rozum jest decydującym czynnikiem w kierowaniu przez człowieka jego czynami. Rozum operuje w sposób uswiadomiony na posiadanych przez człowieka informacjach, których zasób nigdy nie jest nieograniczony i z zasady, choć rzadko kto to sobie uswiadamia, wystarczająco pełny dla podejmowania decyzji. Tym co umożliwia działanie, niejako uzupełniając braki informacji i tym samym nadrobiąc ograniczenia decyzyjnych możliwości rozumu jest podświadomość. Stopień poinformowania człowieka w stosunku do ilości informacji istniejącej na świecie jest tak mały, że śmiało można powtórzyć za mędrcem - wiem, że nic nie wiem, zaś siła uformowanej w procesie wychowania podświadomości jest tak wielka, że jedynie nieliczni, zupełnie wyjątkowo świadomi ludzie mogą czasem dostrzec jej wpływ i jeszcze rzadziej się temu wpływowi przeciwstawić. Wiele jest faktów świadczących o sile podświadomości. Wystarczy choć chwilę zadumać się nad historią ludzkości.

Przecież do dziś przechowywały się w naszych zachowaniach elementy ocen czy działań na przykład typu pogańskiego - po 2 tysiącach lat wpływu chrześcijaństwa. Lub inny przykład - zachowanie przez narody odrębności kulturowej czy religijnej przez setki lat niewoli i wynaradawiania. To jest właśnie siła podświadomości formowanej w społecznych procesach wychowania - przekazywana przez pokolenia.

Po drugie jeżeli ludzie mają jednak jakiś wpływ na bieg historii to nie należy zapominać o kolosalnej inercji procesów dziejowych - należy pamiętać, że raz uruchomiony mechanizm wydarzeń nie zawsze udaje się zatrzymać. Inercja historii mierzy się latami, wiekami i epokami. Gdy ktoś rzuca kamieniem to może zdecydować czy rzucić czy nie - ale gdy kamień jest już w powietrzu na decyzje za późno. Kamień musi dolecieć do celu - jedynie siły przyrody mają wtedy na niego wpływy. Wydarzenia, które uformowały historyczną orbitę Rosji nie miały miejsca 10, 50 czy 100 lat temu. Cała konstrukcja dzisiejszego, nowożytnego świata powstała na gruzach świata starożytnego, na upadającym, podzielonym Rzymie, na powstających nowych narodach i państwach. Najważniejszy jednak był podział zawarty w Cesarstwie Rzymskim spuścizny świata starożytnego na dwie części - wschodnią i zachodnią - rzymską i bizantyjską. Wtedy, w średniowieczu, zostały podjęte decyzje, wtedy formowała się epoka - teraz są już prawie tylko konsekwencje.

Trzeba zrozumieć, że podział dzisiejszego świata na dwie części nie jest jedynie podziałem politycznym czy ekonomicznym lecz jest przede wszystkim podziałem kulturowym, religijnym, filozoficznym - jest podziałem tkwiącym podświadomościach milionów ludzi - całych narodów. Tego podziału nie da się pokonać jakimś tam logicznym rozumowaniem i argumentacją. Historia umie takie problemy rozwiązywać. Przykładów cywilizacji, które zniknęły z powierzchni ziemi potrafią archeolodzy dostarczyć dosyć. Naszym - Polaków - nieszczęściem jest to, że granica pękniętego na dwie części świata przebiega po naszej wschodniej granicy - gdzie by ona nie leżała. Świat naszego ducha, naszej religii, cywilizacji, naszej podświadomości jest inny niż rosyjski. Te dwa światy nigdy się nie pogodzą - jeden z nich musi zwyciężyć. Oby zwyciężył siła ducha i idei - nie siła materialna. A jak kto chce pogłębić te problemy - niech poczyta Ropsa, Bierdiajewa, Amalryka.

*****

Z polskiej prasy

W 1983 roku przeprowadzono w Polsce 1457 operacji serca. Z tego 295 operacji wykonano na dzieciach z wrodzoną wadą serca. Dzieci czekających na taką operację

było 2550 - a pamiętać należy, że na każde 1000 rodzących się dzieci jest 8 do 10 z wadą serca. Pozostałe 1162 operacje wykonano na dorosłych - w tym 142 operacje typu by-pass. Na tego typu operacje czeka w Polsce 1200 (tak - dwanaście tysięcy) chorych. Ilu z tych ludzi nie doczeka?

Głodówka

Bardzo ciekawa i wiele dająca do myślenia jest sprawa głodówki przed konsulatem PRL i jej przerwanie. O co chodzi w tego typu akcjach protestacyjnych? Chodzi o dwa zagadnienia - i to nie całkiem zgodne ze sobą.

Po pierwsze, chodzi o sprawę szerszą, polityczną, o pokazanie światu nieco prawdy o systemie komunistycznym, o popchnięcie władz PRL choć trochę w kierunku zmiany sposobu postępowania jeśli chodzi o łączenie rodzin i może generalnie polityki paszportowej i szanowania praw jednostki.

Działania ludzi związanych z akcją protestacyjną, ich postawy będą różne - w zależności od tego na której z powyższych dwóch spraw bardziej im zależy czyli od sposobu pojmowania sensu podejmowanej akcji.

Postawę związaną z pierwszym zagadnieniem można nazwać pragmatyczną lub polityczną, jak kto woli. Dopuszcza ona elastyczność, kompromis, paktowanie (nawet z diabłem), ustępstwa, cenę - którą można zapłacić za pozytywny wynik końcowy akcji. Postawa ta bliska jest osobowości polityka i najchętniej realizowana jest niejawnie w różnego typu zakulisowych rozmowach. Czy jest to postawa zła? Niekoniecznie - gdy chodzi o skutek w załatwieniu konkretnej sprawy - tylko! Koncentracja na drugim zagadnieniu prowadzi do postawy, którą można nazwać radykalną - może romantyczną. W swej czystej postaci jest to gotowość do poniesienia każdej ofiary na ołtarzu sprawy, postawa niedopuszczająca kompromisu czy paktowania ze złem, postawa zakładająca tylko pełne zwycięstwo lub poświęcenie siebie. Ta postawa bliższa jest osobowości humanisty - dziennikarza - człowieka czującego swą odpowiedzialność za obronę prawdy, zasad, ideałów i rozumiejącego opiniotwórczą rolę prasy czy pewnych środowisk.

Cała ta teoria jest bardzo dobra - ale niestety sprawa nie jest taka prosta gdy chodzi o kontakty z władzami takiego państwa jak PRL. Sytuację komplikuje prosty i niby szeroko znany fakt, że jest to państwo, a więc i władza - niesuwerenne! Czy z taką władzą można paktować, zawierać kompromisy? Czy można postawić ją w sytuacji, że będzie zmuszona ustąpić - w zamian za zaniechanie nacisku czy protestu? Otóż - nie bardzo, gdyż decyzje, generalnie rzecz biorąc, podejmują nie ci, na których wywieramy nacisk. Akcja, taka jak głodówka, niewątpliwie wywiera nacisk na władzę PRL, stawia ją w niewygodnej sytuacji, gdy robią co mogą żeby zatrzymać fatalne wrażenie jakie zrobił na świecie zamach grudniowy i to co po nim nastąpiło i trwa. Lecz co z tego? Przecież nie te władze decydują!

Linia postępowania, nie tylko w tej sprawie, jest kształtowana przez skomplikowany, wielostronny, rozbudowany system nacisków i kontroli ze strony Moskwy. Innymi słowy naciskamy, kompromitujemy, bądź stawiamy w trudnej sytuacji władzę, która bardziej niż nas boi się Moskwy - i z dwojga złego woli słuchać jej niż ulegać naszym naciskom. Stąd nieskuteczność działań pragmatycznych - typu poseł Flis. To samo - niesuwerenność władz PRL - zmienia postawę radykalną w postawę beznadziejno-tragiczną. Rosja gwizduje sobie przecież na nawet najbardziej dramatyczne protesty przeciw władzom PRL. To przecież idzie na konto PRL - nie Moskwy!

Jakie z tego wszystkiego płyną wnioski?

Niestety dość smutne, pesymistyczne. Otóż aby akcje protestacyjne mogły, być skuteczne, abyśmy mogli zmuszać władzę PRL do ustępstw i kompromisów muszą się one bac nas tak samo jak Moskwy - lub bardziej. Czy to jest możliwe? Na razie nie jest, gdyż możliwe byłoby tylko przy współdziałaniu całego wolnego świata. A jak dotąd to ten wolny świat raczej boi się Moskwy niż odwrotnie.

Czyli przed nami jeszcze wiele, wiele pracy. Trzeba wiele wytrwałości i realizmu - nie liczenia na szybkie błyskotliwe zwycięstwa.

Tak przy okazji przypomina się problem sankcji ekonomicznych przeciw PRL i słynne urbanowe powiedzenie, że rząd i tak się wyżywi.

Mecenas
January

PRAWO
I TY

Po dwutygodniowym urlopie mecenasa wraca na łamy Echa Tygodnia, przeprasząc za chwilową nieobecność

Inkorporacja

Założenie firmy z ograniczoną odpowiedzialnością

Udziałowcy
Ciąg dalszy

Oto ciąg dalszy listy praw i obowiązków udziałowca w firmie z ograniczoną odpowiedzialnością

5 W razie bankructwa firmy, udziałowiec odpowiada za zobowiązania finansowe z których firma się nie wywiązała, przypadające na udział, który wykupił

6 Udziałowcy nie ponoszą osobistej odpowiedzialności finansowej za długi firmy

Rodzaje udziałów
Classes of shares

Udziały zwykłe
Common shares

Udziały te reprezentują własność ich posiadacza, zainwestowaną w firmie. Innymi słowy, są świadectwem, że udziałowiec jest właścicielem jakiejś części przedsiębiorstwa. W konsekwencji, posiadacz zwykłych udziałów - *common shares* - ma prawo do uczestniczenia w zyskach firmy. Na przykład, jeśli pan Kowalski jest właścicielem 30 procent zwykłych udziałów w firmie X, to należy mu się 30 procent zysków tej firmy. Zazwyczaj z własnością zwykłych udziałów wiąże się prawo głosu na zebraniach udziałowców, na których zapadają decyzje w sprawach firmy

Udziały preferowane
Preferred shares

Zazwyczaj udziały należące do tej kategorii

dają pewne szczególne uprawnienia swym właścicielom, których udziału zwykle nie dają. Dla przykładu, jednym z takich szczególnych uprawnień jest prawo do stałych dywidend, w ustalonej wysokości. Często udziały te nie dają właścicielom prawa głosu

Długi Obligacje
Debentures albo bonds

Firma może pożyczać pieniądze na dłuższy termin, dokonując następującej operacji: wydając i sprzedając swoje obligacje - *bonds* albo *debentures*. Obecnie znaczenie obu tych słów - *bonds* i *debentures* - jest bardzo zbliżone. Zależy jednak między nimi pewna różnica

Otóż, obligacje określane terminem *bonds* zazwyczaj są zabezpieczone majątkiem firmy. Znaczący to, że majątek firmy stanowi gwarancję, że zaciągnięta pożyczka zostanie spłacona

Obligacje określane terminem *debentures* albo dają takie zabezpieczenie, albo go nie dają. Posiadacze obu rodzajów obligacji otrzymują ustalony procent od pieniędzy zainwestowanych w ich kupno

Dywidenda
Dividend

Dywidendę (od łacińskiego słowa *divido* - dzielić) można określić jako mechanizm dzielenia zysków firmy pomiędzy jej udziałowców. Posiadacze udziałów preferowanych - *preferred shares* - otrzymują dywidendę w ustalonej wysokości (na przykład 8 procent rocznie). Natomiast posiadacze udziałów zwykłych - *common shares* - mają prawo do dywidendy tylko wtedy, kiedy dyrektorzy firmy zadeklarują wypłacenie dywidendy. Dyrektorzy nie mają jednak obowiązku złożenia takiej deklaracji i mogą nie wypłacić dywidendy, jeśli firma nie jest w stanie wywiązać się ze swych zobowiązań lub jeśli wypłacenie dywidendy mogło by sprawić, że nie będzie w stanie się z nich wywiązać

Za tydzień
Bankructwo i prawa wierzyciela

WYCIECZKI W ZNANE I NIEZNANE

Co jest pod tym kamieniem?

Zorganizowana w 1980 roku przez amerykańskiego naukowca - Williama Schopfa wyprawa w pustynie północno-zachodniej Australii okazała się być niezwykle bogata w odkrycia i dowiadczania. Nie znaleziono wprawdzie nic oprócz skał, piasku i małych skamielin, ale za to skamieliny te okazały się być całą skarbnicą wiedzy o naszej Ziemi

Według obliczeń naukowców australijskie skały pochodzą sprzed trzech i pół miliarda lat, a po odwaleniu jednego ze skalnych bloków znaleziono utrwalone w kamieniu ślady żywych organizmów. Odkrycie to przeszło najsmielsze oczekiwania amerykańskich naukowców. Znaleziono bowiem na australijskiej skale mikroskamieliny, będące pozostałością prostych wprawdzie, ale już połączonych w komórki organizmów, udawanymi, że przed trzema i pół miliardami lat na Ziemi kwitło rozwinięte i zróżnicowane mikrożycie. Odkrycie doktora Schopfa nie spotkało się jednak z entuzjazmem. Obala ono bowiem dotychczasowe teorie, które twierdzą, że wiek Ziemi zamyka się w granicach od 6 do 4,2 mld lat i w związku z tym wątpli się w możliwość życia na Ziemi w czasie określonym przez doktora Schopfa. Odkrycie amerykańskiego naukowca wprowadziło ogromnie dużo zamieszania w astrofizyce i podważyło teorie o ewolucji układów gwiazdnych. Mieści się

jednak ono w konwencji tak zwanej "hipotezy skoku", która twierdzi, że w momencie, kiedy już istniały na Ziemi warunki dla pojawienia się życia, pojawiło się ono znacznie szybciej niż sądzono dotychczas. Znaczący to, że wyłoniło się z chaosu w sposób skokowy, a nie powolny - ewolucyjny. Naturalnie, według tej teorii potrzebne było coś lub ktoś, kto ten skok spowodował i spowodował nagły "wybuch życia". I na ten temat snute są różne hipotezy, począwszy od ingerencji innych cywilizacji, a skończywszy na wybuchu gwiazdy supernowej, gwałtownej katastrofie na Słońcu, zderzeniu Ziemi z wielkim ciałem kosmicznym. Są także mniej katastroficzne hipotezy, jak na przykład modna obecnie teoria laureatów Nobla - Prigogine'a i Eigena, która twierdzi, że związki chemiczne na pewnym etapie same zaczynają się organizować i tworzyć żywe struktury. Ta teoria zgadza się z hipotezą "skoku", ale nie została jeszcze w pełni zaakceptowana przez środowiska naukowe

Inny na przykład laureat Nobla - Francis Crick, współodkrywcą struktury DNA twierdził, że życie jest starsze od samej Ziemi, że podróżuje w Kosmosie, skąd przybyło i "osiedliło się" na naszej planecie. Lub - inna teoria Crick'a - życie zostało "posiane" na Ziemi świadomie przez starszą od naszej, kosmiczną cywilizację. Hipoteza jest multum i jak powiedział William Schopf - "wiele jeszcze pozostało kamieni do odwrócenia". Czy jednak zdążymy tego dokonac - to kolejne pytanie, na które trudno znalezc odpowiedz

MARAX

U W A G A
Polonia w Toronto i okolicy
POLISH ALLIANCE (TORONTO)
CREDIT UNION LTD.
2150 BLOOR ST. W.
(Wejście od wschodniej części budynku)
TEL 762-9523

Konta depozytowe	9 1/2 %	rocznie
Specjalne konta depozytowe (minimalny depozyt \$5000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)	9 %	rocznie
3-miesięczne certyfikaty	11 %	rocznie
6-miesięczne certyfikaty	11 %	rocznie
1-letnie certyfikaty	11 %	rocznie
3-letnie certyfikaty	10 1/2 %	rocznie
3-letnie certyfikaty Non-redeemable	11 1/2 %	rocznie
RRSP i RHOSP	9 1/2 %	rocznie
Pozyczki personalne	16 %	rocznie
Hipoteki	15 1/2 %	rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE
CODZIENNIE od 12 do 2.30 po poł. i od 7.30 do 9 wiecz.
WTORKI tylko od 12 do 2.30 po poł. oraz SOBOTY od 10 do 12.30

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Jedn. Unii

CREDIT UNION
SW STANISŁAWA
i SW KAZIMIERZA

220 Roncesvalles Ave
tel. 537 2181

2987 Bloor Str W
tel. 236-1225

12 Denison Ave
tel. 863-0996

**PRAGNIESZ STAC SIĘ WŁAŚCICIELEM
DOMU, DZIAŁKI BUDOWLANEJ,
DOMKU LETNISKOWEGO?
STAN SIĘ NIM PRZY POMOCY
NAJWIĘKSZEJ NA ŚWIECIE PARAFIALNEJ**

**CREDIT UNION
ŚW STANISŁAWA I
ŚW KAZIMIERZA
KTORA OFERUJE
NA POWYSZSZE CELE
TRZY TYPY HIPOTEK;**

**O ZMIENNYM
OPROCENTOWANIU 13 1/2 %**
ZAMKNIĘTE — 13 1/2 %
OTWARTE — 14 1/2 %

**WSZYSTKIE
UBEZPIECZONE
NA ŻYCIE
DO SUMY
\$ 30 000 00**

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL ADDISON ON BAY LIMITED

PONTIAC, BUICK, CADILLAC

Szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję na (Parts & Labour)

GENERAL MOTORS
pożyczka na samochód
Specjalizujemy się w otrzymaniu
pożyczki na samochód
dla nowo przybyłych
minimalna wpłata
miesięczne spłaty

Specjalne ceny dla Rodaków oferuje tylko
ARNOLD PENK

(Wyróżniony przez GM jako "Senior master salesman")
PO WSZELKIE INFORMACJE NA TEMAT SAMOCHODÓW LUB UBEZPIECZENIA PROSZĘ DZWONIĆ 964-3211 LUB DO DOMU W KAŻDYCH GODZINACH 731-0757 ZOSTAWIAJĄC NAZWISKO I NUMER TELEFONU
832 BAY ST., TORONTO (przy College St.).

poradnia zaufanie

Szukam męża

Pani Barbara S pisze

"Mam 34 lata, jestem wciąż samotna. Choc mam niezłą pracę i nie brak mi przyjaciół wśród Polaków, czuję się opuszczona. Wszyscy mają rodziny, mężów, mają z kim pojsc na spacer czy do kina. Ja nie, choc staram się bywac na wszystkich możliwych tancach, wieczorkach i spotkaniach towarzyskich, o których wiem. Jedyni panowie, ktorzy tam poznałem, mają wiadome zamiary. Podobno jestem niebrzydka. Znajomi wciąż pytają, czy wychodzę za mąż. Dlaczego mam takiego pecha?"

Nasza odpowiedz

Poczucie samotności towarzyszy nieuchronnie emigranckiemu zyciu na różnych jego etapach. Jest bardzo subiektywne. Ktos może czuć się samotny, bo nie ma tu rodziny, przyjaciół, bliskich. Ktoś inny może czuć się samotny, bo choc ma tu własną rodzinę, jego rodzice i rodzeństwo zostali w Polsce.

Poczucie samotności zależy więc od naszych własnych potrzeb emocjonalnych i społecznych. Ktos przyzwyczajony do ożywionych kontaktów towarzyskich, gromad znajomych i przyjaciół, a więc mający bardzo silną potrzebę kontaktów społecznych, może odczuwać samotność w nowym dla siebie kraju nawet gdy przyjechał tu z rodziną i z dziećmi.

Wyjeżdżając, zawsze kogos zostawiamy za sobą. Gdy zostawiamy kogos, kto do tej pory stanowił nasze główne źródło oparcia społecznego (rodziców, żonę, przyjaciela) i zaspokajając nasze potrzeby emocjonalne, będzie nam go bardzo brak w nowym otoczeniu, wśród nowych ludzi i problemów. Tak, jak nigdy dotąd. Bo potrzebujemy jego rady, pomocy, wsparcia. Gdy nie jesteśmy w stanie SKOMPENSOWAC sobie jego braku poprzez nowe znajomości i przyjaźnie (o które nie jest łatwo i które wymagają czasu) możemy zacząć odczuwać SAMOTNOSC. I tęsknić.

Samotność jest bardziej POCZUCIEM niż stanem obiektywnym. Choc czuć możemy się czasem samotnie, w rzeczywistości nigdy nie jesteśmy przecież sami na świecie. Od nas zależy zrobienie pierwszego kroku w kierunku INNYCH. Być może tak samo samotnych jak my. To truizm, ale nie zawsze o nim pamiętamy.

SAMOTNOSC POZORNA

Nasza samotność jest więc zawsze w jakimś sensie pozorna. Gdzieś przecież istnieją ludzie, ktorzy myślą i czują tak samo jak my. Którym brak Prawdziwego Przyjaciela tak samo jak nam. Gdy zamykamy się w czterech ścianach naszego domu, rozgoroczeni i rozżaleni na to, że

"nie ma już prawdziwych przyjaciół", niespotkamy go nigdy.

Gdy próbujemy odnaleźć go "na siłę", nawiązując dziesiątki różnych znajomości, chodząc na wszelkie możliwe imprezy towarzyskie - możemy Go także nie spotkać. Może gdzieś zginąć, ukryć się w tłumie. Może być niesmiały i zagubiony. Może być nadmiaru naszej energii i aktywności towarzyskiej.

Samotność jest pozorna także wtedy, gdy - choc jesteśmy otoczeni gronem oddanych i wiernych przyjaciół - wciąż szukamy KOGOS INNEGO. Inteligentniejszego, sympatyczniejszego, na wyższym stanowisku. Kogos, kto jest pod każdym względem "NAJ". Równocześnie naszych obecnych przyjaciół traktujemy jako "coś" gorszego, tymczasowego, nie dorównującego nam i naszym oczekiwaniom.

Mozemy czuć się wówczas samotnie - ów "NAJ" nie pojawia się. Ale to przecież tylko samotność pozorna. Samotność z wyboru. Tymczasem bowiem ludzie wokół nas (może nie tak błyskotliwi, może bez stopni uniwersyteckich i prestiżowej pracy) czekają. Czekają na jakiś sygnał z naszej strony. A my ich po prostu nie zauważamy. Bo wciąż czekamy na KOGOS INNEGO.

SZUKAM MĘŻA

Istnieje sporo kobiet narzekających na samotność pomimo posiadania grona dobrych i oddanych przyjaciół. Należy do nich Autorka listu. Nie o przyjaciół jednak im tak najbardziej chodzi. Chodzi im o znalezienie Męża. Jest to więc bardzo specyficzny rodzaj samotności. "Samotność" ta wywołana jest najczęściej presją i oczekiwaniami społecznymi typu "Cóż to, jeszcze nie wyszłaś za mąż?", "kiedy wesele?" "Nie pobieracie się?", "Nie możesz znaleźć męża?"

Presja społeczna zawarta w słowach "Kobieta powinna wyjść za mąż jak najszybciej" najsilniejsza jest w małych, zamkniętych środowiskach dobrze znających się ludzi. Środowisko polonijne, szczególnie w małym miasteczku może więc być niesłychanie ważnym źródłem tego rodzaju presji.

Presji tej nie jest łatwo się oprzeć. Nie każdego stac na stanowczą i jedynie skuteczną odpowiedź: przykro mi, ale to jest wyłącznie moja prywatna sprawa.

Nie każdego stac na zerwanie kontaktów z ludźmi bezceremonialnie ingerującymi w naszą prywatność, w nasze osobiste sprawy. "Dla świętego spokoju" utrzymuje się więc z nimi stosunki.

Jakże wielu nieudanych, w pospiechu zawieranych małżeństw dałoby się uniknąć, gdyby kobiety umiały się bardziej skutecznie owej społecznej presji oprzeć.

Tymczasem - przeciwnie, spora część niezamężnych kobiet po trzydziestce - zaczyna - tak jak Autorka listu - wpadać w panikę. Wiele z nich swym niespokojnym zachowaniem przykleja sobie łatwą do rozpoznania etykietkę SZUKAM MĘŻA!

Rozpaczliwe chodzenie na wszystkie możliwe spotkania towarzyskie, wieczorki i tance w nadziei na poznanie Tego Jedynego nie zawsze jest najlepszym rozwiązaniem. Zbyt dobrze widoczna etykietka "szukam męża" może przylgnąć bowiem na stałe i zniechęcać poważnych kandydatów. A kobieta stac się może równocześnie łatwym łupem amatorów krótkich przygód.

Im bardziej zauważalne i gorączkowe są WYSIŁKI kobiety próbującej znaleźć męża, tym mniej ma ona szans na poznanie człowieka naprawdę mądrego i wartościowego. On bowiem zorientuje się w pierwszej kolejności, że tu oto odbywa się "polowanie na męża". I nie zechce zostać jego ofiarą. Każdy bowiem chce mieć poczucie, że to on kontroluje sytuację. Nie chce być przez ową sytuację i innych ludzi kontrolowany i manipulowany. "Polowanie na męża" jest więc autentycznym zagrożeniem dla jego wolności osobistej.

Męża nie można "znaleźć" na tej samej zasadzie na jakiej szuka się pracy reklamując swe kwalifikacje jak najlepiej i biegając z miejsca na miejsce w poszukiwaniu "interview". Przeciwnie - im mniej widoczne są wysiłki osoby poszukującej kandydata na męża, tym większe szanse na sukces. Pospiech i potrzeba osiągnąć są złymi doradcami. Nie wszystko daje się w życiu zaplanować i zaprogramować. Chocbyśmy nawet bardzo chcieli. Szczególnie w sferze kontaktów z innymi ludźmi.

PECH

Doradcą jeszcze gorszym niż nadmier na aktywność jest przekonanie, że MA SIĘ ZAWSZE PECHA. Wiara w to, że jest się pechowcem, paraliżuje. Obezwładnia. Po co robić cokolwiek, jeżeli "i tak będę miał pecha i mi się nie uda"?

Łatwo przy tym zrzucić winę za własne niepowodzenia (także te poniesione w kontaktach z innymi ludźmi) na jakiś czynnik zewnętrzny - PECH. I czuć się rozgzeszonym to nie moja wina, to przecież zwykły pech. Po co analizować nasze własne umiejętności społeczne (może byłem zbyt agresywny? a może zbyt niesmiały? może zbyt gadatliwy? a może za bardzo wścibski?) i ich wpływ na nasze

kontakty z innymi ludźmi? Znacznie wygodniej powiedzieć: To PECH.

"Pechowcowi" całe jego życie jawi się w ciemnych kolorach. "Innym się powiedło, mieli szczęście - ja nie" - zwykły narzekacz. Nigdy nie pomyśli, że to, co wydaje mi się "szczęściem" obserwowanym u innych ludzi - może być wynikiem ciężkiej i długotrwałej pracy. Nad przeciętnym budowaniem trudnych kompromisów. Ponoszeniem ofiar. Poświęceniem. Dawaniem. A nie tylko zbiegiem szczęśliwych okoliczności. Wygraną na loterii. Poznaniem Księcia z Bajki.

CZY WIERZYĆ RADOM?

Problem, o którym pisze Czytelniczka jest niesłychanie delikatnej natury. I stary jak świat. Niewiele pomoże tu nawet psychologia. A także tzw. dobre rady. Nikt nigdy nie wymyślił skutecznej metody, pozwalającej POZNAC tę właśnie, wybraną, oczekiwaną przez nas niecierpliwie istotę. Jak odróżnić ją od innych? I jak sprawić, by zbliżyła się do nas?

Nawet komputer stosowany w niektórych biurach matrymonialnych nie daje żadnych gwarancji. Bo programują go ludzie. A programują go tak, by dobierał pary o identycznych potrzebach, oczekiwaniach, zainteresowaniach. Tymczasem - dlaczego właśnie tacy komputerowo identyczni ludzie mają być ze sobą szczęśliwi? Jakże wiele małżeństw jest szczęśliwych nie dlatego, że są identyczni, ale dlatego, że się doskonale UZUPEŁNIAJĄ. Jakże wiele małżeństw potrafi cieszyć się istniejącymi trzędzy nimi ROZNICAMI i wzbogacać nimi swój wzajemny stosunek. A także - jak wiele różnic znika po latach małżeństwa.

Dobór na zasadzie identyczności nie jest więc rozwiązaniem. Co pozostaje?

Pozostaje tradycyjne, naturalne, ludzkie CZEKANIE. Dokładna obserwacja przewijającego się przed naszymi oczami życia i ludzi w nim występujących. A także nasza własna aktywność. Ale nie ta pod tytułem "Szukam męża", tylko ta zwykła, codzienna. Ta "z innymi" i "dla innych". W pracy zawodowej, działalności społecznej, politycznej, charytatywnej, w kontaktach towarzyskich, podejmowanych dla nich samych, a nie dlatego, że szukam męża. I wtedy właśnie stwarzamy sobie NAJWIĘKSZĄ SZANSĘ.

Dr Zofia BOŃCZA

M O D A

LETNIE KREACJE

Zapotrzebowanie na strój zarówno wygodny i przewiewny, a i efektowny determinuje pochynania projektantów na obu półkulach. Nie traci na aktualności styl "safari" (koszulowe bluzy z kieszeniami i przydługie szorty w stylu kolonialnym). Wciąż jest modernizowany powtarza się zaś w kilku kombinacjach kolorystycznych. Zalew "japończyzny" widoczny jest zarówno w Paryżu jak i New Yorku. Szerokie spodnie do poł łydki w komplecie z prosto skrojoną "górną" ulegają niewielkim modyfikacjom. Do tego nosi się sandały na płaskim obcasie wiązane na krzyż na rzemyki. Zwrócić proszę uwagę na dwa z prezentowanych dzisiaj modeli: jeden to strój z obficie marszczonego białego płótna, drugi zaś to modny fartuch - tunika z dużymi kieszeniami.

Joga - na emigracyjny stres

ćwiczenie wstępne do lotosu III

Siadamy na ziemi w rozkroku, zginamy prawą nogę i chwytamy prawą dłoń za kolano, lewą dłoń za podbicie. Robiąc wdech, przyciągamy prawą stopę do lewego biodra i przechylamy kolano w kierunku podłogi. Pozyję tę i wdech przetrzymujemy kilka sekund, potem robiąc wydech wracamy do pozycji wyjściowej. Ćwiczenie powtarzamy każdą nogą taką samą ilość razy.

KLAUDYNA

cz II - KAPIELE

Odsuwamy skórę

Doskonale rezultaty przynoszą kąpiele lecznicze. Jeżeli chcemy nadac naszej skórze jędrności, dodajemy do wody wywar z ziół (pączkow sosny, rozmarynu lub skrzypu). Zamiast naparu z ziół można stosować naturalnie gotowe kosmetyki - płyny do kąpieli lub sole.

Jeżeli chcemy zmniejszyć nadmierne wydzielanie potu, dodajemy do kąpieli wywar z macierzanki, pokrzywy, pączków sosny i szalwi. Możemy stosować także kąpiel przeciwwzapalną, wtedy dodajemy do kąpieli gotowaną skrobię (200 g na wannę) lub - co jest prostsze - napar z ziół 2/3 kwiatu lipowego i 1/3 rumianku.

Dla odświeżenia skóry możemy stosować także kąpiele dezynfekujące, na przykład z dodatkiem nagnanganianu potasu (dodaje się tyle, aby woda w wannie lekko się zarzowiała), z solą oczyszczoną (200 g na wannę), z dodatkiem zwykłej soli (500 g na wannę) lub z naparem ziołowym (rumianek, owoce jałowca lub pączki sosny). Czas trwania takiej kąpieli nie powinien przekroczyć 20 minut, temperatura wody zaś 37°C.

Przy odświeżaniu skóry najlepsze efekty dają naturalnie zabieg przeprowadzane w gabinetach kosmetycznych (masaż, nacieranie), ale najczęściej są one bardzo kosztowne i nie zawsze

Paczki do Polski

- SPECJALIZUJEMY SIĘ W PACZKACH NA ZIĘCENIE
  - PACZKI PAKOWANE SA W NIEMCZECH ZACHODNICH I DOSTARCZANE DO DOMU ODBIORCY NA TERENIE CAŁEJ POLSKI W TERMINIE OK. 15-25 DNI
  - PACZKI EXPRESOWE DORĘCAMY W OK. 7-10 DNI. Dodatkowa dopłata wynosi \$6
  - CENY W DOLARACH KANADYJSKICH W CENACH ZAWARTY JEST KOSZT TRANSPORTU
  - ANI ODBIORCA ANI NADAWCA DO NASZYCH CŁENNIKÓW WIĘCEJ NIE DOPLACAJĄ
  - PRZESYŁAMY PISEMNE POTWIERDZENIE ODBIORU
  - W RAZIE ZAGINIĘCIA PACZKI GWARANTUJEMY W WYSŁANIE PACZKI O TEJ SAMEJ WARTOŚCI NA NASZ KOSZT
  - NAJMNIEJSZE ZIĘCENIE: \$20 I LUB 5 KG
  - PRZESYŁAMY RÓWNIEŻ TANIO PIENIĄDZE DO POLSKI
- Dodatkowe informacje przysyłamy na życzenie

DATKI NA KOSZTOJ W POLSCE PRZESYŁAMY BEZPŁATNIE

JAK WYSŁAĆ PACZKĘ

1. Wytnij nasze ZIĘCENIE WYSYŁKI PACZKI
2. Zaznacz ilość zamawianych artykułów i zsumuj ich wartości
3. Na oddzielnej kartce wyraźnie napisz swój adres i telefon oraz adres odbiorcy w Polsce
4. Wyslij w zaadresowanej do nas kopercie ZIĘCENIE WYSYŁKI PACZKI, kartkę z adresami oraz money order lub czek (płatny dla SAP) na kwotę równą wartości paczki

ZLECENIE WYSYŁKI PACZKI

ZIĘCENIA PROSIMY PRZYSYLAĆ NA ADRES (tylko dla korespondentów)

DZIAŁAMY OD 1982 ROKU CIESZYMY SIĘ ZAUFANIEM RODAKÓW NADAJĄCYCH PACZKI Z KANADY

SAP pomox
1180 Mississauga Valley Blvd
Unit 24
MISSISSAUGA ONTARIO
L5A 3M9 Canada

ARTYKUŁY DO WYBORU	900 g	5 Can	12 szt
1 Szynka konserwowa	900 g	6 20	
2 Szynka konserwowa	450 g	3 20	
3 Szynka mielona	340 g	1 80	
4 Salami	900 g	6 10	
5 Pasztet	200 g	1 10	
6 Bekon	450 g	2 80	
7 Wieprzowina w konserwie	300 g	1 90	
8 Wołowina w konserwie	400 g	2 50	
9 Sardynki w oliwie	125 g	0 90	
10 Makrela w pomidorach	125 g	0 90	
11 Filety śledziowe	200 g	1 40	
12 Ser twardy w kawałku	500 g	4 90	
13 Masło w puszcze	1 kg	5 90	
14 Margaryna	500 g	1 20	
15 Olej roślinny	1 litr	2 20	
16 Dżem pomarańczowy	450 g	1 50	
17 Miód naturalny	450 g	2 90	
18 Ananas w puszcze	750 g	1 25	
19 Brzoskwinie w puszcze	750 g	1 20	
20 Koktail owocowy w puszcze	750 g	1 30	
21 Figi suszone	250 g	1 40	
22 Rodzynki	200 g	1 10	
23 Migdały	200 g	1 60	
24 Orzeszki ziemne	200 g	1 40	
25 Herbata w torebkach	25 szt	1 20	
26 Herbata w wiórkach	500 g	4 30	
27 Kawa ziarnista	500 g	3 50	
28 Kawa instant typu "Nesca"	100 g	2 30	
29 Kakao	250 g	2 30	
30 Czekolada do picia w proszku	800 g	3 60	
31 Czekolada mleczna	100 g	0 80	
32 Czekolada z bakaliami	100 g	0 90	
33 Czekolada z orzechami	100 g	0 90	
34 Batonik czekoladowy	1 szt	0 25	
35 Cukierki owocowe z witaminami	500 g	2 30	
36 Guma do żucia miętowa	12 szt	1 00	
37 Guma do żucia owocowa	12 szt	1 00	
38 Guma balonowa	12 szt	1 20	
39 Pieprz czarny	100 g	1 00	
40 Koncentrat pomidorowy	50 g	0 30	
41 Kostki rosółowe (z kury) na 5 litrów	1 szt	1 00	
42 Kostki rosółowe (wołowe) na 5 litrów	1 szt	1 00	
43 Mleko w proszku	400 g	3 10	
44 Infant formula w proszku	1 kg	10 70	
45 MILUPA z bananami	300 g	3 10	
46 MILUPA z mieszanką owocami	850 g	7 70	
47 Witaminy dla dzieci	100 szt	2 30	
48 Aspiryna Bayer	20 szt	1 80	
49 Wata	200 g	0 75	
50 Pasta do zębów (dżaja)	150 g	1 20	
51 Mydło toale owe	100 g	0 50	
52 Szampon do włosów	1 litr	2 30	
53 Froszek do prania	3 kg	4 97	
54 Froszek do szorowania	500 g	1 50	
55 Fłyn do mycia naczyń	1 litr	1 90	
56 Zapalniczka gazowa	1 szt	0 90	
57 Rajstopy damskie (małe)	1 szt	1 00	
58 Rajstopy damskie (średnie)	1 szt	1 00	
59 Rajstopy damskie (duże)	1 szt	1 30	
60 Pół sw. Moniana	1 szt	12 80	

Kawa ziarnista	5 kg	29 00	2 kg	12 50
Herbata w wiórkach	3 kg	22 50	2 kg	16 00
Kakao	3 kg	24 00	2 kg	17 00
Czekolada mleczna	30 szt	20 50	20 szt	14 40
Czekolada z bakaliami	30 szt	23 00	20 szt	16 20
Czekolada z orzechami	30 szt	23 00	20 szt	16 20
Batonik czekoladowy	30 szt	6 00	20 szt	4 40
Guma do żucia	240 szt	14 00	120 szt	8 20
Guma balonowa	240 szt	17 00	120 szt	9 90
Pieprz czarny	2 kg	17 00	1 kg	9 00
Pomarańcze (świeże)	10 kg	16 40	5 kg	8 90
Cytryny (świeże)	10 kg	17 40	5 kg	9 00
Cytryny (świeże)	10 kg	17 40	5 kg	9 50
Ananasy (świeże)	5 szt	10 00	1 szt	2 30

ZDROWIE

Pediatrzy radzą rodzicom

Jedno jabłko dziennie broni organizm przed chorobami, ale nadmiar soku jabłkowego powoduje u dzieci bóle brzucha - Jest to jedna z konkluzji ogłoszonych podczas zjazdu kanadyjskiego Stowarzyszenia Pediatrów

Dr R M Issenman z Uniwersytetu w Hamilton stwierdził, że jego badania wykazały, że dzieci z chronicznymi zaburzeniami układu trawienego, zazwyczaj w okresie poprzedzającym chorobę wypijały niesłychane ilości płynów, zazwyczaj mleka lub soku jabłkowego

Powiedział on, że dzieci w wieku 2 lat, które wypijają około litra lub więcej soku jabłkowego dziennie, mają problemy żołądkowe jak np powtarzające się ataki bólu, biegunka czy zatwardzenie. Szczególnie gdy dziecko ma butelkę soku w ręce przez cały dzień pociągając sobie bez przerwy swoje ukocone picie

Issenman nie stwierdził żadnych różnic w diecie 137 badanych dzieci. Jeśli dorosły wypijał porównywalną dla swojej wagi ilość płynu, prawdopodobnie rozplynałby się. Półtora litra płynu dla 13 kg małego jest tym samym co 10 litrów dla dorosłego

A oto inne odkrycia pediatrow omawiane na tej konferencji

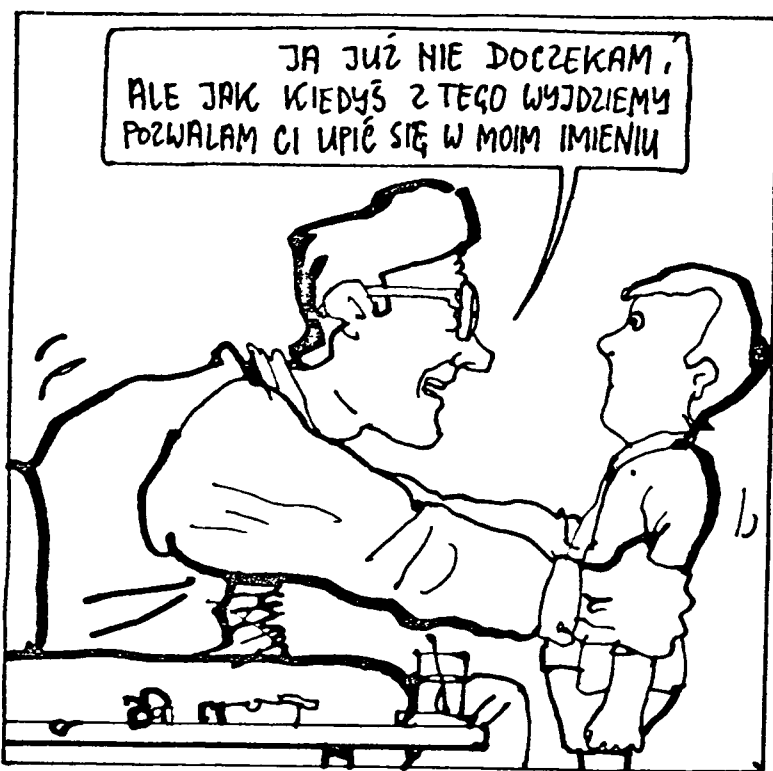
■ Są dowody, że wirus różyczki może spowodować artretyzm u pacjentów, którzy zapadli na różyczkę po ukończeniu 16 roku życia,

■ Nastolatki, które uszkodziły sobie dłonie, uderzając w złości pięścią o ścianę, niestety nie będą już potem potrafiły wyrazić gniewu czy furii. Co dziesiąty będzie próbował popełnić samobójstwo

■ Ćwiczenia fizyczne odgrywają wiodącą rolę przy pełnym rozwoju dziecięcych mózgow, ale ten najważniejszy okres, kiedy układ nerwowy kształtuje się do końca nie jest jeszcze znany,

■ Większość dzieci cierpiących na AIDS, z pewnością zapadła na tę chorobę jeszcze przed urodzeniem w łonie matki. Ale inni członkowie rodziny nie zapadają na AIDS, mimo że chore dziecko prawdopodobnie matka zaraziła

Nowe powiązania między wirusem powodującym różyczkę a artretyzmem odkrył dr A J Tingle z Uniwersytetu w Brytyjskiej Kolumbii, który badał skutki dwóch epidemii różyczki w szkołach średnich. Odkrył on, że w 18 miesięcy po epidemii 35 procent dziewcząt zaczęło się skarżyć na bóle w stawach i inne objawy choroby artretycznej. Wszystkie przechodziły różyczkę w wieku 16 lat lub trochę później

Polski dowcip rysunkowy Andrzeja MLECZKI

Dr Tingle stwierdził nawet przewlekły artretyzm u kilku chłopców. W trakcie badań, odkrył wirus różyczki w mazi stawowej u 7 spośród 20 dzieci, cierpiących na artretyzm. Nie jest wiadome, czy to właśnie wirus niszczy stawy czy też hamują one obronę systemu immunologicznego przed niszczącym działaniem wirusa na tkanki stawu

Badania prowadzone w Torontonskim Szpitalu Dla Chorych Dzieci, wykazały, że z 93 dzieci i nastolatków poddanych leczeniu na skutek samo-okaleczenia, większość miała bardzo poważne problemy w domu rodzinnym

Dr C P Shah, profesor profilaktyki medycznej stwierdził, że choć większość ran nie była poważna, to na pewno wypadki tego typu są dzwonkiem alarmowym, że dzieci sobie nie radzą z własnymi problemami emocjonalnymi. Ok 10 procent będzie później próbowało ucieczki w samobójstwo, jeśli nie znajdzie pomocy w rozwiązywaniu własnych frustracji, agresji czy urazów

Dzieci, które prowadzą siedzący tryb życia nie pozwalają swym mózgom na pełny rozwój, według opinii dr Roberta

Goode z uniwersytetu torontonskiego. Stwierdził on, że wiadome jest, że w pewnym okresie życia dziecka następuje pełny rozwój układu nerwowego. Ale ponieważ nie jest wiadome jeszcze w jakim wieku zjawisko to zachodzi i które ćwiczenia najbardziej się przyczyniają ogólne ćwiczenia gimnastyczne są wskazane dla dzieci w każdym wieku

Wśród 12 kanadyjskich dzieci cierpiących na AIDS wszystkie, z wyjątkiem jednego, zachorowały jeszcze przed urodzeniem. Dr Norman Lapointe, autor tych badań, stwierdził, że tylko jedno z tych dzieci otrzymało po urodzeniu transfuzję, a rodzice tego niemowlęcia nie mają żadnych objawów tej ciężkiej choroby. Badanie rodziców pozostałej dziesiątki dzieci - ofiar AIDS, wykazały odbiegającą od normy liczbę pewnego rodzaju białych ciałek krwi typowych dla AIDS, choć większość rodziców wydawała się być całkiem zdrowa

Dwunaste dziecko było adoptowane i ani rodzice przybrani ani ich własne dziecko nie zdradzają objawów AIDS

E R

Uszkodzenia genetyczne można dziedziczyć bądź... zarazić się nimi

Naukowcy z Uniwersytetu Harvardzkiego wykryli eksperymentując z myszami, że uszkodzenia genetyczne są dziedziczne, ale zdrowy egzemplarz może się nimi zarazić od momentu zarażenia przez kazywac je potomstwu. Jest to pierwszy potwierdzony naukowo przypadek wskazujący na zewnętrzny czynnik mogący spowodować uszkodzenie gene-

tyczne przekazywane następnie dziedzicznie. Tym zewnętrznym czynnikiem może być wirus. Dr R Sidman - neuropatolog z Harvardu - twierdzi, że w przypadku gdyby czynnikiem powodującym uszkodzenie genetyczne okazał się być wirus otworzyłoby to szeroko drzwi do leczenia uszkodzeń genetycznych poprzez walkę z odpowiedzialnym za uszkodzenie wirusem

MATRYMONIALNE

NIEZALEŻNIE materialna, 34 lata, 2 dzieci, pogodna, szczupła poszukuje bratniej duszy Tel (519) 728-6808 A-11

KAWALER lat 28, na stałe w Kanadzie, bardzo samotny, pogodnego usposobienia, pozna panią do lat 30 o podobnym zainteresowaniu w celu matrymonialnym

POLKA, 33 lata, szczera, sympatyczna i chyba atrakcyjna, od 2 lat w Kanadzie, wśród tłumy, a jednak samotna, pragnie poznać zdecydowanego na trwałą znajomość, w konsekwencji małżeństwo, wysokiego, przystojnego kawalera (a w każdym razie pana bez zobowiązań, lat 30-38, ze wschodniej Kanady (Ontario, Quebec)

Chciałabym, aby Pan ten był katolikiem, który w Kanadzie jest już na tyle długo, że czuje się tu pewnie - tak psychicznie jak i zawodowo, na tyle natomiast krótko, że czuje w sobie jeszcze ten polski romantyzm

Tylko poważne foto-oferty, wraz z adresem i telefonem proszę kierować na adres Redakcji Dla A-333

KAWALER, lat 30, od 3 lat w Toronto, ustablizowany, interesujący się poezją, muzyką klasyczną, filmem, z bardzo dobrą aparycją, pozna Panią do lat 30 w celu nawiązania kontaktów towarzyskich, najchętniej z nowo przybyłej emigracji, z kulturalnym obyczajem i minimum średnim wykształceniem. Poważne foto-oferty kierować na adres E T Dla A-334 87-89

DRODZY PANOWIE, JEŻELI JESTESCIE WOLNI I ŻYCZYCIE KORESPONDOWAC Z NASZYMI UROCZYMI PANIAMI W POLSCE, PISZCIE DO NAS, ZAŁĄCZAJĄC +15 00 NA CZŁONKOWSTWO, A OTRZYMACIE BEZPŁATNIE FOTOALBUM PANI I DANE OSOBOWE EWAPOL, GENERAL DELIVERY, PORT COQUITLAM, B C V3C 3V3

84-87

PACZKI DO POLSKI NAJSOLIDNIEJ NAJTANIEJ
CHCESZ NAPRAWDĘ POMOC RODZINIE W POLSCE WYSYLAJ PACZKI TYLKO ZA POŚREDNICTWEM FIRMY

TransCanPol

jedyną firmę posiadającą kanadyjski serwis w Polsce

GWARANTUJEMY:

- dostawę paczek do drzwi odbiorcy
- ubezpieczenie przesyłki
- potwierdzenie odbioru przez odbiorcę na czwartej kopii dowodu nadania
- uprzejmą i miłą obsługę w Kanadzie i w Polsce
- rzetelną informację

UNIKACIE PAŃSTWO.

- dodatkowych kosztów i opłat (portowych, lotniskowych i za serwis w Polsce, którego faktycznie firmy nie rozwożące paczek w Polsce nie wykonują)
- rozkradnięcia paczki przez nieuczciwych magazynierów, którzy w firmach nie dowożących paczek do domów, mają czas na "kontrolowanie" zawartości paczki, zanim zgłosi się odbiorca
- oszczędzicie swoim najbliższym straty czasu i dodatkowych kosztów związanych z podróżą po odbior paczki

PORÓWNAJCIE PAŃSTWO RODZAJ OFEROWANEGO SERWISU - PEWNOŚĆ CENY, A PRZEKONACIE SIĘ, ZE

TransCanPol

393 Roncesvalles Ave
Toronto, Ont M6R 2N1 tel 535 9944

OFERUJE PAŃSTWU NAJTANSZY I NAJSOLIDNIEJSZY SERWIS

Posiadamy materiały do pakowania paczek
SZCZEGÓŁOWYCH INFORMACJI UDZIELAJĄ NASZE BIURA TERENOWE I DEALERZY

"Dzieje jednego życia"

Stanisława Kawczyńskiego

KOLEJNA POZYCJA BIBLIOTEKI POLSKIEJ W KANADZIE

Stanisław Kawczyński jest przedstawicielem pokoleń, które wchodziło w życie dojrzałe w niepodległej Polsce i w godzinie próby o tę Polskę walczyło. Książka, trzecia pozycja Biblioteki Polskiej w Kanadzie, jest przede wszystkim cennym dokumentem z okresu Polski Odrodzonej, z lat o których pisać i pamiętać należy póki jeszcze żyją ci, którzy byli świadkami trudności osiągnięcia młodego państwa

KSIĄZKA KOSZTUJE \$8 00 (Czytelników mieszkających poza Toronto, prosimy o załączenie \$1 00 na przesyłkę) OKOŁO 130 STRON. Czeki prosimy wystawiać na POLISH CANADIAN PUBLISHING FUND PROSIMY KORZYSTAĆ Z KUPONU

POLISH CANADIAN PUBLISHING FUND
P O BOX 173
POSTAL STATION B
TORONTO ONT CANADA
M5T 2T3

Załączam za egz książki Dzieje jednego życia

HOROSKOP TYGODNIA Z TELESKOPU ESMERALDY

11.VIII.-17.VIII.

BARAN (Aries) 21 03 20 04

BYK (Taurus) 21 04 21 05

BLI/NIAMI (Gemini) 22 05 21 06

RAK (Cancer) 22 06 23 07

LW (Leo) 24 07 23 08

PANNA (Virgo) 24 08 23 09

W nadchodzącym tygodniu musisz zrobić odstępną od zasad...

Czas zabrać się za porządkowanie domowe reperowanie od dawna zepsutych rzeczy...

Musisz się liczyć z kłopotami związanymi z kims młodszym od ciebie...

Tvoja kariera zawodowa wreszcie w rozkwicie Co za tym idzie wzrosnie także twój prestiż...

Do doskonałego okresu na snuć planów i ustalanie dalszych, po sunięc Ważne sprawy dotyczące będą oszczędności inwestycji...

Zamiast zdobywać nowe łądy, lepiej pozostań przy tym co już masz opierając się na starym przysłowiu...

WAGA (Libra) 24 09 23 10

SKORPION (Scorpio) 24 10 -22 11

STRZELEC (Sagittarius) 23 11 21 12

KOZIOROŻEC (Capricorn) 22 12 -20 01

WODNIK (Aquarius) 21 01 19 02

RYBY (Pisces) 20 02 -20 03

Za wszelką cenę unikaj teraz taniego sentymentalizmu A już na pewno ludzie tego pokroju nie udziela ci szczerej odpowiedzi...

Wiele spraw się wreszcie wykrywa dzięki spotkaniom z dawno nie widzianymi przyjaciółmi...

Pohamuj swoją impulsywność i unikaj hazardu we wszelkiej postaci Natomiast pod szczęśliwą gwiazdą znajdują się zakupy...

Wywrzesz znakomite wrażenie na kims starszym od ciebie o ile tylko nie pozwolisz nikomu ingerować w twoje sprawy finansowe...

Jezeli ktokolwiek sądził o tobie że bywasz czasem enigmatyczny w nadchodzącym tygodniu dasz mu tego dobitne dowody...

Tydzien doskonały na załatwienie zaległej korespondencji i dokonanie koniecznych zakupów...

ZŁOTO I BRYLANTY OD PRODUCENTÓW I IMPORTERÓW 21 DUNDAS ST, SUITE 1601, TORONTO, ONT M5B 1B7 HOLDER DIAMONDS Inc Diamond Importers

ŚWIĘTO ŻOŁNIERZA które odbędzie się dnia 19 sierpnia 1984 r w parku im I PADEREWSKIEGO, w River Valley, przy Hwy Nr 27

ŚWIĘTA PARCEL SERVICE 49 Roncesvalles Avenue Toronto, Ontario M6R 2K5 TEL 534-9864

Peter Burdon PONTIAC BUICK LIMITED Przedstawiciel General Motors 348 Danforth Ave.E. Toronto, TEL. (416) 469-5531 ext 281

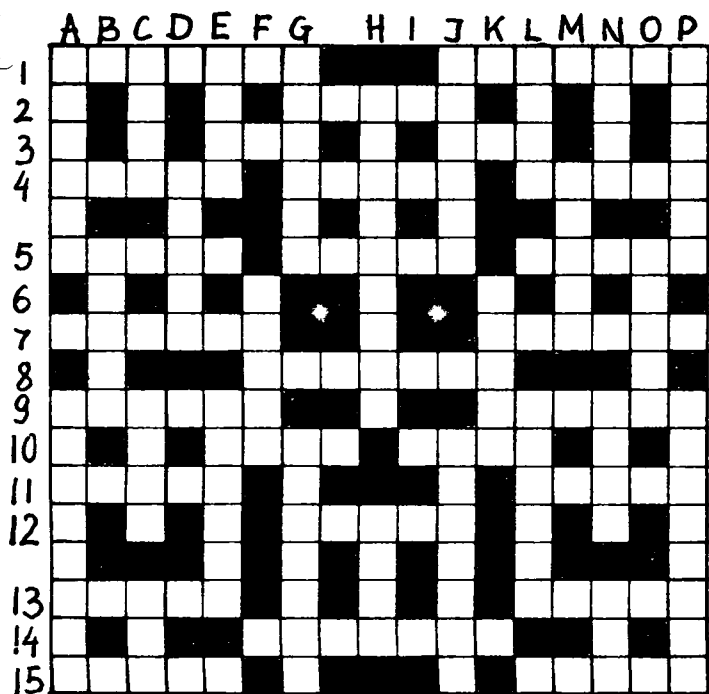
LIPIEC SIERPIEN 9 C Korbiana, Rolanda, Romana, Romualda 10 P Blanka, Bogdana, Borysa, Filomeny, Wawrzyńca

Najlepiej kupisz lub sprzedasz nieruchomosc korzystając z firmy EVA FIRLA Tel. 237-0137

POLECA ARTYKUŁY SPOŻYWCZE SAMOCHODY I CIĄGNIKI LEKARSTWA ARTYKUŁY GOSPODARCZE

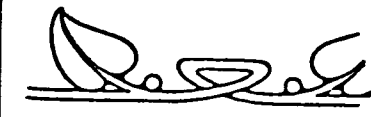
CHCĘ ci pomóc dobrze zarabiać Jezeli jestes rzemieślnikiem w branżach remontów i napraw mieszkań

Nr 94

- Pozomo**
 1-A statek rybacki
 1-J przyrząd optyczny
 2-G w dolinie Loary
 3-E rozbrzmiewa nad korridą
 3-J ciągną sanki Eskimosa
 4-A angielski poeta romantyczny
 4-G taniec pochodzenia czeskiego
 4-L drzewo niezbędne do hodowli jedwabników
 5-A używana przez ortodoksyjną praczkę
 5-G suma pieniędzy
 5-L asfaltowa szeroka droga
 7-A naczynie kuchenne
 7-K watawana lub puchowa
 8-F wynik odejmowania
 9-A czujka oddziału kawalerii
 9-K państwo afrykańskie
 10-E związek państw lub kościołów
 10-I stragan
 11-A do siekania

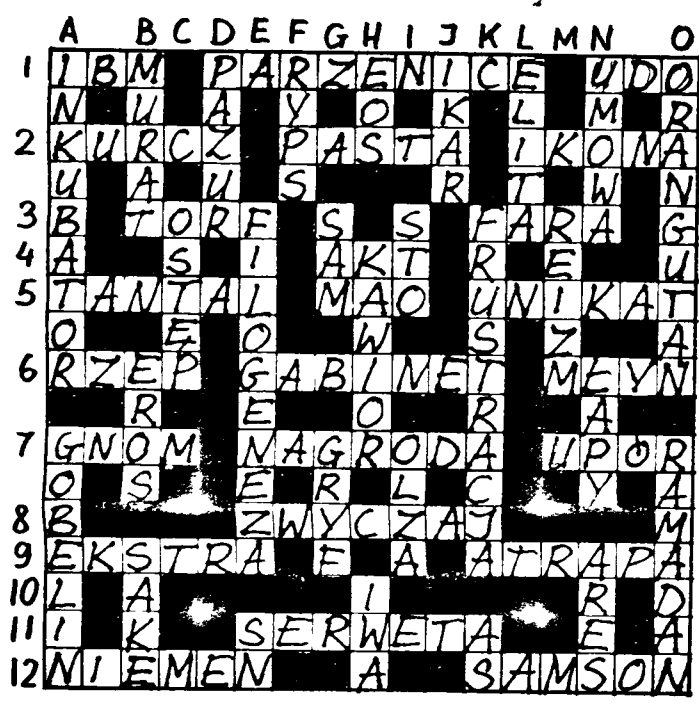
- 11-L krążenie ciepła, wody, pieniędzy
 12-G ogromny naturalny zbiornik wodny
 13-A na plecach zawodnika
 13-L oboz cyganski lub wojskowe środki transportowe z aprowizacją
 14-F postać z "Wesela", stróż głowy nowo zaślubionej po oczepinach
 15-A teatralny lub filmowy
 15-L wyciera błędy ołówka
- Pionowo**
 1-A haracz, danina
 1-C grecki Kupidyn
 1-E miasto we Francji
 1-G roślina oleista
 1-J enzym trawienny
 1-L Wieczne Miasto
 1-N jeden z pięciu najwyższych urzędników Sparty
 1-P budowla ogrodowa
 2-H jedna z Muz
- 4-D szalejący wichur
 4-M ptak drapieżny
 5-B rzeźmieszek, opryszek
 5-O oscypki
 6-F powierzchnia, na którą rzutuje się obraz
 6-K wada na materiale
 9-A wyrobisko korytarzowe w kopalni
 9-C przed Wielkanocą
 9-E z trzciny, buraków lub klonow
 9-L głowonóg kopalny o spiralnej muszli
 9-N rosyjski naleśnik z mąki razowej
 9-P państwo arabskie
 10-G grupa plemion Indian płn amerykańskich
 10-J zwierzę Dalekiej Północy
 12-H bajkopisarz starożytnej Grecji
 13-C podanie bajeczne
 13-N drzewce prostopadłe do masztu

POSZUKUJĘ garażu do wynajęcia w okolicy Roncesvalles albo High Park Proszę dzwonić Władek
 TEL Toronto 769 8460

DO WYNAJĘCIA mieszkanie z jedną sypialnią od 1 sierpnia
 TEL 247-0254 po 6 wieczór

LOKAL dla celów handlowych na Roncesvalles WYNAJME Oferty proszę kierować na
 393 Shaw Str
 M6J 2X4 Toronto
 Echo Tygodnia

SĄ JESZCZE WOLNE MIEJSCA
 Zainteresowanych prosimy o szybkie skontaktowanie się z kierownictwem Wawel Villa, ponieważ ilość miejsc jest ograniczona
 Jeszcze raz serdecznie zapraszamy

Członkowie i Zarząd
Wawel villa, inc.
 SENIOR CITIZENS CENTRE
 880 CLARKSON RD SOUTH — MISSISSAUGA, ONT
 L5J 4N4
 Tel. 823-3650

♠ BRYDŻ ♥

CZY MUSIAŁEŚ LEŻEĆ ?

8-84	Północ	
	♠ AQX	
	♥ xx	
	♦ xxx	
	♣ QJ10xx	
	Zachód	Wschód
	♠ xxx	♠ xxx
	♥ Qxx	♥ K109xx
	♦ xxxxx	♦ AQx
	♣ xxx	♣ Ax
	Deklarant	
	♠ KJxx	
	♥ AJ8	
	♦ KJx	
	♣ Kxx	

Redaguje Kibic **LICYTACJA**

W	D	Z	P
1 kier	1 BA	Pas	3 BA
Pas	Pas	Pas	

Ileokroć siadam do stolika brydżowego z moim serdecznym przyjacielem z Toronto Leonardem S muszę wysłuchać jego tradycyjnej wskazówki "Pamiętaj o jednym, zawsze wychodzi twoją najwyższą kartą

w moim licytowanym kolorze"
 Na moje pytanie czy mam tak grać także przeciw kontraktom w BA odpowiedź brzmi "Zawsze znaczy zawsze" Zrozumiałem

Nie chciałem narazić na szwank mojej przyjaźni z serdecznym przyjacielem toteż w głębokiej tajemnicy przed nim, ot tak "na ucho", chcę poinformować czytelników, że jest to jedna z najgorszych rad jakiej partner może nam udzielić Jest to rada pochodząca wprost z muzeum okropności brydżowych Tylko błagam nie mówcie tego mojemu przyjacielowi

A zresztą mój przyjaciel nie jest odosobniony w swoich zasadach znam jeszcze kilku graczy o podobnych zasadach Ale wróćmy do naszej rozgrywki

Przeciwko 3 BA, grając w pozycji Z z bólem serca ruszyłem Damą kier Jasne, że zrobiłem to tylko dlatego aby nie utracić przyjaciela W i D przepuścili więc zagrałem błotkę kier Mój partner musiał teraz dołożyć Króla a D Asa, co dało deklarantowi dodatkowe trzymanie w tym kolorze Waletem kier Końcowy rezultat przeciwnicy zrobili kontrakt z nadrobką

Popatrzmy teraz co by się działo gdybym ruszył, w pierwszym wyjściu, prawidłowo błotką kier Partner dołoży Króla kier a D zabije Asem kier, gdyż czekanie na nic się nie zda (Spróbujcie grać na przepuszczenie) Gdy W wejdzie do ręki Asem trefl i odegra kier weźniemy 6 lew 4 na kiery jedną na trefl, jedną na karo Bez dwóch

(Grając na przepuszczenie Z wprawdzie zablokuje kiery Damą ale W ma jeszcze dojście do wyrobionych kier Asem Karo)

Nie kijem go to paiką Jak ZOMO

INFORMATOR TURYSTYCZNY
SPECJALNA OFERTA DLA CZYTELNIKÓW "ECHA TYGODNIA"
 (na ograniczony czas)
JAMAJKA
SEAWIND BEACH RESORT
6 DNI
\$ 299
PRZELOT I HOTEL
 Odlot w każdy piątek
od 2 WRZEŚNIA do 9 GRUDNIA
 CANADIAN AND JAMAICAN TAX,
 HOTEL, GOVERNMENT TAX AND
 SERVICE CHARGE + 80 EXTRA
ŻYCZYMY PAŃSTWU PRZYJEMNEJ PODRÓŻY
COLODY TRAVEL
598 - 3337

KOMUNIKATY TORONTO

Kongres Polonii Kanadyjskiej
OKRĘG TORONTO

**ÓŚRODKI POMOCY IMIGRANTOM
MIĘDZYORGANIZACYJNE
BIURO IMIGRACYJNE**
192 Garden Ave
Tel 532-1126

**BIURO POMOCY
SPOŁECZNEJ**
128 Fern Ave
Tel 533-9471

**OSRODEK POMOCY
POLSKIM IMIGRANTOM**
206 Beverley Str
Tel 979-9634

Echo Ojczyzny

codzienny polski program radiowy
nadawany od godziny 11 05
od poniedziałku do piątku włącznie
ze stacji CHIN FM 100 7
tel. 531-9991
Prowadzi Karola Kęsik
Muzyka,
wiadomości z Polski, z Kanady i ze świata, komentarze
Przyjmujemy reklamy i ogłoszenia handlowe
i wszelkie komunikaty

POLSKI PROGRAM RADIOWY
na stacji CJVB w VANCOUVER - 1470 AM
w każdą niedzielę od 14 30 do 16 00
Prowadzi STASIA MAŁCZYŃSKA i TONY JOCHLIN
Tel. 946 - 9617
Wiadomości z Polski, ogłoszenia i komunikaty polonijne,
komentarze, koncert życzeń, ogłoszenia handlowe

"PANI JADWIGA" Polski program radiowy
ze stacji CHWO 1250 w Oakville - od godz 1 do 2
w każdą sobotę Reklamy i ogłoszenia handlowe
oraz wszelkie komunikaty - przyjmuje się telefonicznie
691 - 8789

SPORT

PIŁKARSKI PUCHAR LATA

TURNIEJ o Puchar Lata (Intertoto) wkroczył już w końcową fazę, ostatnia kolejka rozgrywek wyznaczona została na najbliższą sobotę, ona też zadecyduje o tym, kto zdobędzie premie za pierwsze miejsce - 15 000 franków szwajcarskich

Duże szanse na utrzymanie pierwszego miejsca w grupie X ma GKS Katowice, który w wyjazdowym meczu zremisował ze szwedzkim zespołem Oesters Vaxjoe 1 1 (1 0) W ostatnim meczu Intertoto GKS ponownie grać będzie ze Szwedami, ale tym razem na własnym boisku Zwycięstwo w spotkaniu z najsłabszym zespołem tej grupy zapewni katowiczanom pierwsze miejsce

Bardzo dobrze finiszuje także Górnik Zabrze, który sprawił miłą niespodziankę, wygrywając w Sztokholmie z tamtejszym AIK 3 2 (1 1) Szwedzi utrzymali pierwsze miejsce w grupie V dzięki znacznie lepszej różnicy bramek niż Górnik O końcowej kolejności zadecydują więc ostatnie mecze, w których Górnik zmierzy się u siebie z FC Magdeburg, a AIK Sztokholm pojedzie do FC Neurnberg

Warto dodać, że w niektórych grupach już wyłoniono zwycięzców I tak w grupie I pierwsze miejsce zapewnił już sobie, bez względu na pozostałe wyniki, duński zespół AGF Aarhus Dodajmy, że Aarhus to rywal Widzewa Łódź w Pucharze UEFA

TABELE • WYNIKI • TABELE • WYNIKI • TABELE • WYNIKI • TABELE • WYNIKI • TABELE

GRUPA II	AGF Aarhus	1 Standard	5 6 4	11-8	GRUPA IX	FC Zurich	Austria Klagenfurt 2:0, Ferencvaros Budapeszt - Spartak Trnawa 2 1
Wismut Aue 2 1, Banik Ostrawa - Lillestrom SK 2 1		2 Odense	5 6 4	6-3			
1 Aarhus	5 9 1	3 Eintracht	5 6 4	7-7			
2 Lillestrom	5 6 4	4 Go Ahead	5 2 8	5-11			
3 Banik	5 3 7	GRUPA V AIK Sztokholm - Górnik Zabrze 2:3, FC Magdeburg - FC Nuernberg 2:0					
4 Wismut	5 2 8	1 AIK	5 6 4	14-6			
GRUPA III FC Liege - Broendby IF 4 4							
1 Broendby	5 7 3	2 Górnik Z.	5 6 4	7-6			
2 Fortuna	3 6 0	3 FC Mag	5 5 5	7-7			
3 FC Liege	5 3 7	4 FC Nuern	5 3 7	6-15			
4 Roda JC	3 0 6	GRUPA VI Malmoe FF - Sturm Graz 1:0, Karl-Marx-Stadt - FC Lucerne 5:0					
GRUPA IV Eintracht Brunswik - Go Ahead Deventer 2 1, Odense BK - Standard Liege 1 1							
1 Malmoe	5 7 3	1 GKS Kat	5 7 3	6-4			
2 Karl-Marx	5 6 4	2 Valerengen	5 6 4	9-8			
3 Sturm Graz	5 4 6	3 Innsbruck	5 4 6	6-6			
4 Lucerne	8 3 7	4 Oesters	5 3 7	7-10			

"POLONIA REVIEW" Polski Program Telewizyjny

Wtorki i piątki - godzina 7 30 wieczorem,
Czwartki - godzina 6 30 wieczorem na kanale 10
(Maclean Hunter Parkdale)
Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia
Polonii kanadyjskiej

ANDRZEJ MIERZEJEWSKI LIDEREM

Na półmetku szosowego sezonu kolarskiego w punktacji Challenge'u Polskiego Związku Kolarskiego zdecydowane prowadzenie objął zwycięzca 41 Tour de Pologne - Andrzej Mierzejewski Lista dwudziestu najlepszych została obliczona na podstawie dotychczasowych startów krajowych i międzynarodowych do WDP włącznie

Oto najlepsi na półmetku (w nawiasach lokaty w ubiegłym sezonie), 1 Andrzej Mierzejewski (Agromel Torun) - 405 pkt (15), 2 Tadeusz Krawczyk (Stomil Poznan) - 306 (3), 3 Marek Lesniewski (Romet Bydgoszcz) - 194 (2), 4 Paweł Bartkowiak (Unia Leszno) - 291 (13), 5 Andrzej Serediuk (Moto Jelcz Oława) - 279 (1), 6 Tadeusz Piotrowicz (Dolmel Wrocław) - 247 (7), 7 Zenon Jaskuła (Gwardia Katowice) - 193 (17), 8 Zdzisław Krudysz (Gwardia Katowice) - 192 (9), 9 Dariusz Zakrzewski (Gwardia Katowice) - 188 (8), 10 Lechosław Michalak (Legia Warszawa) - 178 (4),

11 Zdzisław Wrona (Legia) - 177 (20), 12 Sławomir Podwójniak (Dolmel Wrocław) - 153 (37), 13 Mirosław Uryga (Gwardia Katowice) - 143 (63), 14 Lech Piasecki (Orlęta Gorzów) - 148 (5), 15 Roman Jaskuła (Gwardia Katowice) - 137 (12), 16 Jerzy Swinoga (Mazowsze Teresin) - 141 (10), 17 Roman

A P E L

DO WSZYSTKICH AKOWCÓW I CAŁEJ POLONII

Minęła właśnie 40-ta rocznica wybuchu powstania warszawskiego Nie wszyscy wiedzą, że przed paroma laty z inicjatywy s p kardynała Stefana Wyszyńskiego, prymasa Polski, ppłk "Bila" - Bolesława Jabłńskiego i innych, kościół sw Jacka OO Dominikanów w Warszawie, postanowiono odbudować i urządzić jako użyteczny pomnik dla uczczenia chwały oręża Armii Krajowej W kościele tym są już ufundowane portrety z brązu komendantów głównych Armii Krajowej gen "GROTA" - Stefana Roweckiego, gen "BORA" - Tadeusza Komorowskiego, gen "NIEDZWIADKA" - Leopolda Okulickiego i tablica ku czci 108 "Cichociemnych" tj skoczków zrzuconych do walki w Kraju, którzy zginęli w walkach lub zostali pomordowani w późniejszym okresie

Obecnie są w wykonaniu witraże o tematyce akowskiej Zakoczenie tych prac opóźnia brak funduszy W związku z tym Komitet apeluje do Koleżanek i Kolegów oraz Polonii o przyczynienie się do zakończenia tego Dzieła

AKCJE zbiórkową w imieniu Komitetu Budowy prowadzi Zespół "REDUTA" Wpłaty można dokonywać za pośrednictwem "ECHA TYGODNIA" lub u skarbnika "REDUTY" kol J Łapczyński, w biznesie "JOLANTA INTERIORS" - 2368 Bloor Str W Toronto, Ont

Dokonane wpłaty

1 St Burza-Karliński	\$ 30 00
2 L Niesmiał-Buczyński	20 00
3 J Tur-Łapczyński	20 00

4 Leszek Wolanin	20 00
5 Maria Dobrzańska	10 00
6 Władysław Ciplota	10 00
7 Bolesław Rybka	10 00
8 Zygmunt Sikora	10 00
9 Marian Turek	15 00
10 L Sas-Korczyńska	5 00
11 J Lipińska	5 00
12 J Paltz	5 00
13 E Teetz	5 00
14 A Nawrocki	5 00

Razem \$ 170 00

Zamiast kwiatów

1 H Łapczyńska	15 00
2 E i W Rudnicki	15 00
3 Z i W Kunikowski	15 00
4 J i J Badek	20 00
5 S i R Marszałek	15 00
6 B i R Saszko	15 00
7 D i T Czerwinski	15 00
8 Paweł Wieczorkowski	10 00

Razem \$ 120 00
OGÓLNIE \$ 290 00

Ofiarodawcom w imieniu Komitetu serdecznie
dziękujemy

Za Zespół
St Burza-Karliński

OGŁOSZENIA

OGŁOSZENIA

OGŁOSZENIA

POLSKA KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA

posiada słowniki francuskie angielskie techniczne i inne książki do nauki języków kulinarne młodzieżowe bajki religijne karty świąteczne

Malowanie z zewnątrz i wewnątrz domów biur pomieszczeń przemysłowych i handlowych cyklinowanie podłóg oraz wszelkie prace stolarskie i remonty Tamo i tuchowo

Instalacja i wymiana okien (Thermal) drzwi aluminiowy siding rynn dachy budowa garaży Praca wykonywana przez ekspertów i z gwarancją

Posiadamy świeże mięso wykrojone na życzenie Szynki boczki balerony kiełbasy na sposób polski oraz wiele innych wędlin i delikatesów ogorki kiszane kapusie z beczki sędzi pierogi

Dom i wyposażenie domu do \$120 000 - TYLKO \$182 rocznie Ubezpieczenia chorobowe dla gości na wycieczce

Wygławkowa okazja 2376 Dundas St W Toronto Tel (416) 537-2437 STAN MAZUR

SOLID AUTOREPAIR WŁADYSŁAW DAKOWICZ wszelkiego rodzaju naprawy samochodowe dożywotnia gwarancja na za instalowane hamulce oraz tłumiki

INTERNATIONAL CAMERA REPAIR COMPANY LTD Kupujemy wszelkich marek sprzęt fotograficzny

WAWROW FOODS POLSKIE DANIA przygotowujemy przyjęcia na wszystkie okazje

M-C DAIRY Co Ltd. PRODUCTS Dostarczamy wszystkie znane produkty mleczne do każdego sklepu w Toronto

KOMIS 305 Roncesvalles Ave Toronto Ont M6R 2M6 TEL 531-8872

WYKALIFIKOWANI ROBOTNICZY budowlani wszelkich specjalności - POSZUKIWANI

DO PILNOWANIA dwojga dzieci 7 i 4 lata MISSISSAUGA, TEL 276 - 8083

WYSTĄP DO KOMISU A PRZEKONASZ SIĘ

POLISH CONSULATING BUREAU

Udzielanie porad i pomocy we wszelkich sprawach oraz załatwianie ich na terenie Polski, m.in. małżeńskich (małżeństwa przez pełnomocnika) rozwodowych w Polsce majątkowych kupna i sprzedaży nieruchomości i mieszkan spadkowych

ADWOKAT, NOTARIUSZ RICHARD E KULIS B A B Ed M A L L B

ADAMS CARPET CLEANING SERVICE Oferuje czyszczenie dywanów i tapicerki meblowej najnowszą metodą

HOMETARIO REAL ESTATE LTD & insurance Brokers Ltd

SOLARSKI PHARMACY Ltd (Naprzeciw kościoła św. Kazimierza)

J P CONSTRUCTION COMPANY GENERAL CONTRACTOR WYKONUJEMY ROBOTY BETONIARSKIE

DOSKONAŁE WYROBY MIĘSNE I WĘDLINIARSKIE Sprzedaz detaliczna i hurtowa

JERZY SZOZDA uprzejmie informuje wszystkich swoich klientów o zmianie adresu

CHECKPOINT 548 DUNDAS STR. W ISLINGTON ONT M9B 1B4

KURSY TAŃCA TOWARZYSKIEGO

Toronto w lipcu lub sierpniu młodzież dorośli Miesięcznie 24 godz

SPRZEDAM prywatnie townhouse, centrum Mississauga 2 sypialnie z garażem i basenem

1-SYPIALNIOWY APARTAMENT, z niską wpłatą, do sprzedania

REPERACJE, remonty, przeróbki, malowanie tapetowanie Service awaryjny 24 godziny na dobę

UWAGA! Usługi transportowe Przeprowadzki, dostawy service 24 godziny na dobę

SPRZEDAM obszerny apartament, 3 pokoje, 1 1/2 łazienki blisko Highway 427

SZUKAM mieszkania, 2 pane, powazne, spokojne, odpowiedzialne szukają mieszkania "2 bedrooms"

RENOWACJA mebli antycznych i stylowych Bezpłatna wycena i porady

ADAM'S SHOE REPAIR AND DRY CLEANER REPERACJA WSZELKIEGO RODZAJU I TYPU OBUWIA ORAZ SYSTEMU MONTAŻU

Wymiana obcasów i całych spodów obuwia Wymiana sztywniaczy stalowych i prawidłowe dopasowanie wysokości obcasu do skłonu obuwia

3096 DUNDAS STR W (przy Quebec na zachód po prawej stronie)

Praca PRZESZŁO \$ 20 NA GODZINĘ zarabna wykwalifikowany spawacz

INSTITUTE OF TECHNICAL TRADES który szkoli specjalistów już 25 lat z górą.

"PLUMBER" Naprawy, przeróbki oraz montaż nowych instalacji hydraulicznych

THOMAS ALUMINUM PRODUCTS TEL Toronto 239-6476 po 6 wieczorem

TANIO i z GWARANCJĄ wykonujemy - aluminiowe obicia domów (siding)

THOMAS ALUMINUM PRODUCTS TEL Toronto 239-6476 po 6 wieczorem

TANIO i z GWARANCJĄ wykonujemy - aluminiowe obicia domów (siding)

T 4 T R 4 Restauracja 3832 A Bloor St West, TEL 233 - 9898

Podajemy alk. h. k. Polskie i europejskie dania

DIVORCE AID K. BELDOWSKI Rozwód \$155 226 Queen St W suite 200 Toronto, Ont. M5V JZ6 tel. (416) 598-1127

dermatone ZAKŁAD KOSMETYCZNY

Prelegacja twarzy rąk i stóp Usuwanie zbędnego owłosienia

jolanta interiors POLSKA FIRMA specjalizująca się w architekturze

Dr T. BLOK GŁOWCZYŃSKA, MAŁOD OPTOMETRYSTA OKULISTA

2391 - A Bloor St W (Jane Subway) TEL 766 - 5580

DENTYSTYCZNE PROTEZY G RYTWIŃSKI D T z 25-letnim doświadczeniem

DENTURE THERAPY CLINIC Jan M Wisniewski D T Pierwsza Polska Protezownia

Nowy Gabinet Lekarski otworzyła młoda, polonijna lekarka, Dr MARY DONNA PIETRASZEK

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER 2374 Bloor Street West,

2374 Bloor Street West, Toronto, M6S 1P5 TEL 769 - 4488

THE FUTURE BAKERY NAJLEPSZY W MIĘSCIE ŚWIEŻY CHŁEB Dostarczamy do sklepów i domów

ONTARIO BREAD Co Ltd 178 Ossington Ave Toronto, Ont TEL 532 - 4929

WYKALIFIKOWANI ROBOTNICZY budowlani wszelkich specjalności - POSZUKIWANI

KWIATY NA WSZELKIE OKAZJE JASMIN FLORIST Dostarczamy kwiaty na wesela pogrzeby itp

The PHARMACY SHOPPE POLSKA APTEKA Właściciel Andrzej MUSIAŁ

COPERNICUS MEAT PROD 79 Roncesvalles Ave TEL 536 - 4054

KARL'S BUTCHER & GROCERY Właściciel Karol Jarząbek

105 Roncesvalle Ave, Toronto, TEL 531 - 1622

ONTARIO MEAT PRODUCTS LTD 783 Queen St W - TEL 364-7720

Bayer's Delicatessen 2988 Dundas St West (Skrzyżowanie Dundas i Pacific)

ANNA'S TAILORING KOZUCHY I ODIĘZ SKORZANA Damskie kostiumy suknie płaszcze

DZIAŁKĘ budowlaną, zadrzewioną, w Podkowie Lesnej koło Warszawy, 1900 m2, SPRZEDAM

WYKALIFIKOWANI ROBOTNICZY budowlani wszelkich specjalności - POSZUKIWANI

DO PILNOWANIA dwojga dzieci 7 i 4 lata MISSISSAUGA, TEL 276 - 8083

WYSTĄP DO KOMISU A PRZEKONASZ SIĘ

WYSTĄP DO KOMISU A PRZEKONASZ SIĘ

WYSTĄP DO KOMISU A PRZEKONASZ SIĘ

WYSTĄP DO KOMISU A PRZEKONASZ SIĘ